

УЧИТЕЛЮ
БЛАГИ!

БЕСЕДИ
XII СЕРИЯ
ТОМЪ I

СОФИЯ. 1934.

ОПЕРЫ
И ТАКЪ

БЕСЕДА
ВЪ ВЪДХ
ТѢМОС

БЕСЕДА

Печатница „Братя Миладинови“ - София

17. XII. 1946 -

Учителю благи!

„Учителю благи, що да сторя, за да наследвамъ животъ въченъ?“ *)

Сега ще прочета 15. глава отъ Евангелието на Иоана. Онѣзи отъ васъ, които искатъ да иматъ по-голѣма свѣтлина, нека прочетатъ 18 гл. отъ Матея и 18 гл. отъ Лука, за да намѣрятъ вѫтрешната, мистичната връзка въ прочетената глава. Мнозина ще кажатъ, че сѫ чели Евангелието и знаятъ всички глави. Така е, но трѣбва да се знае, че колкото пѫти и да четете една глава, човѣкъ все ще намира въ нея нѣщо ново, все ще открива по-дѣлбокия й смисълъ. Много естествено! Причината за това е, че психическите условия, при които човѣкъ се намира, когато чете Евангелието, или учи нѣщо, не сѫ едни и сѫщи. За всѣки даденъ моментъ идеитъ, чувствата на човѣка сѫ различни. Всѣки моментъ въ съзнанието на човѣка става известно измѣнение, известно разширяване. Следователно, тъй както днесъ четете и разбирате тѣзи глави, никога другъ пѫть така не сте ги чели и разбириали.

„Вие сега сте чисти заради Словото, което ви говорихъ.“ (Иоана 15:3). — Значи, Словото Божие прави хората чисти.

„Въ тоза се прославя Отецъ ми, да принасяте много плодъ; и така ще бѫдете мои ученици“. (— 8 ст.). — Значи, следъ като принесете много плодъ, тогава ще бѫдете Христови ученици. Безъ плодове не можете да бѫдете ученици на Христа.

„Както Отецъ възлюби мене, и азъ възлюбихъ васъ; пребѫдете въ моята любовь!“ (— 9 ст.). Съ други думи казано: „Щомъ станете ученици, Отецъ ми ще ви възлюби така, както и мене възлюби“.

„Учителю благи, що да сторя, за да наследвамъ животъ въченъ?“ (— Лука 18:18).

Ще взема отъ този стихъ само две думи — „Учителю благи“, които ще послужатъ като ключъ за обяснение на прочетената 15 гл. отъ Иоана. Всѣки човѣкъ е произнасялъ въ живота си думитѣ „Учителю благи!“ Въ български езикъ нѣма по-съдѣржателни думи по хармония и по мелодия отъ тия две. Думата

*) Лука 18:18.

„учител“ е издържана въ всъко отношение: и въ математическо, и въ кабалистическо, и по съчетание на буквитѣ си. Само върху думата „учител“ може да се държи цѣла лекция но тази дума представя твърда храна, която не е достъпна за всички.

„Думитѣ „Учителю благи“, които взимамъ за тема на беседата, сѫ много силни. Тѣзи силни думи, именно, произнася единъ голѣмецъ за Христа, обаче, въ неговия умъ, тѣ сѫ обезсмислени. Той пита Христа: „Учителю благи, що да сторя, за да наследвамъ животъ вѣченъ?“ Който произнася думитѣ „Учителю благи“, той не може и не трѣбва да пита, какво да направи, за да наследи животъ вѣченъ. Христосъ му отговаря: „Ти знаешъ законитѣ. Защо ме наричашъ „Учителю благи“, щомъ не вѣрвашъ въ това, което казвашъ?“ Той каза на Христа: „Азъ изпълнявамъ Мойсеевия законъ още отъ младостъта си, но искамъ да зная, какво трѣбва сега да направя, за да наследвамъ животъ вѣченъ.“ Христосъ му каза: „Още едно ти не достига. Все що имашъ продай и раздай на сиромаситѣ, и ще имашъ съкровище на небето; и дойди, та ме последвай!“ А той, като чу това, наскърби се, защото бѣше много богатъ. Наведе си главата и си замина. Той нарече Христа „Учителю благи“, но не бѣше въ състояние да изпълни това, което Христосъ му каза. Ето единъ непоследователенъ човѣкъ въ своите думи, въ своето вѣрую.

Следователно, когато нѣкой казва, че вѣрва въ Бога, това не е достатъчно само, за да наследи животъ вѣченъ. Този човѣкъ вѣрва въ Бога толкова, колкото богатиятъ повѣрва въ думитѣ на Христа, макаръ че Го нарече „Учителю благи!“ Не е достатъчно човѣкъ само да вѣрва, но той трѣбва и да изпълнява. „Продай всичко и раздай го на сиромаситѣ!“ Нѣкой казва, че е готовъ да продаде всичко, каквото има, и да го раздаде на сиромаситѣ, но следъ това той ще отиде да разправя на хората, че всичко е даль заради Бога.— Това не е никакво раздаване. Между думитѣ и дѣлата на хората трѣбва да има единство. Христосъ искаше да му каже, че следъ като раздаде всичкото си богатство, трѣбва да Го последва. Това значи: „Ела въ Божественото училище да се учишъ!“ Силни сѫ думитѣ „Учителю благи“ не само въ български езикъ, но и въ всички останали езици. Тѣй щото, много се изисква отъ ученика, докато разбере тѣхния дълбокъ смисълъ. Буквитѣ въ тия думи сѫ наредени по известни закони, при специално съчетание между тѣхъ. Богатиятъ дохожда при Христа и Го запитва, какво да направи, за да наследи животъ вѣченъ. Въ тѣзи думи той криеъ нѣщо ма-

териално. Той искалъ да разбере отъ Христа, какво тръбва да направи, за да стъне, напримѣръ виденъ търговецъ, или виденъ ученъ, или виденъ поетъ, писателъ, музикантъ, или художникъ. Това показва, че хората разбиратъ нѣщата физически, т. е. материално. Какво тръбва да прави човѣкъ, за да постигне нѣщо? Цигуларътъ се ражда цигуларь; поетътъ се ражда поетъ; добриятъ човѣкъ се ражда добъръ, той отпосле не може да стане добъръ. Нѣкои казватъ, че съ време всичко това може да се придобие, че следъ време човѣкъ може да стане и цигуларь, и поетъ, и художникъ и т. н. Не, така говорятъ и мислятъ само прости хора. На хора, прости и невежи, като децата, може да се говори, че бабитѣ носятъ малкитѣ деца отъ рѣкитѣ; на прости хора може да се говори, че камилата е излѣзла отъ кокоше яйце; на прости хора може да се говори, че мостътъ на Дунава, напримѣръ, е направенъ отъ костьма на нѣкой ученъ. И детето вървя на думитѣ на баща си, че мостътъ на Дунава е направенъ отъ костьма на нѣкой ученъ. Опитайте се следъ това да разубедите детето, че не е възможно да се направи мостъ отъ костьмъ, макаръ този костьмъ да е отъ нѣкой ученъ. Не е лесно да разубедите човѣка въ това, въ което вървя.

Ето защо, когато се разисква върху известни истини, хората се натъкватъ на голѣми противоречия. Когато нѣкой чува да се говори по известни въпроси, той казва: Азъ зная тия нѣща. Наистина, днесъ и децата знаятъ, какво нѣщо е трижгълникътъ. Ако имате нѣколко трижгълници, направени отъ различни метали — злато, сребро, желязо, ще имате ли едно и сѫщо понятие и за тритѣ трижгълника? Преди всичко, по цена тѣзи трижгълници ще бѫдатъ различни. Освенъ това, физикътъ и простиятъ човѣкъ по единъ и сѫщъ начинъ ли ще изучаватъ трижгълника? Простиятъ човѣкъ ще направи единъ трижгълникъ отъ дърво или отъ картонъ и ще го изучава като геометрическа фигура. Учениятъ, обаче, ще изучава трижгълника като жива фигура, съ три страни, т. е. съ три съзнания, които действуватъ едновременно. Щомъ тритѣ съзнания въ живия трижгълникъ действуватъ едновременно, ние имаме съвършено особено понятие за трижгълника. Не мислете, че трижгълникътъ за винаги ще остане такъвъ, какъвто е днесъ. Единъ денъ и той ще се превърне въ нѣщо друго. Засега трижгълникътъ е проекция на нѣщо, което хората още не знаятъ. Трижгълникътъ е една отъ великитѣ идеи, които сѫществуватъ въ нашия свѣтъ. Тази идея има много обяснения. Съвременната геометрия разглежда трижгълника отъ много страни:

по жги, по страни, по взаимни положения и т. н. Известно е, напримъръ, че сумата отъ трите жги въ кой да е трижгълникъ е равна на два прави жги или на 180° . За да се разбере това, тръбва да се знае, какво нѣщо е правиятъ жгълъ. Подъ правъ жгълъ се разбира отношение между две разумни сѫщества, които, за допирна точка, иматъ обща, еднаква разумност. Значи, две разумни сѫщества могатъ да иматъ една допирна точка само при правия жгълъ. Следователно, ако жгълътъ не е правъ, тѣзи сѫщества нѣма да иматъ разумни отношения. Това показва, че между две сѫщества може да има всевъзможни отношения, но тѣзи отношения могатъ да бѫдатъ нормални, т. е. разумни само при правия жгълъ, равенъ на 90° . И тогава, като казваме, че правиятъ жгълъ се образува отъ две взаимноперпендикулярни линии, които се пресичатъ въ една обща точка, имаме едно разбиране; и като казваме, че истински отношения сѫществуватъ само между две души, съ обща разумност, имаме друго разбиране. При първото разбиране действуватъ прости сили, а при второто — разумни сили.

Нѣкой казва: лошъ е моять животъ. Мжътъ се чуди, защо не може да живѣе добре съ другарката си; жената се чуди, защо не може да живѣе добре съ другаря си. И на мжжа, и на жената отговарямъ на геометрически езикъ: образувайте помежду си правъ жгълъ! За да живѣете добре и да се разбирате помежду си, всѣки денъ, въ продължение на една година, чртайте прави жги. Това е една геометрическа задача, която всѣки тръбва правилно да реши. Като чртаете правия жгълъ по сто пъти на денъ, ще видите, че отношенията въ семействата ви ще се подобрятъ. Иначе, безъ тѣзи опити, отношенията ви ще се измѣнятъ толкова, колкото ще се измѣнятъ отношенията на богатия човѣкъ къмъ Христа. Той каза на Христа: „Учителю благи!“ Думите, които сега ви говоря, ще иматъ влияние върху мжжа или жената дотолкова, доколкото и Христовите думи имаха влияние върху богатия, на когото казваше: „Иди, продай все що имашъ, раздай го на сиромасите и ела, та ме последвай!“ Богатиятъ се замисли върху тѣзи думи и каза: „Тази работа ще отиде много далечъ. Какъ тъй ще раздамъ имането си! После, или ще го намѣря на небето, или нѣма да го намѣря“. Въ това отношение, българинътъ е практиченъ. Той казва: „Единъ заекъ въ кошарата струва повече, отколкото два въ гората“. Той казва сѫщото и за парите. Който не разбира дѣлбокия смисълъ на нѣщата, той разсѫждава, именно, по този начинъ. Обаче, който е придобилъ любовъта, той е готовъ да раздаде имането си на бе-

днитѣ. Който обича науката, той е готовъ да раздаде всичкото си материално богатство, за да добие знания. Който се стреми къмъ добродетельта, който иска да разбере смисъла на живота и да се научи да живѣе добре, той е готовъ да раздаде всичкото си богатство, само да постигне тия нѣща. Велико изкуство е да живѣе човѣкъ добре! Подъ думата „животъ“ нѣкой разбира да се роди, да расте, да достигне известна възрастъ и следъ това да замине за другия свѣтъ, дето ще живѣе като ангелъ. Това е неразбрана идея. Добриятъ животъ подразбира изкуство, което може да се изпита само при мъчнотиитѣ. Новопостроениятъ параходъ не се изпитва на сушата, но въ водата, и то не въ нѣкое езеро, като Девненското, близо до Варна, нито въ Женевското, въ Швейцария, но въ нѣкой голѣмъ океанъ, като Великия, Атлантическия и Индийския океани. Силата на парахода се изпитва при голѣмитѣ бури.

Следователно, както параходътъ се изпитва въ морето и въ океана, така и ние сме изпратени на земята за изпитание. Ще дойдатъ вълните на океана отлѣво и отдѣсно и ще ни блѣскатъ. Нѣкой казва: Защо ме блѣскатъ? — Блѣскатъ те, за да изпитатъ устойчивостта на твоя параходъ, за да изпитатъ силата и опитността на твоя капитанъ и неговите моряци. Отъ всичко това ще се види, докѫде твоятъ параходъ ще изведе пѣтниците си. Ако ги изкара благополучно на опредѣленото пристанище, параходътъ, капитанътъ, както и цѣлиятъ му екипажъ сѫ на мѣстото си. И пѣтниците въ този параходъ сѫ добри и благородни хора. Обаче, ако параходътъ не издѣржи, ако капитанътъ, моряците, огняритѣ не сѫ на мѣстото си, страшно е положението на пѣтниците. Тѣ, или се връщатъ като разбити и ранени войници отъ бойното поле, или съвсемъ не се връщатъ. Разбитите войници се връщатъ безъ оржия, безъ коне, безъ фуражки, съ разкъсани дрехи и казватъ: Страшно нѣщо преживяхме! Кавалерия, артилерия, пѣхота—нищо не остана отъ тѣхъ. Да, страшни сѫ резултатите на всички не постигнати и разбити идеи! Срѣщате единъ виденъ учень или философъ, който създава редъ теории, или нѣкой знаменитъ проповѣдникъ, който по нѣколко пѫти на денъ се моли, но и единиятъ, и другиятъ се страхуватъ, какъ ще прекаратъ живота си. Тѣ казватъ: Страшенъ е животътъ! Питамъ: каква идея има въ умовете на тия хора, които се боятъ отъ живота? Тѣ все иматъ предъ видъ нѣщо, което ги плаши, но едно трѣбва да се знае: когато изкаже думитѣ „Учителю благи“, ученикътъ трѣбва да разбира тѣхния дѣлбокъ смисълъ и значение. Когато говоримъ за Великото Начало въ живота, ние трѣбва да Го

познаваме. Да Го познаваме, това значи да Го обичаме. Ти не можешъ да познавашъ нѣкого, докато не знаешъ името му, а оттамъ и докато не Го обичашъ. Всѣко нѣщо, което нѣма име, не може да се обича. Човѣка, когото обичашъ, първо назовавашъ съ нѣкакво име. Значи, следъ името иде любовъта. Да обичашъ човѣка, подразбира да му дадешъ форма, съдържание и смисълъ. Детето обича майка си и баща си. Защо? Има нѣщо, което то обича въ тѣхъ. Давали ли сте си отчетъ, кое е онова основно качество, или онази чърта, заради която вие обичате майка си и баща си? Давали ли сте си отчетъ, защо обичате Бога? Ще кажете, че обичате Бога, че вѣрвате въ Него и Го наричате „Благи Господи.“ Щомъ Го наричате благъ, Той веднага ще ви запита, защо Го наричате така. Какво искате отъ Него? — Искаме да ни помогне. — Щомъ искате да ви помогне, Той ще ви накара да продадете имането си, да го раздадете на бедните и да Го последвате. Какво прави богатиятъ човѣкъ? Кѫщата му е пълна, но въпрѣки това той отива да събира и отъ бедните, и пакъ не му достига. Христоſъ казва: „Иди, продай имането си, раздай го на сиромасите и ела, та ме последвай!“ На тѣзи думи отгоре вие ще кажете: Това е много вече! Да раздадемъ всичкото си имане? Ако разбератъ смисъла и разумността на тия Христови думи, съвременните хора ще разрешатъ много въпроси правилно. Разумните постѣпки разрешаватъ въпросите правилно.

Вървяте двама пѫтника по едно шосе, единъ следъ другъ. Срещу тѣхъ излизатъ двама разбойници. Тѣ спиратъ първия пѫтникъ и му казватъ: Дай скоро парите си! — Какъ, парите си да дамъ! Не ви ли е срамъ, нехранимайковци, такива! Азъ съмъ работиль и така спечелихъ тия пари. Вие искате на готово да се ползвувате отъ чуждия трудъ. — Скоро парите, или на място ще те оставимъ! Той се противопоставя, не дава парите си. Единъ отъ разбойниците насочва револвера си срещу него, поваля го на мястото му, и така го обира. Разбойниците продължаватъ пѫтя си и срѣщатъ втория пѫтникъ. Като ги вижда, отдалечъ още той изважда кесията си и имъ казва: Азъ виждамъ, че вие сте добри, благородни хора, но се нуждате отъ пари. Азъ пъкъ съмъ богатъ човѣкъ. Ето, заповѣдайте! Вземете, колкото пари ви трѣбватъ. Разбойниците го гледатъ очудено и не знаятъ, какъ да постѣпятъ. Единиятъ отъ тѣхъ му казва: Ние виждаме, че ти си добъръ човѣкъ. Прибери кесията си, нищо не искаме отъ тебе. — Не, вземете, колкото ви трѣбватъ. Ако не ви стигнатъ, още мога да ви изпратя. Тѣ се поглеждатъ помежду си още по-очудени. Тогава

двамата разбойници взиматъ по една златна монета, и оставятъ пътника свободно да продължи пътя си.

Казвате Съдба е това! Да, първиятъ случай представя съдбата на глупавия човѣкъ. Вториятъ случай представя съдбата на разумния човѣкъ. Разумниятъ човѣкъ отива при Бога съ пълна кесия. Отъ тѣзи два случая се вижда, че човѣкъ трѣбва да знае, какъ да постъпва съ хората, а сѫщо така, той трѣбва да знае, какъ да постъпва и съ себе си. Като давамъ тия два примѣра, разрешаването на този въпросъ се вижда много лесно. Лесно е да се говори, но като дойде до приложението, тогава човѣкъ вижда, колко мжчно може да разреши този въпросъ. За всѣко нѣщо въ живота има правила, които човѣкъ трѣбва да знае, за да може правилно да реши дадени въпроси. Когато оперирате съ аритметиката, и тамъ има правила, които учениците непременно трѣбва да знаятъ. Безъ тѣзи правила задачите не могатъ правилно да се решаватъ. Влиза учителътъ въ класъ и запитва единъ отъ учениците: Иванчо, колко е едно и едно? Ученикътъ веднага разбира, че тукъ става въпросъ за действието събиране. Той веднага написва числата, тури между тѣхъ знака плюсъ и казва $1+1=2$. — Тъй, Иванчо, иди сега на мѣстото си. Сегашните учители се обръщатъ къмъ учениците си по-нѣжно, отколкото едновременниятъ. Тѣ се обръщатъ къмъ тѣхъ по- внимателно, казватъ имъ: Иванчо, Драганчо, Стоянчо. Това е добра чѣрта. Гърцитъ пъкъ се обръщатъ единъ къмъ другъ по свой специфиченъ начинъ. Тѣ си казватъ, напримѣръ, Стефанаки, Иванаки и т. н. Ще кажете, че това е грѣцка работа. Не, има нѣщо разумно и въ тѣхните обръщения.

Питамъ: кои сѫ били дѣлбоките причини, които заставили този голѣмецъ, този богатъ човѣкъ, да отиде при Христа? Този богатъ човѣкъ разбираѣль, какви блага носи вѣчния животъ, затова се стремѣль къмъ него. Споредъ мене, причината, да търси той вѣчния животъ, е била чисто материална. Този човѣкъ билъ много богатъ, разполагалъ съ пари, съ много имоти, и като виждалъ, че земниятъ животъ е кратъкъ, търсилъ начинъ, какъ да продължи живота си, да може по-дѣлго време да се задва на своите материални придобивки, да може повечко да живѣе. Иначе, следъ смъртъта си, ще не ще, всичко трѣбва да остави на ближните си. Затова, именно, той се обръналъ къмъ Христа съ думите: „Учителю благи, що да сторя, за да наследвамъ животъ вѣченъ?“ Следователно, подъ думите „вѣченъ животъ“, той съвсемъ не разбираѣль онази вѣзвишена идея, да живѣе вѣчно, за да служи на Бога и на човѣчеството.

Обаче, Христосъ разбралъ скрития смисълъ на неговите думи, и затова му отговорилъ: „Иди продай всичкото си имане и го раздай на сиромасите, и ела, та ме последвай!“ И съвременните хора търсятъ Бога. Защо? — Да живеятъ по-дълго време, да ядатъ и пиятъ. Не, хората тръбва да поставятъ въ ума си идеята да служатъ първо на Бога, а после на ближния си. Тогава, здравето само по себе си ще дойде, като благословение отъ Бога. Яденето е едно отъ най-големите привилегии, едно угощение, дадено ни като заслуга на онова, което сме свършили. По-голема привилегия за човека отъ яденето няма. То е най-хубавото нещо въ живота, но същевременно и най-лошото. За онзи, който може правилно да яде, яденето е благословение; за онзи, който не може правилно да яде, яденето е нещастие. Тъй щото, не само на земята човекъ яде, но и въ другия святъ пакъ ще яде. И като съвършенъ, човекъ пакъ ще яде, само че той ще осмисли този процесъ и ще може правилно да го използува. Човекъ тръбва да разбира дълбокия смисълъ на яденето. Днесъ подъ „ядене“ хората разбиратъ главно дъвкане, да дъвчешъ храната си. Хората още не ядатъ, както тръбва. Тъй ядатъ, но въ ума си държатъ две мисли: по-скоро да се нахранятъ, да отидатъ на работа, да спечелятъ нещо, да се осигурятъ. По-важна работа отъ яденето няма. Защо? Ако човекъ правилно яде, всички му работи ще вървятъ добре. Правилното хранене носи щастието на човека. Чрезъ храната човекъ приема истинския животъ въ себе си. Хлебътъ, който приема човекъ съ благодарност, съ съзнание, като някакво благо, ще го направи щастливъ. Хлебътъ ще научи човека, какъ да живее, какъ да обича. Който не яде този хлебъ, той нищо не може да свърши.

И тъй, ако съвременните хора страдатъ, причината затова сътъ самите. Въ целия имъ животъ съществува едно физиологическо и механическо прекъсване на процесите, вследствие на което тъй страдатъ, мъчатъ се и нещастни ставатъ. Въпреки това, всички хора се борятъ и казватъ: Ние тръбва да ядемъ! Така е, всички живи същества тръбва да ядатъ, но ако хората разбиратъ яденето, както богатиятъ човекъ разбира думите „Учителю благи“, тъй по никой начинъ няма да разрешатъ правилно въпросите на живота. Като четете 15 гл. отъ Иоана, виждате, какъ съ наредени нещата въ нея, последователно, т. е. едно следъ друго. Ако нямаете любовь, нищо не можете да направите. Като придобиете любовьта, тогава ще се домогнете до разрешаването на въпросите.

ситѣ. Казвате: Да се обичаме тогава! — Това сѫ думи, механически изказани. Само онзи може да обича, който разбира проявите на живота. Любовта е основниятъ принципъ, съ който може да се работи въ живота. Безъ любовта човѣкъ представя голо съзнание, лишено отъ всѣкакви органи. Представете си, че едно голо съзнание, лишено отъ очи, носъ, ржце, крака, иска да работи. Какъ ще работи? Значи, когато Богъ създаде човѣка, Той го поставил при условия да работи. Тѣзи условия пъкъ изискваха специални органи. Благодарение на това се създадоха очитѣ, ушиятѣ, като условия за развиваане на човѣка и като срѣдства за работа. Обаче, ушиятѣ и очитѣ не се създадоха изведнѣкъ, но постепенно, тѣй както, когато мома се жени, постепенно я приготвятъ, докато облѣче булската си рокля. Първо я измиватъ, решатъ, а после ѝ турятъ бѣлата рокля. И отъ това, какви сѫ нейнитѣ дрехи, сѫдимъ за условията, при които тя живѣе. Ако чорапитѣ на булката сѫ вълнени, това показва, че условията на нейния животъ сѫ неблагоприятни. Ако чорапитѣ на булката сѫ копринени, тя се намира при най-благоприятни условия на живота. Обаче, и вълненитѣ, и памучнитѣ, и коприненитѣ чорапи сѫ на мѣстото си. Когато лошиятѣ условия се мащнатъ, вълненитѣ чорапи се замѣстватъ съ памучни; когато срѣднитѣ условия се премахнатъ, памучнитѣ чорапи се замѣстватъ съ копринени. Когато и най-добрите условия се премахнатъ, и коприненитѣ чорапи трѣбва да се замѣстятъ. Съ какво? Тогава младата булка трѣбва да ходи боса. Не мислете, че елошо човѣкъ да ходи босъ. По-добро положение отъ това нѣма. За това се изисква идеалъ свѣтъ, а не като нашиятъ. Това значи да живѣешъ въ свѣтъ безъ никакви препятствия, да стжпвашъ като на памукъ. Дето стжпишъ, да изпитвашъ радостъ. Въ сегашния свѣтъ безъ чорапи не може. И животнитѣ даже иматъ чорапчета. И тѣ даже сѫ си създали нѣкакви чорапи, та като стжпватъ на земята, да не се нараняватъ.

„Учителю благи!“ Когато произнасяме тѣзи думи, ние трѣбва да имаме въ себе си готовностъ да служимъ на Бога, да вършимъ Неговата воля, а не своята воля, нито тази на хората. Да служимъ първо на Бога, а после на ближнитѣ си! Нашитѣ близки сѫ срѣда за насть, въ която добродетелите ни могатъ да се проявяватъ и развиватъ. Всѣки човѣкъ трѣбва да има близки, за да прояви между тѣхъ своята любовъ. Нашитѣ близки представятъ Божествения, обективния свѣтъ, въ който ние трѣбва да проявимъ своите добродетели. Само по този начинъ ще видимъ, доколко сме добри, разумни

и любещи. Значи, външнинът свѣтъ представя специални условия за развитието на човѣка; той трѣба разумно да използва тия условия. Вѣзъ основа на това, всѣки човѣкъ може да каже, че слънцето, звездитѣ, както и всички останали свѣтила на небето, сѫ създадени заради него, но не да ги владѣе, а да се учи отъ тѣхъ.

И тѣй, когато започне да изучава небето и неговото съдѣржание, както и земята и нейното съдѣржание, човѣкъ дохожда до вѫтрешния смисълъ на живота, до вѣчния животъ и става господарь на положението. Обаче, има нѣщо въ човѣка, което му препятствува да добие тия знания. Това е въпросътъ за доброто и злото, които сѫществуватъ на земята, и които той иска да разреши. Злото и доброто сѫ неразрывно свѣрзани помежду си, и никой не може да ги отдѣли. При това, тѣ иматъ далеченъ произходъ. За сѫществуването на злото и доброто могатъ да се дадатъ привиднитѣ, но не и сѫщинскитѣ причини.

Едно време, когато се взело решение за създаване на вселената, всички разумни сѫщества се събрали да обмислятъ въпроса, по какъвъ начинъ да се създаде. Тѣ имали предъ видъ специално нашата слънчева система. Като се замислили на дѣлбоко върху всички положения, презъ които нашата слънчева система трѣбало да мине, за противоречията, които ще се създадатъ, едни отъ тѣхъ се изказали за създаването на вселената, други — противъ създаването ѝ, докато най-после всички се толкова изморили, че половината отъ комисията почнали да кихатъ, а другата половина — да се прозяватъ. Въ края на краишата, отъ тѣхното кихане и прозяване, се създали злото и доброто въ свѣта. Кажете ми сега, отъ кое отъ дветѣ е произлѣзло злото и отъ кое — доброто? Кихането и прозяването сѫ символи, които трѣба да се приведатъ. Който се прозява, той взима; който киха, той дава. Между бѣлгарите сѫществува обичай, когато кихне нѣкой, да му пожелаятъ здраве.

И тѣй, следъ дѣлги разисквания и спорове, най-после разумнитѣ сѫщества се отказали да решаватъ този въпросъ и казали помежду си: Достатъчно вече сме се занимавали съ тази работа. Нека я оставимъ настрана и да се занимаемъ малко съ яденето. По този начинъ тѣ оставили работата недовършена. Обаче, въ рая въпросътъ за яденето е поставенъ така, че тамъ може да яде онзи, който е свѣршилъ работата си. Половината отъ разумнитѣ сѫщества, които се прозявали, се нахранили, преди да свѣршатъ работата си, вследствие на

което се родило злото въ свѣта. Другата половина, които кихали, сѫщо тѣй пожелали да ядатъ. И еднитѣ, и другитѣ започнали да ядатъ, и работата останала недовършена. Прозявката и кихането сѫ причина, заради която работата на съвременнитѣ хора и до днесъ не е довършена. Следъ като човѣкъ дълго време мисли, какъ да служи на Бога, най-после той започва да се прозява и да киха, съ което спира своята благородна работа. Това се дължи на известна дисхармония, която сѫществува между чувствата и мислите на човѣка. Изобщо, между сѫществата, които работили за създаване на вселената, непременно трѣбвало да има вѫтрешна хармония. Като видѣлъ, какъ седи работата, Господъ казалъ: „Каквото противоречия да сѫществуватъ, свѣтътъ трѣбва да се създаде!“ При все, че Богъ знаелъ, какви ще бѫдатъ последствията отъ създаването на свѣта, Той оставилъ тия сѫщества свободни, до край да свѣршатъ работата си. Следъ това Той ги изпратилъ на земята, сами да опитатъ свѣта, който сѫ създали. Затова, именно, хората често казватъ: Липсва нѣщо на този свѣтъ. Тази липса се дължи на онѣзи сѫщества, които, като разискватъ върху важни въпроси, прозяватъ се и кихатъ. Тѣй щото, когато хората се оплакватъ отъ живота, питамъ: Защо, като се създаваше свѣта, едни отъ васъ се прозяваха, а други кихаха? Онѣзи, които се прозявали, казватъ, че се прозявали, за да имъ дадатъ ядене. Другитѣ пѣкъ, които кихали, казватъ, че направили това, за да имъ дадатъ работа. Сега, обаче, на място да се прозявате и кихате, трѣбва да работите. Като работите, тогава ще ви дадатъ да ядете. Следователно, който киха, той може да ракоити; който се прозява, той може да яде.

Съвременнитѣ хора се натъкватъ на редъ противоречия, но трѣбва да работятъ, да разрешаватъ тия противоречия. Нѣкой кихне и казва: Дотегна ми да работя! — Не, веднѣкъ си кихналъ, ще работишъ, нѣма какво да правишъ. Кихането, прозяването сѫ символи, които служатъ за обяснение на нѣкои окултни истини. Единъ ангелъ, на име Афуелъ, като разсѫждавалъ дълго време за злото въ свѣта и за разногласията, които то създава, измолилъ най-после Бога да го пусне на земята, да изучи причинитѣ и последствията на нѣщата. Господъ му далъ следната задача: Като слѣзешъ на земята, ще срещнешъ една мома и ще се приближишъ до нея. Презъ цѣлия ѝ животъ ще я придружавашъ: дето отиде тя, навсѣкѫде ще бѫдешъ съ нея. Каквото пожелае, въ всичко ще ѝ услужвашъ. Ти ще бѫдешъ слуга на тази мома презъ цѣлия ѝ животъ. Той слѣ-

зълъ на земята, и първият човѣкъ, когото среща на това, било едно младо, красиво момиче, босо, съ скъсани дрехи. Като погледналъ къмъ момичето, той видѣлъ на очите ѝ сълзи. — Защо плачашъ? — Азъ съмъ княжеска дъщеря, но майка ми умре, а баща ми се ожени за втора жена, която се отнася съ мене много зле, постоянно ме бие. Най-после решихъ да напусна дома си, но тя заключи дрехите ми, и се принудихъ да бѣгамъ боса, гола, безъ обуща, безъ дрехи. — Нѣма нищо, всичко ще имашъ. Какво искашъ сега? — Понеже вънъ е студено, зима наближава, искашъ дрехи и обуща. Ангелътъ махналъ съ прѣчицата си, и предъ момата се явилъ хубавъ палатъ. Той въвелъ момата вътре и оставилъ всичко на нейно разположение: дрехи, обуща, храна. Момичето влѣзло вътре, измило се, облѣкло се, нагиздило се, нахранило се и започнало да се оглежда, да се върти налево-надясно. Отъ този моментъ сълзитъ, недоволството ѝ престанали! Афуель я оставилъ въ палата, и отъ време на време само се явявалъ, когато тя го извиквала. Презъ всичкото време той я изучавалъ и наблюдавалъ, какво ще прави сама въ палата. Единъ денъ тя го извикала и му казала: Тежко ми стана вече да живѣя сама въ този палатъ. Искамъ да излѣза малко оттукъ, да подишамъ чистъ въздухъ. — Де искашъ да отидешъ? Искашъ ли на планината да те заведа? — Не, искамъ да слѣза въ града, между хората, да ме видятъ. Щастлавието заговорило въ нея, затова тя искала да влѣзе между хората. — Добре, казалъ ангелътъ, ще те заведа, дето искашъ. Тръгнали двамата за града. Едва влѣзли въ шумния градъ, и около нея започнали да се събиратъ млади, красиви момчици, тѣй както и днесъ момичките обикалятъ красивите моми. Тя се почувствува доволна, щастлива, но наскоро започнали интриги между нея и момичките: Защо къмъ единого се отнесла хладно, съ пренебрежение, а къмъ другого била благосклонна, внимателна? Ангелътъ стоялъ настрани и само наблюдавалъ. Той се запитвалъ: Защо въ сърцето на тази мома се явило желание да бѫде между хора? Защо единого привличала къмъ себе си, а другого отблъсквала? Защо на единого се усмихвала, а къмъ другого била сериозна?

Питамъ: какъвъ отговоръ ще дадете вие на всичко това? Ще кажете, че животът е такъвъ, че всичко това трѣба да се превиждѣ. Не, така може да говори само невежиятъ. Ако човѣкъ пипа рѣзецъ, краката, ушиятъ си, има причини затова; ако той гледа очите си, има причини затова. Всъкъ нѣщо има свой смисълъ, своя причина. Не мислете, че когато човѣкъ обръща по-голямо внимание върху известенъ уදъ отъ своето

тѣло, това е безъ причина. Срѣщамъ една мома и забелязвамъ, че всичкото ѝ внимание е съсрѣдоточено къмъ прѣститѣ на ржетѣ. Който не разбира, защо момата прави това, ще каже, че тя си губи времето. Не, момата не си губи времето, тя знае, защо се спира върху прѣститѣ си и имъ се радва. Както ангелътъ наблюдавалъ, така и азъ наблюдавамъ всѣко движение и проява на хората и вадя свои заключения. Вжтре и вънъ отъ нашето съзнание, всѣко нѣщо, което се върши, има свои причини, свой дѣлъбокъ смисълъ. Когато малкото дете излиза на сцената да декламира едно стихотворение отъ нѣкой виденъ поетъ, задъ гърба му седи или майка му, или баща му, или учителътъ му. Защо излиза това дете на сцената? За да изкарать нѣщо за ядене и пие. Когато нѣкожде се дава представление, концертъ или забава, това показва, че хората искатъ да ядатъ и да пиятъ. Тъй щото, хората трѣбва да проникнатъ дѣлбоко въ кихането и прозявкитѣ, да разбератъ тѣхния вжрешенъ смисълъ.

Сегашнитѣ хора сѫ недоволни отъ живота. Тѣ трѣбва да знаятъ, какъ да се освободятъ отъ недоволството. При радости или скѣрби, при доволство или недоволство, хората трѣбва да изучаватъ закона за трансформиране на енергии, да могатъ да задържатъ радоститѣ за повече време, и лесно да се освобождаватъ отъ скѣрбитѣ. Ако не знаете закона, съ който да задържате радостта си за по-дѣлго време, тя ще ви напусне. Хората гледатъ на скѣрбитѣ и на радоститѣ, като на механически процеси. Щомъ имъ дойде една малка радостъ, тѣ казватъ: Защо ни е тази гола радостъ? Кажатъ ли така, радостта ги напушта. Дойде ли имъ малко богатство, малко здраве, тѣ паѣтъ казватъ: Защо ни е това голо здраве, голо богатство? Задъ голата радостъ, задъ голото богатство, задъ голото знание, задъ голото здраве се крие по единъ ангелъ, когото вие, отъ неразбиране, прогонвате. И следъ това съжалявате и казвате: Изгубихме радостта си! И тогава, вмѣсто радостта, ще дойде скрѣбъта. Скрѣбъта идва въ разни форми. Ще дойде въ дома ви нѣкой беденъ, гладенъ човѣкъ, съ кобуръ въ ржка, и насила ще ви застави да му дадете пари, храна. Това е все едно, че ви е срещналъ разбойникъ въ гората и ви обира. Вие започвате да страдате и питате: Не може ли безъ страдания? — И безъ страдання може, но трѣбва да бѫдете разуменъ, като онзи пѣтникъ, който отдалечъ още предложилъ кесията си на разбойниците и съ това избегналъ страданията. При такава разумна постѣжка, разбойниците ще взематъ само по една златна монета отъ кесията, а останалитѣ

пари ще върнатъ. Тази е причината, задето разумниятъ човѣкъ, и при най-голѣмитъ изненади и нещастия, всѣкога остава здравъ и читавъ.

„Учителю благи, що да сторя, за да наследвамъ животъ вѣченъ?“ Ако можете да произнесете думитъ „Учителю благи“ съ дѣлбоко вѫтреши разбиране, вие ще ги осмислите, и каквато работа започнете, благополучно ще я свършите. Само при това положение, вие можете да изпълните волята Божия. Казвате: Каквото Учительтъ е казалъ, всичко ще изпълнимъ, безъ, обаче, да станемъ роби на Неговитъ думи.— Това показва, че вие не разбирате дѣлбокия смисълъ на думата Учитель. Безъ Учитель човѣкъ става робъ; съ Учитель той става свободенъ. Ако нѣкой учитель заробва учениците си, за такъвъ учитель не могатъ да се приложатъ думитъ „Учителю благи“; тѣ съдѣржатъ въ себе си всички Божии блага. Тѣ носятъ въ себе си условия за реализиране на Божията Любовь, Мѣдростъ и Истина. Тѣ носятъ въ себе си условия за реализиране на всички добродетели. Тѣзи думи сѫ ключъ, съ който могатъ да се отварятъ врати, затворени отъ вѣковетъ насамъ. По-нататъкъ Христосъ казва: „Ако ме любите, ще упазите моите заповѣди. И каквото попросите отъ Отца въ мое име, ще ви се даде“. Какво по-хубаво отъ това, да поискаме нѣщо отъ Бога, и Той да ни послуша? Представете си, че нѣкой беденъ човѣкъ, изхвѣрленъ на пжтя, пренебрегнатъ отъ всички, се помоли на Бога и чуе тихия гласъ да му говори: „Не бой се, ти не си самъ. Каквото искашъ, ще ти се даде. Ако искашъ дрехи, дрехи ще имашъ; ако искашъ приятели, приятели ще имашъ“. Ако ангелътъ не бѣше слѣзълъ отъ небето да придружава красивата мома, никакви момци не биха я заобиколили. Красивитъ момци дойдоха, следъ като ангелътъ обрна внимание на младата мома. Ангелътъ седи задъ тази мома, крие се да го не види, и оттамъ направлява цѣлата работа. Красивата мома не знае тази работа, но ангелъ Афуель всичко знае.

18. I 1956

Сега и вие играете ролята на красивата мома въ живота, а Афуель седи скритъ нѣкѫде и наблюдава всичко, каквото правите. Никой човѣкъ не може да каже, че е самъ, че никой не го придружава. Напротивъ, всѣки човѣкъ има толкова много адютанти, че не може спокойно да спи отъ тѣхъ. И докато се освободи отъ тѣхъ, цѣлата нощъ минава. Сутринъта, като се събуди, казва: Отиде ми нощта! Тази нощъ не спахъ добре, все мислихъ, не можахъ да си почина.— Вие не сте спали спокойно, защото всички ваши адютанти сѫ ви нападнали и

съ взели по нѣщо отъ васъ. Следователно, когато взимате нѣщо отъ живота, вие сте доволни; когато нищо не взимате, тогава пѣкъ отъ васъ взиматъ, и вие се усещате уморени, измѣчени. Тѣй щото, за да си починете, трѣбва да се освободите отъ излишни и непотрѣбни желания. Това е еднъ психологически законъ, който хората трѣбва правилно да разбиратъ и прилагатъ.

И тѣй, думитѣ „Учителю благи“ трѣбва да се поставяте въ тѣхния дѣлбокъ вжтрешенъ смисълъ. Тѣ представяте магическа формула, силата на която може да се изпита и провѣри. Вѣра се иска за това! И наистина, ако отидете при нѣкой вашъ приятель за известна услуга, той ще ви се отзове дотолкова, доколкото вие го обичате и вѣрвате въ него. Много хора, много ваши близки не ви помагатъ, защото любовъта ви не отговаря на тѣхната. Законъ е: не можешъ да обичашъ нѣкого, и той да не е готовъ да ти помогне. Любовъта има отношение къмъ душата на човѣка, а не къмъ неговата личностъ. Който обича, той е по-силенъ отъ онзи, когото обичатъ. Допущате ли въ ума си мисълъта, че онзи, когото любите, може да ви причини нѣкаква пакость, това значи, че не го обичате. Кое не обичатъ хората? Тѣ не обичатъ злото. Защо? Защото имъ причинява редъ пакости. Защо злото пакости на хората? Защото не го обичатъ. Следователно, това, което хората наричатъ зло, е зло само по отношение на тѣхъ. Ако тѣ обикнатъ злото, и то ще измѣни поведението си по отношение на тѣхъ. Значи, и злото иска да го обичатъ. Щомъ хората обикнатъ злото, и то ще измѣни своя характеръ, нѣма да бѫде вече зло.

Като говоря по-този начинъ, това ни най-малко не значи, че вие можете и трѣбва да се заемете съ преобразяването на хората, нито съ превръщането на злото въ добро. Вашата единствена задача е да се обѣрнете къмъ Бога. Щомъ вие се обѣрнете къмъ Бога, ще помагате и на другите хора да се обѣрнатъ къмъ Бога. По този начинъ тѣ ще излѣзатъ отъ условията, при които сега живѣятъ. Останалата работа — преобразяването на хората — е задача на Бога. Не се занимавайте съ работи, които не сѫ по силитѣ ви. Обаче, щомъ се натъкнете на условия да помагате, не се обленявайте. Запримѣръ, идеята на богатия човѣкъ, който отиде при Христа, бѣше права, на мястото си, но той вложи въ нея користолюбива мисълъ, а именно: той искаше да придобие вѣчния животъ, съ цель да живѣе по-дѣлго време на земята, да може самъ да се ползува

отъ придобитото богатство. Той не бъше още проникнатъ отъ идеята да служи на Бога. Ето защо, когато Христосъ му каза да продаде всичкото си имане, да го раздаде на сиромасите и следъ това да Го последва, той не бъше готовъ да изпълни този съветъ.

Казвамъ: ако се откажете отъ Христовите думи, последствията и за васъ ще бждатъ такива, каквите бъха за този голъмъцъ. Де е този голъмъцъ сега? Навсъкъжде ще го срещнете. Когато чу съвета на Христа, той наведе главата си и си замина. Такива хора обикновено сѫ страховитви. Тѣ се плашатъ отъ всѣка промѣна въ свѣта и казватъ: Какво ли ще стане съ насъ? Като заболѣятъ, тѣ веднага викатъ лѣкари, страхъ ги е да не умратъ. Лѣкарите ги мѣчатъ съ лѣкарства, съ инжекции, но и при това положение пакъ нищо не се постига. Първо тѣ трѣбва да се обѣрнатъ къмъ Бога. Идеята, която тѣзи хора преследватъ въ живота, е крива въ основата си. Заболѣятъ ли, тѣ първо трѣбва да се обѣрнатъ къмъ Бога въ себе си, да се помолятъ, Той да имъ изпрати лѣкаръ. Обаче, лѣкарътъ ще дойде, само следъ като въ душата на човѣка трепне любовъ къмъ Бога. Такъвъ е законътъ въ природата. Първо трѣбва да се яви въ човѣка основната идея—любовъ къмъ Бога, т. е. първо семето ще се постѣ, а после ще дойдатъ свѣтлината, топлината и влагата. Само по този начинъ семето може да порасте. Ако у васъ не се събуди основната идея за Бога, всичко друго е безпредметно. Ако човѣкъ живѣе безъ любовъ, безъ мѣдростъ, безъ истина, всичко около него ще се обезсмисли. Какъвъ смисълъ има животътъ безъ любовъ? Смисълътъ на живота седи въ Любовта—да любишъ и да те любятъ. Докато си въ крѣпа на близките си; въ семейството си, първо трѣбва да чувствувашъ Божията Любовъ въ сърцето си, а оттамъ обединението на братята и сестрите въ дома ти. Смисълътъ на живота седи въ врѣзката, която чувствувашъ въ съзнанието си съ всички напреднали твои братя и сестри. Какво правятъ съвременните хора? Съ ставането си още, тѣ се усещатъ голи, боси, отъ всички изоставени и необичани. Какво трѣбва да направятъ? Да бждатъ като малките деца, които, щомъ станатъ сутринъ отъ леглото си, веднага сѫ радостни и весели, знайтъ, че има кой да ги обича. Щомъ детето стане, майка му го поема, измива, облича, нахранва го — радва му се. Бждете и вие като децата! Знайте, че има кой да ви обича. Това е подразбиранъ Христосъ въ стиха: „Ако не станете като децата, нѣма да влѣзвете въ Царството Божие“. Сегашните хора преждевременно оstarяватъ. Защо? Любовъ нѣматъ.

Тъ иматъ знание безъ любовь, мѫдростъ безъ любовь, свобода безъ любовь. Това не е животъ, това е робство — робство на възрастнитѣ хора, робство на хората, които живѣятъ въ безлюбието.

„Учителю благи, що да сторя, за да наследвамъ животъ вѣчень?” Вземете тѣзи думи като ключъ въ живота си. Спрете се дълбоко въ себе си и се отправете къмъ Христа съ сѫщите думи. Щомъ зададете този въпросъ съзнателно, вие веднага ще се измѣните. Кажете въ себе си: Учителю благи, искамъ да изпълня закона Ти! Преди две хиляди години този голѣмецъ зададе въпроса на Христа и получи отговоръ отъ Него, но понеже не изпълни думите Му, не придоби вѣчния животъ. Христосъ му каза: „Иди, продай имането си, раздай го на сиромасите, и ела, та ме последвай!” Ето защо, съвременниятъ християни не трѣба втори пътъ да задаватъ сѫщия въпросъ на Христа. Тъ направо трѣба да Му отговорятъ: Господи, ние сторихме всичко, каквото ни каза; ето, сега идваме да Те следваме“. Подъ думите „раздай имането си“, не се разбира физическо даване. Ако вѣншно раздадете богатството си, а вжтре не сте готови да го раздадете, все едно, че нищо не сте направили. Изкуство е, ако си богатъ човѣкъ, милиардеръ, да раздадешъ богатството си на други, тѣ да го притехватъ. Ти ще бѫдешъ въ положението на слуга, но ще изпиташъ голѣма радостъ, че си свободенъ отъ всѣкакви задължения, а сѫщевременно причинявашъ радостъ и на другите. Това значи силенъ човѣкъ! Силенъ човѣкъ е онзи, когото желанията му не го ограничаватъ; силенъ човѣкъ е онзи, когото вѣншните усложия не ограничаватъ, но представлятъ само вѣншенъ потикъ за придобиване на неговата свобода. Свободенъ човѣкъ е онзи, който не се влияе отъ чуждите мисли. Той съзнателно приема всички мисли, взима отъ тѣхъ хубавото, както малкото дете приема отъ възрастните всичко онова, на което тѣ го учатъ. Виждамъ едно малко дете, дѣржи семенца въ рѣжата си, иска да ги посади, но не знае, какъ да направи това. Взимамъ отъ него семенцата и му казвамъ: ела при мене, азъ ще ти покажа, какъ се садятъ семенца. Взимамъ лопата, мотика, разравямъ почвата до известна дълбочина, турямъ вжтре семенцата, затрупвамъ ги отгоре съ прѣсть и ги оставямъ да никнатъ. Пѣсле, показвамъ на детето, какъ трѣба да ги полива. Това значи да дадешъ наставления на човѣка, какъ да използува своите и чуждите мисли, като семенца въ живота.

Съвременниятъ хора седятъ предъ великата идея за вѣчния

животъ и се питатъ, да продадатъ ли имането си, или не. Също така и учениците на окултните школи отъ миналите епохи и досега все искатъ да станатъ маги, да владеятъ магическата пръчица. Лесно е да се желаятъ нѣщата, но трѣбва да се разбира смисъла имъ. Който иска да владеятъ магическата пръчица, той трѣбва да разбира нейния дълбокъ смисълъ. При това, важно е, отъ какво трѣбва да бѫде направена тази пръчица, тази единица: дали отъ леска отъ желѣзо, отъ сребро или злато; тази пръчица може да бѫде направена отъ чувствата или отъ мислите на човѣка; и най-после, тази пръчица, тази единица може да бѫде направена отъ душата или отъ духа на човѣка. Значи, тази единица може да представя сърцето, ума, душата или духа на човѣка. Въ такъвъ случай, знаете ли смисъла на тази единица? Тази единица има своя форма, своя сила и свои опредѣлени качества или свойства. Ако разбирате, какво нѣщо е единицата душа, или единицата духъ, вие никога нѣма да заповѣдвате. Следователно, дойдете ли до душата, ще имате сособени отношения и ще кажете: „Учителю благи!“ Къмъ ума и сърцето си нѣма да се обѣрнете съ думите „Учителю благи“. Къмъ тѣхъ ще имате съвѣршено различни отношения отъ тия, които имате къмъ душата и духа. Като дойдете до сърцето си, ще кажете: Мой добри приятелю! Като дойдете до ума си, ще кажете: Вѣрни рабе! Като дойдете до волята си, ще кажете: Мощна и красива сабя! Както виждате, това сѫ редъ символи, съ които човѣкъ трѣбва да си служи и чийто смисълъ да разбира. Въ сабята се заключаватъ редъ методи за разрешаване на непостигнати желания. Волята е въ състояние да развѣрже гордивия вжезъ, който никой досега не е могълъ да развѣрже.

„Учителю благи!“ Тѣзи думи разрешаватъ противоречията въ живота. За тази цель човѣкъ трѣбва да се учи. Хората говорятъ за любовта, но още не сѫ дошли до Божията Любовь. Тѣ говорятъ за знание, но още не сѫ го приложили. Тѣ говорятъ за свобода, но още не сѫ познали Истината, която носи свободата. Нѣкой казва: Азъ съмъ свободенъ. — Отчасти си свободенъ. — Азъ любя. — Отчасти любишъ. — Азъ имамъ знания. — Отчасти имашъ знания. Не е лошо, че човѣкъ е придобилъ нѣщата само отчасти. Това показва, че той се намира предъ велика областъ, която носи нова любовь, нови знания, нова свобода. Любовъта, която иде въ свѣта, ще повдигне хората и ще ги постави на мѣстата имъ. Да срещнете човѣкъ, уменъ като васъ, и да го поставите на сѫщото положение, на което и вие се намирате, това е качество на лю-

бовъта. Виждали ли сте, какъ ученитѣ се разговарятъ помежду си? Единиятъ отъ тѣхъ пише на дѣската, решава, а другиятъ следи. И вториятъ може да решава, но той мълчи. Ако първиятъ направи нѣкаква погрѣшка, вториятъ внимателно казва: Тукъ има една малка грѣшка въ знаковетѣ. Следователно, двама души могатъ да бѫдатъ на единъ уровень, на едно място само тогава, когато и двамата еднакво познаватъ въпроса, върху който ще работятъ или разискватъ. Когато двама или повече души работятъ заедно, задачитѣ по-лесно се решаватъ. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който работи самъ. Привидно, човѣкъ може да работи самъ, но той непременно дѣржи нѣкого, било въ ума, било въ сърцето си. Когато пише, или проповѣдва нѣщо, човѣкъ все дѣржи нѣкого въ своя умъ или сърце. Казва нѣкой: Азъ работя идейно. Не, все имашъ нѣкого предъ видъ, за когото работишъ. Казано е въ Писанието: „Проклетъ е онзи човѣкъ, който уповава на човѣка“. Това подразбира: Проклетъ е онзи, който уповава на глупавия човѣкъ; проклетъ е онзи, който уповава на човѣка на безлюбието; проклетъ е онзи, който уповава на човѣка безъ свобода, безъ животъ, безъ истина въ себе си. Следователно, не уповавайте на хора, които противодействуватъ на Божиите блага! Уповавайте на Бога, на Великото въ свѣта! Които уповаватъ на Бога, тѣ сѫщевременно уповаватъ на всички ония, които сѫ проводници на Божиите идеи. Тѣ знаятъ, че Божието благо е общо за всички хора, за всички живи сѫщества на земята.

Казвамъ: като четете Евангелнето, вие трѣбва да се спирате върху всѣки стихъ, да размишлявате, да разбирате вѫтрешния му смисълъ. Мнозина цитиратъ стихове отъ Евангелието, но криво ги тѣлкуватъ. Запримѣръ, тѣ цитиратъ стиха, че на хората не трѣбва да се уповава и го приематъ буквально. На кои хора не трѣбва да се уповава? На глупавите. На хора съ права мисълъ, съ благородни сърца можете да уповавате, да разчитате, като на себе си. Затова е казано: „Люби ближния си, като себе си!“ Значи, уповавай на ближния си, като на себе си. Щомъ си даль на ближния си по-голѣмото нѣщо — своята любовь, своята обичь, защо да не очаквашъ по-малкото — да уповавашъ на него? Тѣй щото, щомъ любишъ ближния си, като себе си, ще уповавашъ на него, като на себе си. И тогава, възложиши ли му нѣкаква работа, ще уповавашъ на него, като на себе си. Затова, именно, Божествената Школа изисква отъ учениците си да установяватъ прави, истински отношения помежду си.

Сега, ще завърша разказа за ангелъ Афуелъ. Ангелът продължавалъ да следи и да изучава живота на красивата мома. По едно време той я видѣлъ заобиколена отъ десетъ млади момчи, съ които отишла въ една хубава, плодна градина. Отъ време на време тя се обръщала къмъ едного отъ десетъ момчи, къмъ когото била разположена, и му се усмихвала, като се разговаряла сърдечно. Другите поглеждали крадливо, недоволно къмъ него и страдали. Като се разхождали изъ градината, любимецът на красивата мома откъжналъ единъ плодъ отъ градината и го подалъ на възлюбената си да го опита. Първо тя тръбвало да опита плода, а после другите. Обаче, докато дойде това време, тя забелязала, че всички заспали, преди да хапнатъ отъ плода. Ангелът наблюдавалъ всичко това и видѣлъ, че въ устата на красивата мома започнало да расте нѣкакво дърво; това дърво се създalo отъ семките, които момата глътнala заедно съ плода. При развиващето си, това дърво изсмукало соковете на нейния животъ, следъ което тя се превърнала на камъкъ. Щомъ се събудили, момците останали очудени, като видѣли, че красивата мома не е между тяхъ, а вместо нея стърчалъ единъ големъ камъкъ. Близо до камъка се изправило красиво, стройно дърво — круша. Всички се запитвали: Де отиде нашата красавица? — Плодътъ погълналъ красивата мома.

Следователно, ябълките, крушите и другите плодове, които ядете, не сѫ нищо друго, освенъ погълнати красавици. По сѫщия начинъ и желанията на хората единъ денъ ще се превърнатъ въ ябълки, круши или други нѣкакви плодове. Тази промънна на човѣшките желания е въ сила да измѣни, да преобрази тѣхното съзнание. Това показва, че между психическите и органическите процеси има тѣсна връзка. Въ съзнанието на човѣка всѣкога може да стане известна психологическа промънна; ако трае дълго време, тази промънна ще се отрази и на физическия свѣтъ. Следователно, всички болести на физическия свѣтъ сѫ се явили първо въ духовния свѣтъ, а после сѫ слѣзли на физическия. И ако човѣкъ успѣе да създаде антиподъ на идеята, която е причинила болестта въ него, нѣма да мине много време, два или три месеца, и болестта ще изчезне. Сѫщиятъ законъ се отнася до щастието, до богатството и до доброто въ свѣта. Ако знаете, какъ да посадите нѣкоя велика идея въ духовния свѣтъ, тя въ скоро време ще даде резултатъ и на физическия свѣтъ; ако не знаете, какъ да я посадите, тя ще има резултатъ, какъвто красивата мома получи, следъ като изяде плода. Тръбва ли

плодовете на вашите мисли, чувства и желания да изсмукватъ соковете на вашия животъ? Ако тъ поглъшатъ соковете на вашия животъ, въ края на краищата, вие ще се превърнете въ плодно дърво, и вашите любими, ваши близни ще ви търсятъ, както младите момчи търсъха красавата мома. Всички се питали: Де е красавата мома? — Заминала е нѣкѫде.

Сега, за да се домогнатъ до вътрешните знания, хората трѣбва да потърсятъ новата, истинската наука. Това, което сегашните хора учатъ, е знайно; това, което не знаятъ още, е тайно. Това, което учатъ и прилагатъ въ живота си, е знайно; това, което въ бѫдеще ще учатъ, при ангелите, е тайно. Следователно, това, което днесъ научите и приложите въ живота си, е знайно, но то ще бѫде задача за разрешаване на бѫдещите тайни. Това не значи, че всичко въ живота може да се разреши, но има задачи, които очакватъ своето разрешаване още днесъ. Запримѣръ, нека всѣки работи усилено върху себе си, да си създаде навикъ, не той да използува доброто въ хората, но да е готовъ всѣкога да даде нѣщо отъ себе си на другите, т. е. да кихне. Нѣма по-красиво нѣщо отъ това, да срещнете човѣкъ, въ когото нѣма абсолютно никакво желание да ви използува, но да е готовъ нѣщо да ви даде. Предъ такъвъ човѣкъ всѣки отваря душата си и е готовъ да му услужи въ нѣщо.

Щомъ почувствувате добрината, безкористието на нѣкой човѣкъ, въ васъ се заражда желание, непременно да му бѫдете полезни. Ако този човѣкъ е беденъ, веднага въ васъ се явява желание тъй да му помогнете, че съ нищо да не го ограничите. Вие желаете той да остане доволенъ отъ помощта, безъ да знае даже, кой му е услужилъ. Не е въпросътъ да му помогнете съ пари, да му дадете хиляди левове, но така да му услужите, че и той да се почуди, отде му дойде тази помощъ. Тогава той ще разбере, колко добъръ е Богъ, Който се изявява чрезъ всички хора. Така трѣбва хората да си помогатъ, а не да чакатъ свѣтътъ да се изправи по нѣкакъвъ механически начинъ, или да дойде Христосъ на земята да спаси хората. Питамъ: какъвъ смисъл има, Христосъ да дойде на земята? Има ли смисъл Той да дойде при сегашните условия на земята? Ако днесъ дойде на земята, първата Му работа е да потърси вълнени чорапи. Защо? Зима е сега въ свѣта. Нѣма смисъл Христосъ да дойде на земята и да обува било вълнени, било памучни, било копринени чорапи. Когато дойде на земята, Христосъ трѣбва да бѫде босъ. Какво значи босотата? Босотата разбира открыто, свѣтло

съзнание, което не ограничава човѣка, но му дава свобода, просторъ на действие. Въ присѫтствието на такъвъ човѣкъ вие се усещате свободни, разположени, като че небето се открива предъ васъ. Въ присѫтствието на този човѣкъ мисълта ви е права, хармонична, а чувствата — свободни и чисти. Отъ сърцето на този човѣкъ блика любовь, като отъ изворъ. Сегашнитѣ хора се плашатъ отъ любовьта. Като дойде при тѣхъ човѣка, когото обичатъ, тѣ се страхуватъ, искатъ да бѣгатъ отъ него. Защо се плашатъ? Има причини за това. Ако Христосъ дойде днесъ между хората, богатитѣ ще се изплашатъ, ще мислятъ, че трѣбва да дадатъ нѣщо. Бедните пъкъ ще се радватъ, ще кажатъ: Дано по-скоро дойде Христосъ на земята, да донесе нѣкакво благо и за нась. Казано е въ Писанието: „Нѣма човѣкъ на земята, който да е напусналъ баща и майка заради мене и да не е получить стократно блага“. Който е изпълнилъ Христовите думи, той ще бѫде възнаграденъ стократно; който не е изпълнилъ Христовите думи, той нищо нѣма да получи. И да дойде Христосъ днесъ на земята, работитѣ на мнозина пакъ нѣма да се наредятъ. Защо? Защото не сж изпълнили волята Божия. Всѣки денъ земята се върти по волята Божия. Слънцето изгрѣва и залѣзва по волята Божия. Хората се раждатъ и умиратъ по волята Божия, но свѣтътъ не се управлява по волята Божия. Свѣтътъ все се управлява и оправя отъ нѣкого, но тоягата играе важна роля. Има една воля Божия безъ тояга. Тоягата е за малките деца, а Словото Божие — за възрастните. Ако и днесъ още продължаваме да се изправяме чрезъ тоягата, това показва, че се намираме въ фазата на детинското си разбиране.

И тѣй, най-проститѣ нѣща, които ви спѣватъ въ живота, се заключаватъ въ кривата мисъль, която допушвате въ ума си, че хората не ви разбиратъ. Щомъ допушвате тази мисъль, това показва, че по съзнание, вашето съзнание и това на другите, не сж на еднакво ниво. Кажете ли, че нѣкой не ви обича, това показва, че вашето и неговото съзнание не сж на еднакво ниво. Кажете ли, че между хората нѣма братски отношения, пакъ сѫщото нѣщо. Това подразбира, че всички хора не сж на еднаква степень на развитие. Братството не може да дойде по физически начинъ. То подразбира отношения на разумни сѫщества, които живѣятъ помежду си по закона на Любовьта. Първата стѣпка на общение между две разумни сѫщества подразбира „ отношения между тия сѫщества“. Втората стѣпка почива на основа — братство. Братството е резултатъ на правилни отношения между разумни сѫщества. Следъ брат-

ството идатъ по-високи отношения между разумните същества — на база на наука, на изкуство, на музика — културни отношения. При тези отношения вече се проявяватъ дарбите, способностите въ човъка.

Съвременните хора тръбва да работятъ усилено, да поставятъ основа на бѫдещата култура. Безъ тази основа, и ангели да имъ проповѣдватъ, и Христосъ да слѣзе на земята, все същото положение ще остане. Защо? Защото сѫ пукнати стомни. Колкото да наливате вода въ пукната стомна, тя все празна ще остане. Извори, които текатъ, не се нуждаятъ отъ вода. Като очакватъ Христа, много отъ християните вече сѫ си изработили ново разбиране за Неговото идване. При това разбиране, Христосъ още днесъ може да дойде. Какъ ще дойде? Чрезъ възкресението. Отъ гроба на всѣки едного ще се вдигнатъ запечатаните плочи, и той ще подаде главата си и ще каже: „Учителю благи!“ До това време Христосъ ще седи скритъ нѣкѫде въ задната стаичка, и оттамъ ще наблюдава, какво правите и съ какво се занимавате. Понѣкога вие се смущавате и казвате: Много време ще mine, докато Христосъ дойде на земята. — Христосъ поглежда презъ малкото отвѣрстие и казва: „Продай имането си, раздай го на сиромасите, и ела, та ме последвай!“ Вие се уплашите и казвате: Господи, да си поживѣя още малко. Не съмъ готовъ да Те следвамъ. — Това е неразбиране на вѣчния животъ. Какво има да си поживѣете? Това, което наричате животъ, не е нищо друго, освенъ робство. Когато продаде всичкото си имане и го раздаде на сиромасите, тогава, именно, човѣкъ започва истински да живѣе. Започни да продавашъ, да се освободишъ отъ богатството на твоите грѣхове. Какво тръбва да направи нѣкой човѣкъ, който е живѣлъ въ фамилии, дѣдите и прадѣдите на когото сѫ убивали и обирали хората? Той тръбва да продаде всичкото си имане, да извика ония сиромаси, които, въ миналото нѣкога, сѫ били ограбени отъ него-вите дѣди и прадѣди, и да имъ каже: Брата, преди години, моите дѣди и прадѣди направиха нѣкакви погрѣшки по отношение на васъ, но сега, азъ, последниятъ отъ това поколѣние, ви моля да извините; готовъ съмъ да въздамъ четверо-кратно за всичко онова, съ което сме ви ощетили. Вземете всичкото ми богатство и се радвайте на живота! Тѣ ще взематъ това богатство и ще се зарадватъ, че има съвестни, добри хора на свѣта. Който изпълни това нѣщо по Бога, той ще има задъ себе си тилъ, на който всѣкога може да уповарва. Дръжте Бога като антиподъ въ своя животъ, ако искате

да имате животъ, знание, сила и свѣтлина. Отъ такива хора свѣтътъ се нуждае. Дето и да отидатъ тѣ, пѫтътъ имъ всѣкога ще бжде отворенъ.

Мнозина се плашатъ отъ лошиятъ условия на живота, отъ смъртъта. Тѣ трѣба да знаятъ, че за праведния нѣма смърть. Праведниятъ самъ оставя дрехата си вънъ, както онзи, който отива на балъ, съблича всекидневнитѣ си дрехи и облича параднитѣ. Когато праведень умира, окръжаващите го виждатъ облѣченъ съ свѣтли, парадни дрехи. Когато се отдѣли отъ тѣлото си, тази душа тежи едва 5—10 грама. Дето я духне вѣтърътъ, натамъ отива. Понѣкога тя олеква още повече, достига едва до единъ грамъ, а чесго и това тегло изгубва. Какво ще каже сегашниятъ учень? Той ще каже, че това сѫ нереални, невѣрни нѣща. Питамъ: ледътъ реаленъ ли е? Споредъ въсъ ледътъ е реаленъ, но де отива той, като се стопи? Превръща се въ вода. Водата реална ли е? И тя е реална, но като се изпари, превръща се въ пара. Парата реална ли е? Реална е, но като се разложи по химически начинъ, отъ нея се получаватъ съставнитѣ ѹ елементи — водородъ и кислородъ. Твърдото, течното и въздухообразното вещество сѫ състояния на материията, които ние наричаме реалности. Обаче, вие още не сте се домогнали до тѣзи реалности. Реалността не седи въ съзнанието, но различни сѫщества, съ различни степени на съзнание сѫ действуvalи за създаване, напримѣръ, на леда, на водата, на парата. Когато едно отъ тия сѫщества започне да се повдига, съзнанието му минава въ възходеща степенъ; тогава и водата, напримѣръ, се превръща въ пара. Съзнанията на тия сѫщества и човѣшката мисъль произвеждатъ два различни резултата. Въ невидимия, въ духовния свѣтъ нашите мисли иматъ нѣкакъвъ резултатъ, който тамъ изучаватъ обективно. Въ нашия свѣтъ растатъ мислите на ангелитѣ, а въ ангелския свѣтъ растатъ нашите мисли. Следователно, растенията на физическия свѣтъ сѫ мисли на ангелитѣ, а растенията на ангелския свѣтъ сѫ човѣшките мисли. Какво ще кажете за това? И вие, като турцитѣ, ще кажете: „И да видишъ, и да чуешъ, не вѣрвай!“ Това е аналогия на нѣща, които сѫ вѣрни.

Христосъ казва: „Azъ съмъ лозата, вие—пржчките, а Отецъ ми е земедѣлецъ“ Питамъ: може ли Христосъ да е лоза, а Отецъ, Богъ — земедѣлецъ? Това е аналогия, съ която се изясняватъ известни истини. Това показва, че има една лоза, подобна на земната, която символизира Христа. Има Единъ земедѣлецъ, подобенъ на земните, Който символизира Отца.

Когато Този лозарь слиза на земята, и Той, като нашитъ земни лозари, едни пржчки отрѣзва и хвърля настрана, а други—оставя на лозата. Този стихъ не се отнася до земните лози. Затова, ако вземете стиха въ букваленъ смисълъ, нищо нѣма да разберете. Нашитъ лози сѫ мисли на ангелитъ. И безъ да ги обрѣзватъ, тѣзи мисли растатъ. Човѣшкитъ лози, обаче, не могатъ да растатъ безъ обрѣзване. Понеже и ние сме слѣзли отъ невидимия свѣтъ, понѣкога, подобно на Отца, обрѣзваме нашитъ лози, но съ това ги осакатяваме. Малко лозари има, които знаятъ да обрѣзватъ лозитъ. По колко очи трѣбва да оставятъ на лозитъ? Нѣкои оставятъ по едно око, други — по две, а рѣдко — по три. Едното око символизира Бога. Дветѣ очи — човѣка; за дветѣ очи казватъ „ненаситни човѣшки очи.“ Споредъ мене, на всѣка лоза трѣбва да се оставятъ най-малко по три очи. Нашитъ лозари мислятъ, че по този начинъ ще осакатятъ лозитъ, и затова оставятъ само по едно око. Обрѣзването на лозитъ не е земно изкуство. И човѣкъ може да се обрѣже, но има редъ правила за това, които трѣбва да се спазватъ. Това е дѣлбока наука, която трѣбва да се изучава. Въ това отношение, окултнитъ науки, като астрология, хиромантия, физиогномия, сѫ методи, чрезъ които човѣкъ може да направлява силитъ въ своя организъмъ. Започвате нѣкаква работа и, като не можете да я свършите, казвате: Учителю, не мога да свърша тази работа. Не, ще кажете: „Учителю благи!“ Изучавате хиромантия, кажете: „Учителю благи!“ Изучавате физиогномия, кажете: „Учителю благи“ Изучавате астрология, кажете: „Учителю благи!“ Каквото искате да изучвате, всѣкога казвайте: „Учителю благи!“ Тѣзи думи сѫ методъ, съ който човѣкъ може правилно да работи.

Сега, като говоря за наука, нѣкои считатъ, че науката не е необходима, понеже и Богъ не се занимава съ наука. Значи, при създаването на свѣта, науките сѫ били необходими, а сега не сѫ необходими. Когато създаваше свѣта, Богъ се ползваше и отъ геометрия, и отъ математика, и отъ много още науки. Понеже създаването на свѣта и днесъ продължава, Той пакъ прилага тия науки, пакъ се ползува отъ тѣхъ. Ето защо, който иска да изучава геометрия, математика, той трѣбва да отиде при Бога, тамъ да ги изучава. Безъ Божията помощъ нищо не можете да научите. Преди сѫществуването на геометрията, математиката и другите науки на земята, сѫществуваше Божествена геометрия, Божествена математика и т. н.

„Учителю благи!“ Като четатъ Евангелието, като слушатъ

беседите, мнозина се намират предъ голъма опасност, защото започват да мислят, че всичко знаят и разбират. Които мислят, че знаят много нѣща, нека кажат, какво направи ангелъ Афуелъ съ крушата, въ която красивата мома се превърна. После, нека кажат, какво означават думите „животъ въченъ“. Тъ ще кажат, че съ това се прави нѣкакво уподобяване, нѣкаква аналогия. — Така е, но това не е достатъчно обяснение. Ако една аналогия не е поставена на място, тя не е валидна; ако всяка дума не се постави на своето място, тя не може да произведе нужния ефектъ. Затова човѣкъ трѣба първо да мисли, после да говори. Казвате на нѣкого, че го обичате. Този човѣкъ започва да мисли, истината ли говорите, или го забавлявате. Думите „обичамъ те“ сѫ подобни на думите „Учителю благи“, съ които големецътъ се обърна къмъ Христа. Какъ трѣба да кажете думите „обичамъ те“? Христосъ казва: „Както ме Отецъ възлюби, така и азъ ви възлюбихъ. Азъ дойдохъ да ви дамъ животъ, и то преизобилно“. Щомъ дадешъ животъ на нѣкого, ти вече го обичашъ. На онзи, на когото си далъ животъ, първо трѣба да му говоришъ да измѣни условията на своя животъ, а после ще му говоришъ други работи. Само онзи човѣкъ ви обича, въ присѫтствието на когото вашите мѫчнотии постепенно намаляватъ и изчезватъ. Както дървата въ печката постепенно намаляватъ студа въ стаята, така и любовта е въ сила да намали и съвършено да отстрани мѫчнотиите, спънките и страданията на човѣка.

Едно се изисква отъ хората днесъ: да вършатъ волята Божия! Всички говорятъ за волята Божия, но не я изпълняватъ. Мнозина искатъ да бѫдатъ като Христа. Въ какво отношение искатъ това? Христосъ казва: „Даде ми се всяка власть на небето и на земята“. Къмъ тази власть ли се стремятъ хората? Всъки може да бѫде изправенъ, като Христа предъ Пилата, съ тежкия кръстъ на римската империя, да изнемогва отъ неговата тежестъ. Хората искатъ да бѫдатъ въ положението на възкръсналия Христосъ. Може ли човѣкъ да възкръсне, преди да е миналъ презъ другите процеси? Христосъ казва на учениците си: „И по-големи работи можете да направите“. Това подразбира: „Но и по-големи страдания ще имате“. „Който се отрече отъ баща си и отъ майка си, отъ братята и сестрите си и ненавиди своя животъ, той може да се нарече мой ученикъ“. Сега разсѫждавамъ: да се откажете отъ баща си и отъ майка си, както и да е. Кой не се е отказвалъ отъ родителите си за една жена? Да се откажете отъ

братята и сестрите си, и това е възможно. Да се откажете отъ богатството си, и това е възможно. Но да ненавидите своя животъ, да се откажете отъ себе си и да тръгнете следъ Христа, това е много вече. Наистина, който не разбира тази идея, той ще настръхне отъ страхъ. Който я разбира, той се е домогналъ вече до разрешаването на въковните проблеми. Да приложишъ този стихъ въ неговия вжтрешенъ, дълбокъ смисълъ, това подразбира да свалишъ отъ съзнанието си това на миналото, да придобиешъ Царството Божие, да владеешъ магическата пръчица, магическата едиицица и да бждешъ като Афуела, каквото пожелаешъ, да стане.

„Учителю благи!“ Нека тъзи думи се запечататъ въ ума ви за въчни времена. Не желайте въчния животъ, за да останете дълго време на земята, да ядете и пиете, но желайте въчния животъ, като резултатъ на любовъта ви къмъ Бога, къмъ вашите близки, къмъ вашата душа и къмъ всички разумни същества. Всичко това зависи отъ любовъта; ето защо, като на българи, казвамъ: всички да дадете своя данъкъ, за да направите връзка съ Божията Любовъ Това не значи, че не сте свързани съ Любовъта, но тръбва да се направи единъ царски путь, по който да се разлъе Божията Любовъ, като вълна. По този путь, именно, всички ангели, всички Божии служители, ще слизатъ и възлизатъ, ще носятъ Божието благословение, ще упражняватъ върху хората своето добро влияние. Какво по-хубаво отъ това, да намърите човѣкъ, който да възприеме идеята, която изпълва душата ви? Колко хора има днесъ, съ които Христосъ може да се разговаря? Срѣщате нѣкой човѣкъ, обиквате го, разговаряте съ него, но щомъ започнете да му откривате нѣкая своя съкровена идея, той веднага се затваря. Той прилича на баща, предъ когото дохожда нѣкой кандидатъ за дъщеря му. Докато не знае, защо е дошълъ, бащата е любезенъ, внимателенъ, но щомъ този господинъ изкаже своето намѣрение, бащата се затваря. Той разбира вече, че господинътъ иде за дъщеря му. Значи, бащата не е готовъ да даде дъщеря си на този човѣкъ. Готовността на човѣка да направи нѣщо, подразбира любовъ къмъ Бога, съзнателно ходене въ Неговия путь и желание да Го познае. Това сѫ хората, или децата на шестата раса, които упражняватъ влияние върху цѣлото човѣчество. Всѣки тръбва да пожелае въ себе си да стане дете на шестаса раса, да има сила, съ едно махане на ръката си, да приспи всички, които вършатъ престъпления; да разруши затворите, да прекрати всички кражби и убийства.

При това положение само насилията ще престанатъ и ще се възстанови навсъкъде пъленъ редъ и порядъкъ. За синоветъ на шестата раса всичко е възможно, но за петата раса всичко се постига съ пушки и топове. Следователно, разликата между петата, бълата раса, и шестата, се заключава въ това, че петата раса се мъчи да възстанови редъ и порядъкъ въ свѣта чрезъ закони, чрезъ пушки и топове — чрезъ насилие; шестата раса възстановява реда чрезъ великия законъ на Любовта и чрезъ свободата. Има ли нужда да посочвате револювера си на онзи, когото обичате и който ви обича? Достатъчно е този човѣкъ да разбере вашите нужди, за да бѫде готовъ веднага да ви предложи своята помощъ.

И тѣй, за да приемете Любовта въ себе си, въ вашето съзнание трѣбва да стане дълбокъ вътрешенъ превратъ. Казвате: Трѣбва ли да напуснемъ свѣта? — Напушкането на свѣта не е механически процесъ. — Трѣбва ли да учимъ? — Вие ще бѫдете въ свѣта, и при тѣзи условия ще вършите всичко: ще учите, ще работите за другите и ще видите, до колко ще преобразите себе си, а оттамъ и ближните си. Казачо е въ Писанието: „Търсете ме въ денъ скърбенъ! Тогава ще ви помогна и ще ви прославите“. Значи, ще търсите Бога въ дни на голѣми нещастия, разочарования, невежество, а не въ дни на щастие и блаженство. „Тогава азъ ще ви се изявя и ще ви прославя“. Вие знаете тия нѣща, но пакъ правите погрѣшки. Богъ вътчко вижда и знае, но се прави, че не вижда. Щомъ дойде до нѣкоя важна работа, Той не се обръща къмъ васъ, защото знае, че ще направите нѣкаква пакость. Богъ предоставя трудните задачи на ангелите, а на невежите дава забавления. Ако пъкъ искате да бѫдете щастливи, при вътчъ възка съ любовта, т. е. къмъ възкресението. Значи, възкресението не е нищо друго, освенъ минаване на човѣшкото съзнание въ по-висока степенъ. По този начинъ и любовта влиза въ нова фаза, въ фазата на Божествената Любовь. При това състояние, въ човѣка нѣма да ставатъ рѣзки промѣни; той нѣма да се ражда и умира. Следователно, раждането, като процесъ, ще остане само за тия хора, които не сѫ добили високо съзнание. Онѣзи пъкъ, които сѫ се сдобили съ възкресението, ще бѫдатъ Синове Божии, и като такива, пакъ ще дохождатъ

Днесъ всички хора се стремятъ къмъ нова връзка съ любовта, т. е. къмъ възкресението. Значи, възкресението не е нищо друго, освенъ минаване на човѣшкото съзнание въ по-висока степенъ. По този начинъ и любовта влиза въ нова фаза, въ фазата на Божествената Любовь. При това състояние, въ човѣка нѣма да ставатъ рѣзки промѣни; той нѣма да се ражда и умира. Следователно, раждането, като процесъ, ще остане само за тия хора, които не сѫ добили високо съзнание. Онѣзи пъкъ, които сѫ се сдобили съ възкресението, ще бѫдатъ Синове Божии, и като такива, пакъ ще дохождатъ

между хората. Тъ могатъ да бждатъ видими и невидими, споредъ желанието си. Така ще помагатъ на хората, ще ги обръщатъ къмъ Бога. Нѣма по-красиво нѣщо за човѣка отъ това, да обѣрне ближния си къмъ Бога и да се създаде връзка между тѣзи две души. Този човѣкъ ще слуша, каквото му се говори и ще се радва, че разбира. Вие ще му говорите, както говорите на себе си. Той ще слуша безъ никакво съмнение. Опасно е, когато съмнението бушува въ човѣка, Дойде ли съмнението въ него, той казва: Едно време вѣрага ми, любовта ми бѣше по-голѣма. — Така е, но това не е само въ днешнитѣ времена. Така е било и въ миналите времена, за които е казано въ Писанието: „Любовта ви ще охладѣе“. Обаче, за онѣзи, които разбиратъ Бога, тѣхната любовь не само, че нѣма да охладѣе, но ще се увеличи. Приложете Божията Любовь въ живота си, да видите нейните резултати.

Казвамъ: това е единъ опитъ, който непременно трѣбва да направите. Докато не направите опита и видите резултата, нищо не говорете за него. Докато сте бременни, не отваряйте утробата си да показвате, какво сте засенали. Крийте вашата бременностъ, да не се изложите на нѣкаква опасностъ. Бременните жени носятъ специални дрехи, да не се вижда, че сѫ бременни. Щомъ детето се роди, радвайте се, че се е създадълъ животъ, че се е явило нѣщо хубаво на свѣта. Обаче, докато сте бременни, крийте се, защото, отъ идеята, която родите, зависи бѫдещия ви животъ. И въ Писанието е казано: „Цѣлиятъ свѣтъ е бремененъ съ нѣщо хубаво, което трѣбва да възкръсне“. Това хубавото, красивото нѣщо трѣбва да се подхранва съ новия животъ, съ новите идеи, за да расте и се развива правилно. Всѣки самъ трѣбва да пази плода, който е засеналъ. Много хора злословяватъ, критикуватъ другите, като забравятъ, че съ това прѣччатъ и на своята бременностъ. На такива хора казвамъ да бждатъ внимателни, да мислятъ, какво говорятъ, а тѣ се обиждатъ, че съмъ говорилъ строго. Питамъ: на кого се говори меко? На здравия човѣкъ. Обаче, иа болния, лицето и ржетъ на когото сѫ покрити съ рани, и да искашъ, не можешъ да говоришъ меко. Най-малкото докосване до ранитѣ, му причинява силни болки. Значи, за болния и иай-меката дума е строга. Единъ денъ, когато ранитѣ по лицето и ржетъ на болния изчезнатъ, думите ми ще бждатъ като балсамъ върху неговата душа. Тогава, лицето и ржетъ му ще бждатъ красиви, ще обръщатъ внимание на всѣки художникъ. Така трѣбва да гледете и вие на нѣщата, да бждете искрени въ себе си, да се освободите отъ всѣкакво

пристрастие. Преди всичко, вие не сте дошли на земята да разрешавате въпроса за правото и кривото, кой какъ постъпва. Защо съществуват злото и грѣхът въ свѣта, не е ваша работа. Изучавайте злото като фактъ, а защо съществува, оставете този въпросъ настрана. Прилагайте Божията Любовъ въ живота си, като смисълъ на цѣлокупния животъ.

„Учителю благи!“ Започнете тази година да живѣете съ тѣзи две думи. Забележете, въ български езикъ буквите У и Ч представляват две отворени чаши, които очакватъ да се напълнятъ съ нѣщо. Не отлагайте нѣщата! Щомъ съзнанието ви е будно, живѣйте съ думитѣ „Учителю благи“ и не се страхувайте. Тѣзи думи ще дадатъ добъръ резултатъ. Ако е въпросъ за страхъ, дръжте въ себе си онзи свещенъ страхъ, който спасява, но не онзи страхъ, който обезсърдчава, обездѣжва човѣка. Дръжте въ ума си примѣрите за двамата пѫтника и за ангелъ Афуель. При това, като работите, гледайте нито да се прозявате, нито да кихате. Ако се прозявате, ще знаете, че ще ядете, преди да сте свършили работата си, а това нищо нѣма да ви допринесе. Ако пѣкъ кихате, ще огладнѣете, преди да сте свършили нѣщо. Обаче, и едното, и другото сѫ два процеса, които се извършватъ преждевременно въ човѣшката душа. А всѣки процесъ, който се извършва преждевременно, не дава плодъ.

Сега, азъ искамъ да остане въ ума ви съществената идея, която се заключава въ думитѣ „Учителю благи“. Вашиятъ животъ трѣбва да бѫде образъ на Любовъта. Вие трѣбва да бѫдете хора на науката, да се стремите къмъ знания, каквито ангелитѣ и светиитѣ иматъ. Мнозина иматъ това знание въ себе си, въ зародищъ, но то ще се развие и ще произведе голѣма промѣна въ съзнанието имъ. Това знание може да превръща скрѣбъта въ радостъ, недоволството въ доволство, невежеството въ знание. Това знание е необходимо, за да може човѣкъ да се справи съ противоречията, които иеизбѣжно идватъ. Докато не дойде до възкресението, докато не получи посвещение, човѣкъ все ще се натъква на противоречия, на мѫчинотии. Не се спирайте предъ мѫчинотии, но се запитвайте, какво се изиска отъ васъ, за да ги разрешите. Ако копаете лозе и излѣзватъ пришки по рѣцетѣ ви, не се оплаквайте отъ тѣхъ, но помислете за майка си, за която работите. Ако работите за нѣкого отъ любовъ, пришките на рѣцетѣ ви сѫ на мѣстото си. Следователно, страданията се оправдаватъ, само ако има нѣкого да общичаме; нѣма ли кого да общичаме, страданията сѫ безпредметни.

„Учителю благи!“ — Безъ прозяване и безъ кихане.

„Учителю благи!“ — Ще служа на Бога съ щедрост и милосърдие.

„Учителю благи!“ — Дето и да ме пратишъ, всичко ще изпълни споредъ Твоя великъ законъ на Любовта.

„Учителю благи!“

*

1. Беседа отъ Учителя, държана на 3 февруари, 1929 г.

София. — Изгрѣвъ.

На Бога живаго.

И отговори Симонъ Петър и рече: „Ти си Христосъ, Синъ на Бога живаго“.*)

И отговори Симонъ Петъръ и рече: „Ти си Христоſъ, Синъ на Бога живаго!“ Ако върху този стихъ говори нѣкой евангелски проповѣдникъ, той ще раздѣли проповѣдъта си на три части. Първата часть на проповѣдъта ще се отнася до думитѣ: И отговори Симонъ Петъръ и рече. Втората часть — върху думитѣ: Ти си Христоſъ. Третата часть — върху думитѣ: Синъ на Бога живаго. Симонъ, или Петъръ, за когото се говори въ стиха, е единъ и сѫщъ човѣкъ, само че името му се мѣни. Това показва, че отъ Симонъ трѣбва да се превърне въ Петъръ. Симонъ е материалниятъ човѣкъ, който съзнава, че има нѣщо въ него, което може да го направи човѣкъ, въ пълния смисълъ на думата. Въ първо време той обръща внимание повече на тѣлото си, яде и пие, расте и се развива, докѣто по-после започва да мисли, че отъ него може да стане нѣщо: учителъ може да стане, поетъ може да стане, художникъ може да стане, министъръ може да стане — каквото пожелае, може да стане. Това е човѣкътъ, това е Христоſъ, Който може да преодолява мѫчнотиитѣ въ живота. Ние взимаме думата „Христоſъ“ въ обикновенъ смисълъ. Подъ думитѣ „Синъ на Бога живаго“ се разбира сѫщината на нѣщата, която никога не се мѣни. Който нѣма тази сѫщина въ себе си, той не може да бѫде нито Петъръ, нито Христоſъ, нито Синъ на Бога живаго. Какво може да бѫде тогава? Той може да бѫде човѣкъ. И затова казваме, че хората сѫ Божествени деца, изпратени на земята за изпитания. Тѣ сѫ изпратени като деца, съ цель да не се събужда въ тѣхъ съзнание за Божествения имъ произходъ и да създаватъ нещастия на цѣлата вселена. При изпращането на тия деца отъ невидимия свѣтъ, майките и бащите имъ сѫ казали, да имъ дадатъ лопати, мотики, да ги впрегнатъ на работа. Тѣ трѣбва да работятъ! Всѣки отъ васъ е Симонъ Петъръ, облѣченъ въ плътъ и кръвь. Какво е твоето произхождение, ще оставишъ настрана. Ти си дошълъ на физическия свѣтъ и трѣбва да работишъ. Ако кажешъ, че не искашъ да живѣашъ,

*)Матея 16:16.

това е другъ въпросъ. Можешъ да не искашъ да живеешъ на земята, можешъ и да живеешъ — свободенъ си, но кога? Свободенъ си билъ, преди да си слѣзълъ на земята, но веднъжъ си слѣзълъ, сега вече ще живеешъ и ще работишъ.

Сега, азъ говоря на онѣзи отъ васъ, които разбираятъ закона. Когато нѣкой казва, че не иска да живеѣ, той има предъ видъ да се прекратятъ страданията, мѫчнотиите и изпитанията му. И обратно: когато нѣкой казва, че иска да живеѣ на земята, той вече е близо до щастието, до благата на живота. Каке ли нѣкой, че не иска да живеѣ на земята, азъ го питамъ: защо не остана при майка си и баща си въ невидимия свѣтъ, но слѣзе на земята? Кога си дошълъ на земята? Защо си дошълъ, и кога ще си отивашъ? Никой не знае, кога е дошълъ на земята, защо е дошълъ и кога ще си отива. Вие се оплаквате отъ живота, искате да си отидете, отдeto сте дошли, но като помислите за връщане, започвате да се плашите. Защо се плашите? Вие се плашите, защото не знаете, какво ви чака тамъ; вие се плашите, защото не знаете, кое е сѫщественото въ физическия животъ, и кое — въ духовния.

Днесъ азъ говоря за сѫщественото, което всички хора иматъ въ себе си. Тѣ трѣба да се освободятъ отъ една вътрешна илюзия, отъ една вътрешна хипноза, наложена имъ отвѣнъ. Когато човѣкъ е минавалъ презъ пространството, тогава му наложили две хипнотически състояния. При първото положение на човѣка, когато е билъ още въ Божествения свѣтъ, като душа, въ него сѫ били вложени редъ дарби и способности. Обаче когато е слизалъ на земята, той е миналъ презъ единъ тъменъ поясъ, дето му внушили, че всичко, което носи съ себе си, е празна работа и нѣма да го ползува на земята. Това, на което той разчиталъ — любовъ, знания, животъ — всичко е празна работа. Отъ тѣзи внушения човѣкъ се е обезсърдчиълъ и изгубилъ смисъла на живота. Въ този смисълъ, внушението е психическа сила, която вързва, ограничава човѣка. Колкото малъкъ да е конецътъ на внушението, той все указва влияние върху човѣка, както паяжината указва влияние върху крака на мухата.

Единъ денъ, една муха, която била царска дъщеря, завела дѣло противъ единъ паякъ, отъ чиято паяжина кракътъ ѝ се навѣхналъ. Паякътъ се явилъ въ сѫда и започналъ своята защита: Господа сѫдии, азъ съмъ ученъ човѣкъ. Построихъ си една мрежа, съ която искахъ да изучавамъ вселената. Тази мрежа ми служеше като съобщително срѣдство за наблюдаване. Мухата, като малко, безгрижно дете, обикаляла около

моята мрежа и, по невнимание, закачила крачето си на единъ отъ моите инструменти за научно изследване. Така тя навъхнала крачето си, но какво съмъ виновенъ затова азъ? Питамъ: върно ли е оправданието на паяка, че съ паяжината си той изучавалъ вселената? Не е върно, разбира се. И днесъ, ако запитате хората, какво правятъ, тъ ще ви отговорятъ, като паяка, че изучаватъ живота. И ако нѣкой човѣкъ, по невнимание, закачи крака си на единъ отъ тѣхните инструменти и го изкълчи, тъ не сѫ виновни. Свѣтъ е такъвъ! Не, ние не сме дошли на земята да изучаваме живота по такъвъ начинъ, че да се осакатяваме едни-други. Въ сѫщностъ, работата е много проста. Паякътъ седѣлъ дълго време гладенъ и чакалъ, като рибаръ съ мрежата си, дано мине нѣкоя муха, да се закачи на паяжината му, да си хапне отъ нея. За паяка е безразлично, дали тази муха ще бѫде отъ прости родители, или царска дъщеря. Ако е царска дъщеря, още по-добре за него, ще бѫде по-угоеничка, по-тлъста.

Съвременните хора се нуждаятъ отъ правилно разбиране на живота, било отъ дълбоко научно, или отъ мистично гледище. Човѣкъ трѣба да разбира живота на външните промѣни и живота на вътрешните промѣни, които ставатъ въ душата му, и да ги различава. Да бѫде облѣченъ въ плѣть и кръвъ, като физическо сѫщество, това е необходимостъ за човѣка, защото така, именно, той черпи материали за физическия животъ. Чрезъ физическия свѣтъ противатъ известенъ родъ сили, които човѣкъ непременно трѣба да използува. Освенъ това, необходимо е човѣкъ да мине презъ различни форми. Разнообразието на формите е сѫщо тъй необходимо условие за развитието на човѣка. Ето защо, всички души, колкото и да сѫ напреднали и съвършени, отъ време на време, иматъ нужда да слѣзатъ въ материалния свѣтъ, да почерпятъ отъ него такива материали и сили, каквито отъ другите свѣтове не могатъ да придобиятъ. Това се отнася не само за земята, но и за всички останали материални свѣтове, защото тъ се намиратъ подъ единъ и сѫщъ законъ. Значи, всички сѫщества, били тъ напреднали, или не, трѣба да минатъ презъ материалните свѣтове. Едни отъ тѣхъ помнятъ, отде идатъ, а други не помнятъ. Обикновените хора на земята не помнятъ нищо отъ предишното си сѫществуване. Нѣкой казва, че му се открило нѣщо отъ миналото. Възможно е, но всичко това е много малко. Съ такива открития нищо не може да се направи. И на кинематографъ може да се открие нѣщо. И въ книгите се открива нѣщо. Всички тия открития, обаче, сѫ недостатъчни за човѣка. На

човѣка е необходимо да се му открие онази вѫтрешна дарба въ съзнанието му, чрезъ която да си спомни въ подробности пѫтъ, по който е слѣзълъ, и да види пѫтъ, по който трѣбва да се върне. Само по този начинъ той ще разбере вѫтрешната връзка на живота и ще може да се поучи отъ него.

Тъй щото, за постигането на тия дарби и способности, сѫ били препоръчвани, па и до днесъ още препоръчватъ, разни методи. Нѣкои, напримѣръ, сѫ препоръчвали да се отдалечи човѣкъ отъ свѣта, да отиде въ нѣкая гора и тамъ да прекара въ постъ и молитва, въ размишление. И наистинѣ, много хора сѫ се отдалечавали отъ свѣта, но и съ това не сѫ постигали нѣщо особено. Други пъкъ сѫ препоръчвали богатството, знанието, като пѫтъ на постижение, но и този методъ не е далъ голѣми резултати. Има единъ методъ, който може да даде положителни резултати. Той е методътъ на любовта. Първото положение: човѣкъ не може да мисли, безъ да обича. Който иска да се запознае съ въпроса за създаване на вселената, който иска да разбере вѫтрешния смисълъ на живота, да придобие знание, мѫдростъ, богатство, сила, здраве, безсмъртие, той трѣбва да постави любовта за основа на своя животъ. Азъ не говоря за онази любовь, която носи смърть на хората, нито за онази любовь, която създава спорове, недоразумения, състезания. За да се предизвикатъ тия нѣща между хората, има причини за това. Лошото не е въ тия прояви на хората, но въ тѣхното изопачаване. Състезанието, съревноването сѫ потици въ развиването на човѣка, но опасно е, когато тия потици се подхранватъ отъ неправилни мисли и чувства. Желанието на човѣка да бѫде богатъ, силенъ, ученъ, сѫ добри потици, но трѣбва да се поставятъ на положителна основа, да дадатъ сигурни придобивки. Право е желанието на човѣка да има знания, но това знание трѣбва да има приложение първо въ неговия животъ. Той трѣбва да разбира законите на природата; той трѣбва да знае причините и последствията на всичко онова, което става въ самия него. Защо? Защото всичко, което става въ цѣлия козмосъ, въ всички планети и слѣнца, въ цѣлия животъ, се отразява и въ отдѣлния човѣкъ.

Казвате: Ако всичко това влияе на хората, де остава тогава тѣхниятъ личенъ животъ? Де е човѣкътъ? Човѣкъ представя малка вселена, малъкъ центъръ въ общата вселена. Ако погледнете човѣка съ окото на ясновидец, ще видите, че той представя малка слѣнчева система, около която се движатъ толкова планети, колкото планети има въ слѣнчевата система на

физическия свѣтъ. Човѣшкиятъ духъ представя слѣнцето на неговата малка система, около което се движатъ всички звезди и планети. Човѣшкото съзнание не е будно за много отъ звездите на козмоса. Сѫщото може да се каже и за съзнанието на човѣка по отношение на малката вселена въ самия него. Това показва, че между вѣншния, т. е. физическия свѣтъ, и вѫтрешия — малкия свѣтъ въ човѣка, има пълна аналогия. Като говоря за съзнанието на човѣка, имамъ предъ видъ и само-съзнанието. Тѣ представятъ онova малко пространство, въ което човѣшкиятъ животъ се проявява. Дойдемъ ли до под-съзнанието и свръхсъзнанието на човѣка, тѣ представятъ въ него обширния Божественъ свѣтъ, т. е. вѣншния, обективния свѣтъ. Докато живѣе въ съзнанието и самосъзнанието си, човѣкъ живѣе и се движи въ свѣта на промѣнитѣ — въ радоститѣ и скърбитѣ. Щомъ мине въ подсъзнанието и свръхсъзнанието, човѣкъ вече влиза въ друга фаза: той излиза отъ всички промѣни, отъ всички противоречия. Щомъ се натъкне на нѣкакво страдание, той лесно го смѣнява въ радостъ. Него-виятъ животъ, самъ по себе си, е молитва, т. е. непреривна, съзнателна връзка съ Бога.

Съвременнитѣ хора се молятъ, но молитвата имъ нѣма резултатъ. Защо? Тѣ още не сѫ се научили да се молятъ, както трѣбва. Истинската молитва подразбира събуждане на подсъзнанието и свръхсъзнанието въ човѣка, т. е. събуждане на Божественото въ него. И тогава, за каквото се моли и интересува човѣкъ, затова и Богъ ще се интересува. Ако хората се интересуватъ отъ това, което Богъ е създалъ, и Той ще се интересува отъ това, което хората сѫ създали. Това значи отношения! Обаче, щомъ хората не се интересуватъ отъ Божиите работи, и Той не се интересува отъ тѣхнитѣ. Въ това седи всичкото нещастие на хората.

Сега, азъ говоря за онѣзи отъ васъ, които искатъ да придобиятъ живота, да станатъ учени, да намѣрятъ пътя ча своето движение, да намѣрятъ мястото си въ козмоса. Това може да се постигне следъ хиляди години, но ще знаете поне, че вървите по опредѣления за въсъ пътъ, безъ никакви отклонения. Като слушатъ да се говори по този начинъ, мнозина казватъ: Какво трѣбва да правимъ дотогава? Засега ще се грижимъ и работимъ за прехраната си, че като дойде време за отвлѣчени въпроси, тогава ще мислимъ. Не, ако считате, че първо трѣбва да се осигурите, а после да мислите за духовни въпроси, това е криво разбиране. Споредъ мене, човѣкъ трѣбва да престане да мисли за нѣучни въпроси, само

когато яде. Вънъ отъ това време, той всъкога може да мисли по всички въпроси, които го интересуват. Щомъ вземе хлъба въ ржка, той престава вече да се занимава съ научни въпроси. Той взима хапка хлъбъ на вилицата си, потапя я въ чинията съ ядене, поставя я въ устата си и започва да дъвче. Съществата отъ невидимия свѣтъ го наблюдават и казватъ: Този човѣкъ прави нѣкакви научни изследвания въ своята лаборатория. И наистина, когато яде, човѣкъ минава отъ теоретически къмъ практическите проблеми на живота. Ще кажете, че е смѣшно, като гледате, какъ човѣкъ дъвче храната си. Не, яденето е великъ процесъ. Всъка хапка, която човѣкъ погълща, представя цѣлъ микрокозмъсъ. Всъка хапка, съставена отъ милиони малки вселени, идва въ услуга на човѣка, да увеличи обема на неговата вселена. Щомъ влѣзатъ въ неговия организъмъ, тия малки вселени продължаватъ своя животъ. За тѣхъ човѣкъ е божество, на което тѣ слугуватъ. Следователно, той трѣбва да благодари на тия малки вселени, които взиматъ участие въ неговото растене и развиваане. По сѫщия начинъ и вие нѣкога ще влѣзете въ организъма на по-голѣми отъ васъ сѫщества, и като малки вселени, ще работите за тѣхното растене и развиваане. Какво ще мислите тогава? Ще мислите, че сте изчезнали, но сте взели участие, като градивенъ материалъ, въ съграждането на по-велика отъ васъ вселена. Едно трѣбва да знаете: Въ великата природа нищо не изчезва, нищо не се създава, но само се видоизмѣня.

И тъй, идеята, която трѣбва да залегне въ душите ви, е че като дойдете до Божествения свѣтъ, трѣбва да бѫдете готови да живѣете и по физически, и по духовенъ, и по Божественъ начинъ. Това значи: вие трѣбва да живѣете и по форма, и по съдѣржание, и по смисълъ. Въ Божествения свѣтъ се съдѣржатъ и физический и духовния. Физическиятъ свѣтъ е място, отдено се черпятъ материали; духовниятъ свѣтъ е място, отдено се черпятъ сили. Божествиянятъ свѣтъ пъкъ представя съвокупностъ отъ начини и методи за използване и обработване на материалитъ и силитъ, несобходими за развиваането на човѣка. Както въ миналото, така и въ настоящето, всички хора сѫ се стремѣли и се стремятъ къмъ щастие. За тази цель, отъ най-стари времена още, хората сѫ изучавали магията, като наука за човѣшкото щастие. Човѣкъ трѣбва да расте, да се развива правилно, да придобива знания и добродетели, за да се справя съ мѫжнотоитъ въ живота, които сѫ въ сила да погълнатъ щастието. Добродетелитъ сѫ дреха, облѣкло на щастието. Правите мисли пъкъ сѫ кѫщата,

въ която щастието живе. Следователно, който иска да биде щастливъ, той тръбва да биде облечень съ красива и мощна мисъль. Само онзи човѣкъ може да биде щастливъ, който живе въ Божествения свѣтъ, т. е. разбира живота по форма, по съдържание и по смисъль.

Казвамъ: правата мисъль е магическата пръчница въ живота на човѣка. Човѣкъ е само онзи, който мисли право. Когато дойде правата мисъль и смѣни всички отрицателни състояния въ положителни, това е човѣкътъ. И затова, когато нѣкой каже, че е човѣкъ, отрицателните му състояния веднага тръбва да се превърнатъ въ положителни, и противоречията му да изчезнатъ. Всичко криво въ човѣка тръбва да се изправи! Той тръбва да разбере, че едновременно е и Симонъ Петъръ, и Христосъ, и Синъ на Бога живаго. Такова нѣщо е правата мисъль. Ако единъ талантливъ човѣкъ вземе мотика въ ржка и отиде да копае лозето на нѣкой богатъ човѣкъ, и презъ всичкото време роптае, че не е за тази работа, че тръбва да стане поетъ, писатель, той не е разбралъ смисъла на тази мотика. Мотиката му е дадена, за да може чрезъ нея да се запознае съ този богатъ, но добъръ човѣкъ. Въ дадения случай, любовъта на богатия човѣкъ е за предпочитане предъ перото на нѣкой поетъ, което може да го скара съ най-добрия му приятель. Въ този случай, дръжъ мотиката, а не перото. Тази мотика е дошла временно въ ржката ти, а не за цѣлъ животъ. Мотиката може да послужи на човѣка само да го запознае съ нѣкая душа, която го обича. Тя служи само като срѣдство да сближи две души. Ако иглата на шивача може да го запознае съ една душа, която го обича, заслужава да шие. Ако училището може да запознае ученика съ една душа, която го обича, заслужава да се уничи. Значи, задачата на човѣка е да намѣри онази Божествена душа, която го обича, и която той обича. По-велико нѣщо отъ това нѣма. И наистина, всѣки търси Божественото. Де ще Го намѣри, то е другъ въпросъ. Който не търси Божественото, той не разбира смисъла на своя животъ, а оттамъ и на цѣлокупния животъ. Отъ сутринь до вечеръ, човѣкъ непрекъснато тръбва да търси Божественото. Какво прави той? До едно време търси Божественото и после престава да Го търси. Не, постъянство се изисква отъ всички хора. Щомъ е въпросъ за Божественото, ще Го търсите безспорно, съ пълно съзнание и любовъ.

Въ това отношение, вие тръбва да приличате на онзи царски синъ, който искалъ да се ожени за най-красивата мома въ свѣта, и тръбвало дълго време да я търси въ царството

на баща си, докато най-после я намърилъ. Между тогавашните царски дъщери въ цъдлия свѣтъ нѣмало такава, каквато той търсилъ. Най-после му казали, че нѣкѫде, на края на свѣта, сѫществувала такава мома, но тя била овчарка. Царскиятъ синъ обѣкълъ прости дрехи, взель тояжка въ рѣка и торба съ храна, напусналъ бащинъ домъ, напусналъ царството и тръгналъ по свѣта да търси най-хубавата мома, за която душата му копнѣла.

Питамъ: умно ли е постѫпилъ царскиятъ синъ, като тръгналъ по свѣта да търси красивата овчарка? Умно е постѫпилъ. Ако една овчарка може да задоволи своите овце, тя ще може да задоволи и своя възлюбенъ. Ако тази овчарка не може да пасе овцетѣ, не може да се справя съ тѣхъ, тя нѣма да задоволи и своя възлюбенъ. Това се отнася и до овчарката, и до царската дъщеря. Следователно, когато искате да познаете единъ човѣкъ, да разберете неговия характеръ, дайте му да пасе овце. Тамъ ще го познаете. Искате ли да познаете бѣлгарина, наблюдавайте го, какъ храни кокошките си. Отъ това, какъ дръжи крината съ жито, какъ го хвѣрля, какви отношения има къмъ кокошките си, ще познаете и неговия характеръ. Лошиятъ човѣкъ взима крината, подхвѣрля житото, безъ да обрѣща внимание на кокошките си, и гледа по-скоро да се прибере въ кѣщи. Добриятъ човѣкъ, обаче, взима крината, извиква внимателно кокошките си, поглежда ги, поприказва имъ и тогава имъ хвѣрля малко жито. Докато ядатъ, той ги наблюдава, мисли си нѣщо, не бѣрза. Като изядатъ това, което имъ е хвѣрлилъ, пакъ имъ подхвѣрля. Този човѣкъ е добъръ, благороденъ. Той храни и отглежда кокошки, защото ги обича, приятно му е да ги наблюдава; хване една кокошка, но тя се опитва да избѣга. Той я потупва малко по гърба и ѝ говори: Не се страхувай! Азъ нѣмамъ намѣренie да ти свалямъ дрешката, да те турамъ въ тенджера. Напротивъ, докато си при мене, дрешката ти ще става все по-хубава. Следъ това хване втора, трета, докато всички кокошки започнатъ да го познаватъ и да му се радватъ.

Нѣкой ще каже: Малко работа имамъ, че съ кокошки ще се занимавамъ. — Който може да помилва кокошка, той може да помилва и човѣка. Ако той не може да помилва кокошка, на какво основание очаква Богъ да го помилва? Какво особено представя човѣкъ? Предъ Бога, човѣкъ не е още нито кокошка, той е само лозова пржчка. Дълго време още трѣбва да го обрѣзватъ, докато даде плодъ. Единъ день, когато лозовата пржчка даде плодъ, тогава само ще се яви желание въ Бога да превѣрне тази лозова пржчка въ човѣкъ.

Следвателно, правата мисъль представя магическата пржчица. Който владѣе правата мисъль, той е магът. Достатъчно е да махне съ ржката си, за да стане всичко така, както той желае. Вие гледате и се чудите, какъ става всичко това. И малкото дете не знае, какъ една кибритена клечица, запалена и поставена въ сламата, произвежда цѣлъ пожаръ. Малка е кибритената клечица, но чудеса прави. Тя е магическата пржчица въ ржетѣ на мага. А малкото дете е магътъ, който манипулира съ тази малка пржчица. Като го питатъ, кой запали сламата, то мълчи. Като го питатъ, защо запали сламата, то отговаря: Вие не се нуждате отъ слама, т. е. отъ плѣва. Вие се нуждате отъ сѣно. Нека плѣвата гори! Тя не ви е потрѣбна. — Нещастията на съвременниятѣ хора се дължатъ на това, че децата си играятъ съ кибритената клечица и запалватъ плѣвата да гори, а съ нея заедно отива и плевната. Питамъ: какво е придобило животното, което презъ всичкото време сте хранили само съ слама? Всички съвременни проповѣди, всички теории, всички философски системи, които внасятъ раздвояване въ умовете и сърцата на хората, сѫ сѫщо такава слама, която трѣба да се запали, да изгори. Вие сте опитали вече тия учения и философски системи, и тѣ сѫ произвели върху васъ такова действие, че и ребрата ви могатъ да се четатъ.

Казвамъ: да се храните съ слама, това подразбира най-бедните условия, при които човѣкъ е поставенъ. Време е вече да се откажете отъ тия условия, да ликвидирате съ старото, което ви е довело до положение ребрата ви да се четатъ. Всички престъпления, всички отрицателни прояви, като злоба, умраза, съмнение, безвѣrie, заблуждения, се дължатъ все на тази старовѣковна слама. Щомъ ликвидирате съ старото, вие ще разберете, че и най-простиятъ занаятъ, който прилагате, не е нищо друго, освенъ възможност да се срещнете и запознаете съ онѣзи хора, които обичате, и които ви обичатъ. Нѣкой човѣкъ става професоръ. Защо? Да срещне и да се запознае въ университета съ нѣкои души. Тѣ ще постъпятъ въ университета като студенти, той ще имъ преподава цѣли четири години. По този начинъ ще направи връзка съ тия души. Заслужава човѣкъ да посвети цѣлия си животъ въ университета, за да срещне ония души, които обича. Заслужава човѣкъ да стане народенъ учитель, за да срещне ония души, които обича. Това сѫ малкитѣ деца, които той ще учи и възпитава. Заслужава човѣкъ да бѫде шивачъ, готвачъ, какъвъ и да е, само да срещне тия души, които той обича, и които

го обичатъ. Тъзи души представлятъ неговото щастие, неговото богатство. Тъзи души ще бждатъ най-много три. Богъ се проявява на човѣка само чрезъ три души. Колко ангели дойдоха при Аврама? При Аврама дойдоха само три ангела. Тъ дойдоха при него, защото го обичаха, и затова, именно, той излѣзе да ги посрещне: поклони имъ се, покани ги да седнатъ и ги на гости. Сега и иие сме дошли на земята да се запознаемъ съ тъзи три ангела: съ Симонъ Петъръ, съ Христа и съ Сина Божи. Въ това запознаване се крие вѫтрешната наука на живота. Не е лесно да се запознаемъ съ Бога. Той не слиза всѣкога на земята, но отъ време на време, периодически. Богъ слиза на земята много рѣдко. Това слизане представя цѣла епоха, която трѣбва правилно да се разбере и използува. Има периоди въ живота на човѣка, които съставятъ такива епохи. Тъзи епохи не сж нищо друго, освенъ пробуждане на Божественото въ човѣка. Ние наричаме тъзи епохи „възходещи периоди“ въ човѣшкия животъ. Презъ това време човѣкъ се усъща мощенъ, силенъ; мисълъта му работи усилено, а отъ сърцето му блика радостъ и веселie. Паралелно съ този периодъ настѫпва и другъ, низходещъ, въ който се случаватъ голѣми неприятности и нещастия за човѣка. Който не може да използува първия, възходещия периодъ, той ще попадне въ втория, низходещия, и ще преживѣе редъ нещастия, страдания, несполуки и т. н. Първиятъ периодъ наричаме „зазоряване, денъ“, а вториятъ — „залѣзване, нощ“. За тъзи два периода на човѣшкия животъ, Христосъ казва: „Работете, докато е денъ, защото иде нощъ, когато никой не може да работи“.

Казвамъ: пѫтьтъ, по който сте трѣгнали, е правъ. Вървете по него безъ колебание. Правъ е пѫтьтъ, но отъ васъ се изисква усилие, трудъ и работа. Отъ васъ се изисква постоянство поне толкова, колкото едно малко момченце употребило, за да влѣзе въ двореца на единъ князъ. Това момче дълго време обикаляло кѫщата на князъ, дано по нѣкакъвъ начинъ успѣе да влѣзе вѫтре. Способно и даровито било това момченце. Князътъ билъ много строгъ и взискателъ. Той не допушталъ при себе си никой, освенъ слугите си, които влизвали и излизали отъ кѫщата му само по нѣкаква работа. Това дете съ години обикаляло двореца на княза, търсило начинъ да влѣзе вѫтре. Какъ да влѣзе? Да поиска отъ нѣкой препоръка, виждало му се невъзможно. Най-после то се обѣрнало къмъ Бога съ молба, по нѣкакъвъ начинъ да му отвори пѫть за двореца на княза. То започнало да изучава характера на

княза, на неговите слуги, които постоянно излизали и вли-
зали въ двореца, съ пълни стомни вода. Като ги наблюдавало,
момчето си въздъхвало, и все търсило начинъ да влѣзе при
княза. Единъ день, единъ отъ слугите на княза, като се
връщалъ отъ вода, подхлъзналъ се, падналъ и строшилъ
крака си. Момчето веднага взело стомничките му, затекло се
къмъ двореца, похлопало на вратата и казало: Единъ отъ
вашите слуги се подхлъзна, падна на пътя и строши крака си.
Князътъ билъ вжtre и чулъ всичко, което детето разправило.
Погледналъ къмъ него и видѣлъ въ погледа, на лицето му
нѣщо особено. Заедно съ детето, князътъ излѣзълъ на пътя
да види пострадалия слуга и да се разпореди да му помогнатъ.
Отъ този моментъ детето влѣзло въ двореца при княза. Единъ
отъ слугите на княза трѣбало да пострада, за да се даде
възможностъ на способното и даровито дете да влѣзе въ
двореца.

Казвамъ: въ сѫщото положение се намиратъ и съвремен-
нитѣ хора. За да влѣзатъ въ Царството Божие, все трѣбва
да се счупи крака на нѣкого. Вие обикаляте около вратата
на Царството Божие, не знаете, какъ да влѣзете вжtre. Молите се, плачете, дано се отвори нѣкакъ тази врата. Единъ
денъ, по невнимание, единъ отъ слугите на това царство се
подхлъзва, пада съ стомничките си и счупва крака си. Какво
трѣбва да направите? Вземете стомничките на този слуга и,
докато вратата е отворена още, занесете ги вжtre и съобщете
на господаря на това Царство че единъ отъ неговите слуги
е пострадалъ, да прати хора да му помогнатъ. Не се ли случи
нѣкакво нещастие съ едного отъ слугите на Царството, вратата
на това Царство за винаги ще остане затворена за васъ. Значи,
струвъ слугата на княза да счупи крака си, за да може даро-
витото дете да влѣзе въ двореца. Даровитото момче представя
любещето дете, съ което се завързватъ интимни, сърдечни
връзки между първия слуга на княза и самото дете. Чрезъ
слугата пъкъ ще се създадатъ връзки и съ княза. Слугата е
доволенъ, че счупилъ крака си, че е могълъ да се запознае съ
детето. Детето пъкъ е доволно, че могло да влѣзе въ двореца
на княза. Това сѫ щастливи моменти, щастливи епохи въ
живота на човѣка, които рѣдко се случаватъ. Това показва, че
за всѣки човѣкъ е опредѣленъ известенъ периодъ, известна
епоха, когато му се даватъ блага, които той правилно трѣбва
да използува. Неговото съзнание трѣбва да бѫде будно за
тази епоха, за това време, когато щастието го следва. За
всички хора тия епохи не се съвпадатъ: когато нѣкой е ща-

стливъ, другъ е нещастенъ. Следователно, когато нѣкой човѣкъ страда, той трѣбва да знае, че това страдание е предвестникъ, именно, на онази щастлива епоха въ неговия животъ, която предстои да дойде. Въ това отношение, страданията сѫ необходими за човѣка, да будятъ съзнанието му, да го приготвятъ за щастливата епоха, която иде въ неговия животъ. Ако съзнанието му не е будно, щастието ще мине и замине покрай него, безъ той да го използува. Страданието буди мисълта на човѣка. Само чрезъ страданието той може да бѫде въ непреривна връзка съ Бога. Права мисълъ, будно съзнание е необходимо за човѣка, за да може да върви въ своя пътъ безъ отклонения. Щомъ върви правилно, той разумно ще използува щастливата епоха на своя животъ.

И тъй, всички искате да уредите своята вселена, своя вжтрешенъ свѣтъ, но не знаете, какъ можете да постигнете това. Ето, ще ви дамъ нѣколко правила, които всѣкога трѣбва да имате предъ видъ. Когато въ дома ви дойде нѣкой лошъ човѣкъ и започне да ви проповѣдва нови, лъжливи учения, кажете му: Ти си свободенъ да проповѣдвашъ, каквито щещъ учения, но азъ имамъ своя държава, съ свои закони и наредби, на тѣхъ ще се подчинявамъ. Щомъ си дошълъ въ моята държава, трѣбва, или да изпълнявашъ моите закони, или да напуснешъ държавата ми. Азъ не ти позволявамъ да нарушаашъ реда въ моята държава, защото тя е въ съгласие съ друга, по-велика отъ нея държава, която абсолютно не търпи безредие и безпорядъкъ. Понеже за неспазване законите на моята държава мене ще държатъ отговоренъ, затова казвамъ: Престъпления въ моята държава не позволявамъ да се вършатъ! Безредие въ моята държава не може да сѫществува! Затвори въ моята държава не могатъ да сѫществуватъ! Казвате: Какъ могатъ да се премахнатъ затворите въ свѣта? Ако искате да не сѫществуватъ затвори вънъ отъ васъ, премахнете затворите, насилието вжтре въ себе си. Запримѣръ, нѣкой отъ васъ има едно благородно желание въ себе си, иска да направи добро нѣкому, но вжтре въ него нѣщо му забранява да направи това добро. Това е насилие надъ самия човѣкъ. Следъ всичко туй този човѣкъ ще проповѣдва на хората, какво изисква Богъ отъ тѣхъ. Питамъ: отде знае той, какво Богъ изисква отъ хората? Говориъ му Богъ. Който мисли, че Богъ отвѣнъ му говори, той е въ голѣмо заблуждение. Богъ никога не говори на човѣка отвѣнъ. Само хората говорятъ помежду си външно. Въ Божествения говоръ има нѣщо особено мощно, нѣщо магическо. Когато Божественото заго-

вори, човѣкъ престава да мисли за себе си и се свързва съ всички живи сѫщества. При това положение, неговиятъ и тѣхниятъ животъ се сливатъ въ общия, въ цѣлокупния животъ. Това не значи, че човѣкъ ще изгуби себе си. Не, тогава, именно, човѣкъ намира и себе си, и близнитѣ си въ единъ общъ центъръ — въ Бога. Това значи да живѣе човѣкъ въ вѣчна хармония, въ хармонията на Божествения животъ.

Следователно, лесно се постига това, но мѣжно се задържа. Едва човѣкъ постигне това блаженство, дохожда съмнението, и той започва да се смущава, да мисли, че е изпадналъ въ нѣкакво заблуждение. Щомъ започне да мисли така, съзнанието му се помрачава, и той отново слиза въ обикновения животъ. Кой е обикновениятъ животъ? — Обикновениятъ животъ е вестникарскиятъ. Напримѣръ, нашите вестници пишатъ, че Троцки отишълъ въ Цариградъ. Кога отиде Троцки въ Цариградъ? Оттамъ, дето е сега Троцки, за да отиде въ Цариградъ, нужни му сѫ най-малко две недѣли, а нашиятъ вестници за три дена го изпратиха тамъ. После, четемъ въ вестниците, че Троцки още не е заминалъ. — Де ще отива? Сега пѣкъ въ Германия щъль да отива. Вестникарска работа! Вестниците го изпращатъ ту въ Германия, ту въ Цариградъ, а той още за никѫде не е заминалъ. Това сѫ забавления въ живота, но Божествениятъ животъ не може да се развива по този начинъ.

И тѣй, въ живота на човѣка има епохални периоди, които той трѣбва да разбира и правилно да използува. Какви сѫ тѣзи периоди и съ какво сѫ забележителни? Тѣ сѫ ония периоди, презъ които Божественото въ човѣка се събужда. Преди този периодъ, всичко друго е предисловие на това, което се готови да дойде. Нѣкой казва, че Богъ му е говорилъ. Питамъ: сигуренъ ли е въ това? Ако туй е истина, какво въздействие е указанъ този говоръ върху него? Ако човѣкъ не се преобрази отъ този говоръ, значи другъ нѣкой му е говорилъ, а не Богъ. Много цигулари свирятъ на цигулка, но цигулката на всички тия цигулари не може да говори като човѣкъ. Слушали ли сте вие нѣкой виденъ цигуларь, цигулката на когото може да говори като човѣкъ? Ако бихте чули такъвъ цигуларь, той би произвель чудеса върху човѣка. Казвате: Възможно ли е това? — Ако грамофонната игла може да пѣе, да свири, да говори, защо цигулката, върху която свири човѣшка ржка, да не може да проговори? Едисонъ накара иглата на грамофона да проговори. Той направи това, което и виднитѣ цигулари не могатъ да направятъ съ своите цигулки. Грамо-

фонната игла още не е усъвършенствана. Тя е малко дете, което се учи да говори. Единъ денъ и тя ще порасне, ще стане голъмъ човѣкъ, който ще говори, ще пѣе много хубаво. Ако кажа, че и цигулката може да говори като човѣкъ, ще кажете, като турцитѣ: „И съ очи да видишъ, и съ уши да чуешъ, не вѣрвай!“ Трѣбва да се яви такъвъ цигутаръ въ свѣта, който да покаже на хората, че цигулката може да говори. Цигуларътъ трѣбва да изучава свойствата на тоноветѣ. Вълните на тия тонове трѣбва да бѫдатъ кжси, а не дѣлги. Освенъ това, между тѣхъ трѣбва да има особено вѫтрешно преливане. Сѫщевременно, цигуларътъ трѣбва да изучава и трептенията на човѣшкия гласъ, за да може да ги вѣзпроизвежда чрезъ цигулката. Ако нѣкой виденъ цигуларь е научилъ изкуството да свири, не му остава нищо друго, освенъ да научи цигулката си да говори. И тогава, цигулката на френския цигуларь ще говори френски; цигулката на германския цигуларь ще говори на германски; цигулката на бѣлгарския цигуларь ще говори на бѣлгарски и т. н.

Питамъ: ако такъвъ цигуларь се яви на нѣкая сцена, кой не би го слушалъ? Това показва, че човѣшката душа може да се изрази чрезъ цигулката. Ако това се постигне, за човѣчеството е дошло зазоряването на шестата раса. Въ шестата раса цигулкитѣ вече ще говорятъ. Днесъ цигулката не може още да изрази вѫтрешни, нѣжни чувства и трепети на душата. Тя още не може да изрази и любовните чувства на човѣшкото сърце. За сега цигулката е дошла до положение да изразява само грубитѣ човѣшки чувства, като страхъ, трепетъ, вълнение, буря, сътресение и т. н. Ако се намѣри цигуларь, който може да имитира поне нѣжните чувства на сърцето, той е постигналъ много нѣщо. Азъ съмъ правиль много опити съ моята цигулка и съмъ дошълъ до заключение, че съвременните хора не сѫ готови още да слушатъ и да вѣзприематъ най-нѣжните тонове на цигулката. Единъ денъ направихъ опить съ единъ мой познатъ: започнахъ да свири на цигулката си, да предавамъ нѣжните тонове на душата. Като послуша малко, той спрѣ рѣката ми и каза: Моля ти се, не свири повече. Не зная, какво ми става, но не мога да издѣржамъ тия тонове. Изсвири ми нѣкое бѣлгарско хоро. Има нѣщо страшно, нѣщо силно въ тия тонове. Казвамъ: въ всѣко ново нѣщо, на което хората още не сѫ привикнали, има нѣщо страшно и опасно за тѣхъ. Ако на тѣжния човѣкъ свирите нѣщо тѣжно, вие ще увеличите тѣгата му. Обаче, ако ми изсвирите нѣщо весело, вие можете да съмѣните състоя-

нието му, да го превърнете въ радост. Тъжнитѣ, скръбнитѣ хора всѣкога обичатъ да дружатъ съ весели, съ радостни хора.

Днесъ скърбитѣ, страдачията сѫ повече, отколкото радоститѣ. Вѣкътѣ е такъвъ. За да преодолѣе тия нѣща, човѣкъ трѣбва да вложи повече вѣра, повече упование въ Бога. Когато Христосъ запита учениците си, за кого мислятъ да е, съ това Той искаше да имъ обѣрне внимание на вѣрата, да иматъ вѣра въ Бога. Петъръ отговори: Ти си Христосъ, Синъ на Бога живаго. Значи, хората се нуждаятъ отъ абсолютна вѣра, която отъ нищо да не се разколебава. Дойдете ли до нѣкакво страдание, кажете си: Азъ зная, че всичко, което се случава въ живота ми, е за мое добро. Щомъ е тъй, ни чай-малко не се съмнявамъ въ Онзи, Който ме обича и Когото азъ обичамъ. Любовъта, обичията изключва всѣкакво съмнение. Тя почива на абсолютно довѣрие между хората. Щомъ нѣкой човѣкъ ви говори, той вѣрва въ Бога. Щомъ вѣрва въ Бога, той вѣрва и въ васъ. Само по този начинъ може да се образува вѫтрешна връзка между хората. Веднъжъ създадена тази връзка, тѣ трѣбва да престанатъ вече да се занимаватъ съ отрицателни мисли. Който ви обича, той всѣкога желае вашето добро, както желае и своето. Когато вие успѣвате, той се радва; когато не успѣвате, той скърби. На сѫщото основание, понеже Богъ ни обича, Той желае нашето добро, нашия успѣхъ. Нѣкой иска да бѫде ученъ, да има силна паметъ, каквото прочете, да запомни. Питамъ: ако този човѣкъ помни и доброто, и злото, което хората сѫ му причинили отъ редъ години, отъ редъ прераждания, защо му е тази паметъ? Нѣма по-голѣмо нещастие за човѣка отъ това, да помни и добринитѣ, и злинитѣ, които хората сѫ му причинили. Затова, именно, Богъ е заличила всичко отъ паметъта ви, да не помните, кой, какво зло ви е причинилъ. Единъ денъ ще дойде страшниятъ изпитъ, когато Богъ ще дигне завесата на вашето минало, ще ви покаже, какви сѫ били отношенията ви съ всички хора, едни отъ които сѫ ви правили добро, а други — зло, и вие да погледнете къмъ тѣхъ, да погледнете къмъ Бога и да бѫдете готови да простите. Така ще се изпита вашата любовъ. Първо Богъ ще ви постави предъ ония, които не сѫ ви обичали и които само сѫ ви пакостили. И ако можете да простите, ще минете третото посвещение. Следъ това Богъ ще ви постави предъ ония, които сѫ ви обичали и които сѫ ви правили добрини. Ако можете да имъ благодарите, както трѣбва, ще минете презъ четвъртото посвещение. Тази е задачата, върху която окултнитѣ ученици трѣбва да работятъ.

Днесъ повечето хора се намиратъ предъ третото посвещение. Около всѣки човѣкъ Провидението изпраща не ония, които го обичатъ, но ония, които не го обичатъ, които му мислятъ злoto. Тѣ се трупатъ около него и го докарватъ до ужасъ. Той настрѣхва отъ страхъ и се обрѣща къмъ Бога съ молба, да го освободи отъ тия неприятели. Не, докато не имъ прости, той нѣма да се освободи отъ тѣхъ. Той трѣбва да ги погледне спокойно, съ любовъ и да каже: Заради Бога прощавамъ на всички. Тогава Богъ ще вземе четката и ще залъчи всички тия спомени. Това значи да мине човѣкъ третото посвещение, да бѫде едновременно и Симонъ Петъръ, и Христосъ, и Синъ Божи. Щомъ станете Синъ на Бога живаго, веднага ще се намѣрите предъ четвъртото посвещение, и около васъ ще се събератъ само ония, които ви обичатъ. Вие ще си подадате взаимно ржка и ще заживѣете братски. Само по този начинъ животътъ ви ще се осмисли. Безъ да сте минали третото посвещение, каквато магия и да учите, каквато наука и да прилагате, нищо нѣма да придобиете. Да простите — въ това се заключава истинската магия, истинската наука. Докато не простите на онѣзи, които не ви обичатъ и ви причиняватъ пакости, никаква наука, никаква магия, никаква школа, никакви стихове и формули нѣма да ви помогнатъ. Напротивъ, тия нѣща по-скоро ще бѫдатъ нещастие за васъ, отколкото да ви направятъ щастливи. Казвамъ: тежкиятъ чукъ въ ржката на малкото дете носи нещастие за него, но въ ржката на майстора-скулпторъ, той е мощно оржжие. Нѣкой казва, че е едно съ Бога. — Едно съ Бога е, но още лежи въ затвора, съ букай на ржцетъ и на раката си. Едно съ Бога е, но сиромашията постоянно тропа на вратата му и петь пари нѣма въ кесията си. Кажешъ ли, че си едно съ Бога, букай отъ ржцетъ и краката ти трѣбва да паднатъ, а едновременно съ това трѣбва да излѣзешъ отъ затвора. Кажешъ ли, че си едно съ Бога, сиромашията трѣбва да те напусне и вмѣсто нея да дойде богатството. — Кога ще стане това? Христосъ е казалъ: „Който иска да придобие Вѣчния животъ, нека продаде имането си, да го раздаде на сиромаситъ, а следъ това да ме последва“. Докато не може да прости, човѣкъ никога магъ не може да стане. За да стане магъ, той трѣбва да има права мисъль. Докато дѣли нѣщата на възможни и невъзможни, човѣкъ магъ не може да стане. Кое е невъзможно за човѣка? Невъзможно е за човѣка, напримѣръ, да не прости. Ако нѣкой казва, че не може да прости,

зашо да не каже и обратното, че може да прости? „Мога“ и „не мога“ едновременно не ставатъ. Въ даденъ случай, или можешъ, или не можешъ. Тогава, щомъ можешъ да кажешъ, че не прощавашъ, кажи и обратното, че прощавашъ. Затова казвамъ: азъ не мага да не бъда богатъ. — Сиромахъ не можешъ ли да бъдешъ? — Сиромашията оставямъ за тебе. — Не мага да не бъда учень. — Невежа не можешъ ли да бъдешъ? — Невежеството оставямъ за тебе. — Не мага да не бъда светъ човѣкъ. — Грѣшникъ не можешъ ли да бъдешъ? — Грѣхътъ оставямъ за тебе. Така трѣбва да се говори на онзи, който иска да ви спѣва, да ви препятствува въ живота.

И тѣй, магътъ трѣбва да знае, какъ да постѣпва, какъ да отговаря. Нѣма по-красиво положение отъ това, да слушашъ, какъ сѫдбата се разговаря съ мѣдреца, съ мага. Сѫдбата се отнася и съ мѣдреца така, както и съ обикновения човѣкъ. Когато лошата сѫдба дойде при мѣдреца, да му донесе най-голѣмитѣ сградания, той става на крака, усмихва се, посрѣща я любезно, учтиво и я пита: Какво обичате? Тя е сериозна, обикаля около него, ходи натукъ-натамъ, дава му наставления, а той работи, рисува съ четката си. Следъ това тя преглежда работата му, и ако случайно намѣри нѣкаквъ косъмъ, останалъ отъ четката му, казва: Този косъмъ не може да остане тукъ! — Добре, ще го махна, ще направя, както желаете. И най-после, като го прекара презъ редъ изпити, тя отваря една врата и му казва: Заповѣдай, свободенъ си вече. — Вие ще дойдете ли съ мене? — Не, азъ имамъ работа. Отивамъ да възпитавамъ ония, които идвашъ следъ тебе. Следъ лошата сѫдба, при мѣдреца иде добрата сѫдба, която му носи благата на живота. Той пакъ става на крака, усмихва се и я поканва да седне. Тя започва да се разговаря съ него любовно и му оставя благата, опредѣлени отъ Бога за него.

Казвамъ: ако и вие, не сте готови, като мѣдреца, да слугувате на сѫдбата, ще треперите предъ нея. И мѣдрецътъ се намира подъ ударитѣ на сѫдбата, както и обикновениятъ човѣкъ. Сѫдбата е единъ отъ най-строгитѣ, най-мощнитѣ ангели, които седятъ при нозетѣ на Бога Къмъ глупавитѣ тя е по-снизходителна, но дойде ли до мѣдреца, и за най-малката пogrѣшка, и за най-малкия косъмъ на картината му, останалъ отъ неговата четка, тя го дѣржи отговоренъ. Мѣдрецътъ ѝ казва: Ще ме простишъ, станала е нѣкаква пogrѣшка, ще я изправя. И мѣдрецътъ прави пogrѣшки, но лесно ги изправя. Щомъ изправи пogrѣшкитѣ си, сѫдбата му отваря вратата за Царството Божие и казва: Заповѣдай! Сега, едно е важно за

васъ: да се изяви Любовта Божия къмъ всички хора, да вървите напредъ, да влѣзете въ Царството Божие. За това се изисква силна мисъль, която по никой начинъ да не се огъва отъ външните условия. Тя може да се огъва, но да не се троши. Тя трѣбва да бѫде като пружина, която, щомъ се огъне, пакъ да се върне въ първото си положение. Въ сегашния свѣтъ се забелязватъ ясно два периода, две епохи, които иматъ свои представители. Който живѣе още въ старата епоха и нѣма условия да се развива, нека мине въ новата епоха. За тази цель, той трѣбва да се откаже отъ всички стари, отъ всички непотрѣбни мисли и желания на досегашния животъ. Когато Христосъ казва на учениците си да се отрекатъ отъ себе си, Той има предъ видъ да се отрекатъ отъ старото, отъ навиците на стария животъ, за да бѫдатъ готови да приематъ новото, красивото, което иде въ свѣта. Вратата на новата епоха се отваря вече, и душите на хората трѣбва да се разширятъ. Човѣкъ ще вземе съ себе си само красивото, възвишеното, което е вложено въ неговата душа. Нима мѣдреци тъй не носи навсѣкѫде своята мѣдростъ, своите добродетели?

И тъй, всички трѣбва да знаятъ, че за лошите хора въ свѣта настъпва черенъ периодъ, т. е. катастрофи. Времето, което сега иде, ще имъ покаже, че тѣ сѫ изгубили добритѣ условия и нѣма да намѣрятъ това, което търсятъ. Който не разбира моите думи, той мисли, че свѣтъ ще се разруши, ще изчезне. Не, свѣтъ нѣма да се разруши, но човѣшкиятъ животъ ще се обнови изцѣло. Днесъ и богати, и бедни сѫ неврастеници. Богатите казватъ, че сѫ станали неврастеници отъ много мисъль. Бедните казватъ, че сѫ станали неврастеници отъ лошите условия, отъ голѣмата сиромашия на живота. Богатиятъ е неврастеникъ отъ лошите мисли, които неговите слуги постоянно му изпращатъ. Бедниятъ е неврастеникъ отъ лошите условия, които разнебитватъ ума му. Какво очакватъ хората сега? Тѣ очакватъ по-добри външни условия. Тѣ мислятъ, че външните условия ще измѣнятъ живота. Не, само мисъльта е въ състояние да измѣни живота. Свѣтлите и чисти мисли могатъ да подобрятъ живота. За това се изисква послушание. Още първиятъ човѣкъ даде примеръ на непослушание, като яде отъ плода на дървото за познаване на доброто и злото. А после, като го изгониха отъ рая, предъ вратата на рая седѣше ангелъ, съ мечъ въ ръка, да не би Адамъ да се върне, да яде отъ плодовете на „дървото на живота“, и като яде, да придобие безсмъртие. Сега вече иде друга епоха, когато на избраните ще се каже тъкмо обратното: „Отъ никой другъ

плодъ да не ядете, освенъ отъ плодоветъ на „дървото на живота“.

Следователно, всички тръбва да се научите да различавате тия плодове. Всички имате желания и мисли, които днесъ не можете и не тръбва да реализирате. Защо? Защото тъ не носятъ щастието ви. Обаче, има мисли, отъ реализирането на които зависи вашето щастие. Тъ ще внесатъ въ васъ новия животъ. Човѣкъ е дошълъ на земята да научи и разбере слабостите, възможностите и невъзможностите на своя физически животъ; той тръбва да познае човѣка на свободата, както и Божественото начало, което едва сега се пробужда въ него. Когато Божественото начало въ човѣка се пробуди, и той се свърже съ Бога, тогава само ще се премахнатъ несгодите на неговия животъ. Този законъ се провърява навсъкъде въ живота. Едно малко, бедно момиченце седи на пътя, но никой не му обръща внимание. Хората минаватъ-заминаватъ покрай него, но никой не се спира. По едно време царскиятъ синъ минава покрай момиченцето, поглежда го, разбира положението му и го извиква при себе си. Отъ този моментъ положението на момиченцето се подобрява. Всички хора започватъ да му обръщатъ внимание. Защо? Защото любовъта го е погледнала. До това време момиченцето е поглеждало къмъ хората, дано нѣкой му обърне внимание, дано нѣкой го обикне. Щомъ царскиятъ синъ миналъ покрай него, то си казало: Този е, който ще донесе щастието ми. Азъ вървамъ абсолютно въ него. И наистина, отъ този денъ лошиятъ условия за това момиченце се измѣнили.

Казвамъ по сѫщия иачинъ, като момиченцето, и човѣшката душа тръбва да очаква идването на царския синъ, на Сина Божи и да желае Той да я погледне и обикне. Отъ този денъ ще настане за нея миръ и радостъ, и тя ще може да учи. Мнозина отъ въсъ нѣматъ тази опитност, но могатъ да я иматъ. Тази опитност не идва изведнъжъ, но постепенно, както зората настъпва постепенно. Най-красивиятъ моментъ въ живота на човѣка е пробуждането на неговото съзнание, или зазоряването на неговата душа. Който е дошълъ до този моментъ той е намѣрилъ магическата прѫчица въ своя животъ.

Сега, всички тръбва да се стремите къмъ онази абсолютна, положителна вѣра, въ която се съединяватъ надеждата и любовъта. Апостолъ Павелъ е поставилъ тия три добродетели да действуватъ едновременно: дето е вѣрата, тамъ сѫ надеждата и любовъта; дето е надеждата, тамъ сѫ вѣрата и любовъта; дето е любовъта, тамъ сѫ вѣрата и надеждата. Тъ

тръбва да действуват едновременно. Въ миналото тъкъде действували отдельно, но също нямали големи постижения. Днесъ тъкъде тръбва да действуват едновременно, ако искате да имате резултатъ. Върата действува въ физическия свѣтъ, надеждата — въ духовния, а любовта — въ Божествения. Кой въ каквото положение и на което място се намира, тръбва да благодари за това. Защото, като дойде момента за пробуждане на съзнанието, не е важно, кой на каква служба е билъ. Вие може да сте или метачъ, или просекъ, или учителъ, или министъръ — не е важно това. Божественото ще дойде и ще огърне съзнанието ви като слънце. И тогава, вие ще се срещнете съ ония хора, които съзнаватъ, че предъ лицето на Бога всички също еднакви. И босиятъ, и гладниятъ, и богатиятъ съ души, излъзли отъ Бога, които играятъ своята роля на сцената. Като изиграятъ ролите си добре, каквото спечелятъ, ще го дължатъ братски. Тъй щото, външната страна не тръбва да ви смущава. Няма по-хубаво нещо за човѣка отъ това, да бѫде доволенъ отъ положението си, не за цѣлия си животъ, но само за дадения моментъ. И тогава, кой какъ погледне на положението си, да каже: За този моментъ съмъ доволенъ. — Този моментъ е извѣнъ времето и пространството. Благодари на Бога за положението, въ което си поставенъ. Той те е поставилъ при тази обстановка, за да те изпита. Шомъ бѫдешъ доволенъ и издържишъ изпита си, положението ти моментално ще се подобри, но пакъ за даденъ моментъ. Въ това, именно, седи красотата на живота, че нещата не също постоянно, и ние живѣемъ въ вѣчно разнообразие. Човѣкъ минава презъ разни положения, презъ разни фази и за всичко тръбва да благодари, да се поучава. Колкото и да се оплаква отъ своето бреме, никой не може да му го отнеме. Кой може да отнеме бремето на цѣлия свѣтъ? Кой може моментално да премахне болестите и недоразуменията между хората? Казвате: Богъ може да направи всичко това. — Богъ може да премахне всички болести, нещастия и страдания между хората, но не ги премахва. Защо? Докато хората казватъ, че нищо не могатъ да направятъ заради Господа, и Той се отказва да направи нещо за тѣхъ. Въ който моментъ тъкъде кажатъ, че също готови всичко да направятъ за Господа, и Той ще каже, че е готовъ всичко да направи за тѣхъ.

Съвременните хора страдатъ отъ едно външно безвѣрие, което не тръбва да ги смущава, но да гледатъ да се освободятъ отъ него. То е хипнотическо състояние, което ги спъва, което прѣчи на развитието имъ. Ще дойде денъ, когато хората

30 IV 1956
преди Трънвояне За гърбата

ще се освободят отъ това безвѣrie и ще заживѣятъ съ пълна вѣра, съ взаимна любовь помежду си. Време е хората да заработятъ усилено върху себе си, да турятъ мислите и чувствата си въ пъленъ редъ и порядъкъ. Ние проповѣдваме едно учение, което, вжтрешино, всички познавате. Де не сте били досега, на коя врата не сте хлопали, отъ кого не сте се учили и на какво не сѫви учили? Но още има да учене. Сѫдбата, която сега иде, ще ви научи на много нѣща. Чрезъ сѫдбата иде Богъ въ свѣта и пита хората, дали сѫ готови да простятъ. Които сѫ готови да простятъ, тѣ ще отидатъ надѣсно, ще минатъ третото посвещение и ще се опредѣлятъ като овце. Които не сѫ готови да издѣржатъ, тѣ ще отидатъ налѣво, ще се отдѣлятъ като козе отъ стадото, и дѣлго време следъ това ще трѣба да учатъ.

Сега, пожелавамъ ви, като дойде Христосъ, да минете отদѣсно, да познаете Бога, да познаете Сина Божи, па и вие сами да станете Синове Божии, Синове на възкресението. Тази е задачата ви на земята. Като сте дошли тук, желая ви да бѫдете като мѫдреца, да знаете, какъ да посрѣщате сѫдбата. Щомъ я видите, отдалечъ още да ѝ станете на крака, да ѝ се усмихнете, да я поканите да седне и да се разговорите съ нея. Строга и неумолима е сѫдбата! Като дойде до човѣка, тя прониква навсѣкѫде въ него, не остава тайно място, което да не разгледа. Това е фигуративно предадено, но всѣки самъ ще опита, какво нѣщо е сѫдбата. Като дойде при васъ, ще ви запитамъ: какъ върви работата? Вие ще можете само да се усмихнете, безъ да кажете нѣщо за нея. Защо? Има нѣща, за които не може да се говори. Сѫдбата е едно отъ тия нѣща. Като мине сѫдбата, новиятъ животъ ще дойде. И тогава, всѣки ще бѫде готовъ да работи за повдигането на човѣчеството. Всѣки ще има желание да помога на бедните, на страдащите, а съ това ще принесе нѣщо за изправяне на свѣта.

Казвамъ: всички трѣба да се гответе за този изпитъ, за идването на сѫдбата. Той е третото посвещение. Като минете този изпитъ, Христосъ ще ви запита: „За кого ме мислите да съмъ?“ И всички, като Петра, ще отговорите: „Ти си Синъ на Бога живаго.“ *

2. Беседа отъ Учителя, държана на 10 февруари, 1929 г.

София. — Изгрѣвъ.

21.XII.1946

ПРЕДСТРЪГВАНЕ ЗА МЧЕАЛА-

На този камъкъ.

„И който падне на този камъкъ, ще се строши; а на когото падне, ще го смаже.*)

„На този камъкъ“.

Въ свърта съществуват два велики закона за развиването на всички живи същества: единиятъ законъ разрушава и разхвърля, а другиятъ — съгражда и нареджа. Между тези два закона съществува известно отношение, което само разумниятъ, учениятъ и мъдрецътъ разбираятъ. Обаче, за непросветените тези два закона оставатъ чужди, неразбрани. Въ втория законъ, който съгражда и нареджа, той вижда Божието благо, а въ първия — своето нещастие. Тъй щото, когато мислитъ, чувствата и желанията му се разхвърлятъ, че не може двата края да събере на едно място, той казва: Работитъ ми не вървятъ добре. Когато всичкитъ му мисли, желания и чувства сѫ въ редъ и порядъкъ, т. е. когато вториятъ законъ работи, той казва: Работитъ ми вървятъ добре. Разбира се, щомъ впрегнете въ колата си вашите угоени, добре изхранени коне, работата върви; обаче, щомъ впрегнете вашиятъ изпосталъли, слаби коне, колата не върви: тукъ спирате, тамъ спирате, докато най-после тръгвате пешъ. И тогава казвате: Работитъ ми не вървятъ добре. Защо? Защото нѣма кой да тегли колата. Докато конетъ ви сѫ здрави и теглятъ колата, вие мислите, че причината да вървятъ работитъ ви добре е въ васъ. Щомъ конетъ ви сѫ слаби, колата не върви, тогава мислите, че хората сѫ виновни за това. Въ първия случай конетъ сѫ силни и могатъ да каратъ колата. Въ втория случай конетъ сѫ слаби, не могатъ да каратъ колата и казватъ: Я по-добре ни освободете, та и вашата, и нашата работа да върви напредъ. Така поне ще знаете, че разчитате само на себе си. Когато нѣкой остане назадъ съ колата си, той се чуди, какво да прави. Ако се обърне къмъ конетъ съ този въпросъ, тъмного лесно ще му отговорятъ. Отговорътъ е единъ: Освободи ни и тръгни пешъ!

И тъй, всѣки човѣкъ има безброй желания, едни отъ които мязатъ на слабите, изпосталъли коне, а други — на

*) Матея 21:44.

угоенитъ коне. Същото може да се каже и за чувствата и мислите във човѣка. Обаче, хората трѣба да разчитатъ на двата велики закона — на съграждане и на разрушаване. Тѣ нареждатъ нѣщата, поставятъ ги въ пъленъ редъ и порядъкъ, и по този начинъ указватъ възпитателно въздействие върху хората. И затова, когато разумниятъ човѣкъ поставя безпорядъка въ себе си въ пъленъ порядъкъ, казваме, че той се намира подъ влиянието на закона на съграждането. Когато неразумниятъ човѣкъ вижда около себе си пъленъ безпорядъкъ — колата счупена, конетъ слаби, птищата развалени, мостовете задигнати отъ водите, той се намира подъ закона на разрушението и казва: Тежъкъ е моятъ животъ! Когато мѣдрецътъ се намѣри подъ влиянието на този законъ, той не се обезсърдчава, той вижда настѫпващия редъ и порядъкъ и започва усилено да работи, да поставя всѣко нѣщо на своето място, и въ скоро време изпада подъ влиянието на закона на съграждането. Това значи мѣдрецъ — отъ безпорядъка създава редъ и порядъкъ. Следователно, порядъкътъ за мѣдреца е безпорядъкъ за глупеца; и безпорядъкътъ за глупеца е порядъкъ за мѣдреца. Глупецътъ представя закона, който разхвърля нѣщата, а мѣдрецътъ — закона, който нареджа нѣщата.

„На този камъкъ“. Като се говори за камъкъ, ние имаме предъ видъ твърдата материя. Но материята, въ която живѣемъ, има четири агрегатни състояния: твърда, течна, въздухообразна и лжчиста. Днесъ ние живѣемъ и се ползвуваме най-много отъ твърдата материя, отъ почвата. Докато кракътъ ни е стѫпилъ на земята, ние сме решителни, осигурени и се намираме въ свѣта на порядъка. Щомъ изгубимъ тази почва подъ себе си, ние вече сме въ свѣта на безпорядъка. Порядъкътъ въ нашия животъ е за рибата безпорядъкъ. Достатъчно е за моментъ само да извадите рибата отъ водата и да я турите на твърдата почва, за да започне тя съ ужасъ да се блѣска въ тази почва, да търси своята срѣда — водата. На твърдата почва поставена, тя е въ свѣта на безпорядъка. Докато птицата е въ въздуха, тя е способна да живѣе, да се проявява. За птицата, въздухътъ е свѣтъ на порядъкъ. Обаче, има сѫщества, които коренно се различаватъ отъ рибите, отъ птиците и отъ човѣка. Тѣ живѣятъ въ свѣтлината, въ лжчистата материя, дето иматъ условия да се проявяватъ. За тѣхъ тази материя е свѣтъ на порядъкъ. Значи, сѫществуватъ четири състояния на материята, които спѣватъ едни сѫщества въ развитието имъ, а на други благоприятствуватъ. И тогава казваме: който се спѣва въ твърдата почва, той е риба; който стѫпва сигурно на твърдата

почва, той е човѣкъ. Който се спъва въ водата, той е птица; който нарежда работитѣ си добре въ водата, той е риба. Който се спъва въ въздуха, той е прашинка; който нарежда работитѣ си въ въздуха, той е птица. И най-после, който се спъва въ свѣтлината, той е сгурдия; който нарежда работитѣ си въ свѣтлината, той е сѫщество на свѣтлината. Сега, на васъ оставамъ да преведете всички тия величини и да извадите отъ тѣхъ редъ заключения, редъ максими за живота. Мѣдрецъ вижда и разбира всички тия нѣща въ тѣхния редъ и порядъкъ, съ тѣхните свѣтлини и сѣнки, а глупецъ вижда само сѣнките имъ. Като влѣзвете въ нѣкоя художествена галерия, и наблюдавате картинитѣ, по тѣхъ ще познаете, какъвъ е художникъ. Ако пѣкъ художникъ наблюдава посетителитѣ, какъ разглеждатъ картинитѣ, ще познае, каква е тѣхната култура, ще познае разбиранията имъ по художеството. Ако нѣкой отъ посетителитѣ се спре само върху сѣнките, той не е мѣдрецъ. Ако нѣкой се спре върху главните чѣрти на картината, той има идея, има разбиране. Сѫщото нѣщо може да се каже и за музиката. Когато нѣкой отиде на концертъ и започне да критикува музиканта, че нѣкѫде не взелъ такта правилно, или че нѣкѫде се образувалъ малъкъ дисонансъ, той е човѣкъ на дреболии, на сѣнките въ живота. Музиката не се заключава само въ такта, нито само въ тоноветѣ. Музиката представя съвокупностъ отъ много нѣща; тя е нѣщо повече отъ такта, отъ тоноветѣ и т. н. Тактътъ е само спомагало на музиката; тоноветѣ сѫ изразъ на музиката, а самата музика е велико, неизразимо нѣщо. Тя създава тонове, тя създава тактъ, тя създава ритъмъ.

Съвременнитѣ хора се спиратъ повече върху сѣнките на живота, и затова, като имъ се случаватъ нещастия, казватъ: Защо трѣбаше да стане така? Защо животътъ е толкова тежъкъ? Защо хората сѫ толкова лоши и т. н.? Казвамъ: хората трѣбва да се спиратъ върху хубавото, красивото въ живота, а не върху сѣнките. Нѣкой баща има петь деца: четири сѫ добри, примѣрни по поведение, послушни, а петото е немирно, палаво, непослушно. Бащата, майката, братята, сестрите говорятъ все за непослушния: де ходилъ, какви пакости вършилъ, кои деца билъ и т. н. Защо трѣбва всички да се занимаватъ съ него? Като се прибератъ децата въ дома си, нека майката и бащата започнатъ да се разговарятъ съ четири деца, да ги питатъ, какво сѫ свършили презъ деня, какво иматъ предъ видъ за утрешния денъ, и да оставятъ непослушника настрана. Нека тѣ се занимаватъ съ добритѣ си деца, и

привидно да забравяят лошото дете. Ако мъдрецът види това непослушно дете, ще разбере, че въ него се крие една особена чърта, която, като не знае, какъ да изяви, изразява я по съвсемъ особенъ, нежелателенъ начинъ. По този начинъ, именно, то иска да обърне внимание на хората. Нима онзи, който изгори ефеския храмъ, бѣше глупавъ човѣкъ? Съ изгарието на този храмъ, той искаше да каже на хората да съградятъ нѣщо по-хубаво отъ него. Обаче, ефесянитѣ мислѣха, че като тѣхниятъ храмъ нѣма другъ. Хората трѣбва да измѣнятъ своя начинъ на мислене, да дойдатъ въ правата мисъль, въ която нѣма никакво насилие, никакви противоречия.

Днешнитѣ хора се нуждаятъ отъ здрава, положителна основа на живота, отъ разумни правила и максими. Такова правило е далъ единъ педагогъ на своите ученици. Той взелъ това правило отъ единъ древенъ разказъ, въ който се говорило за единъ ученикъ, въ когото се явило силно желание, силенъ копнежъ да влѣзе въ нѣкоя окултна школа. За тази целъ, той се явилъ при единъ отъ учителитѣ на тази школа да дѣржи приеменъ изпитъ. Първиятъ му изпитъ билъ по математика, вториятъ — по пѣние, третиятъ — по формитѣ на красотата. И на тритѣ изпита учителъ му турилъ нула. Четвъртиятъ му изпитъ билъ върху добродетелта. На този изпитъ той получилъ единица. Като видѣлъ успѣха си, ученикътъ изпадналъ въ голѣмо обезсърдчение и започналъ да плаче, да се чуди, какъ е възможно, да мисли, че е толкова способенъ, а да даде такива слаби резултати? Като видѣлъ обезсърдчието му, учителъ казалъ: За да разберешъ, какъвъ е твоятъ успѣхъ, тури единицата отпредъ, а тритѣ нули следъ нея. Числото, което получишъ, показва успѣха ти. Така постѣпенно мъдрецътъ. Той тури нулитѣ следъ единицата, и по този начинъ осмисля нѣщата. Глупецътъ постѣпенно точно обратно: той тури нулитѣ отпредъ, единицата следъ тѣхъ, и по този начинъ се обезсърдчава.

Следователно, когато срещна човѣкъ, който се е обезсърдчилъ, казвамъ: Твойтѣ работи не вървятъ добре, защото си турилъ нулитѣ отпредъ, единицата отзадъ. Ако искашъ всичко да ти тръгне добре, размѣни мѣстата на тия цифри: тури единицата напредъ, а нулитѣ — отзадъ. И наистина, работитѣ на съвременнитѣ хора сѫ много обѣркани, именно, по тази причина: тѣ сѫ размѣнили мѣстата на числата въ своя животъ. Живи сѫ тия числа, и затова, всѣка промѣна на мѣстата имъ създава известни отклонения въ мисъльта. Ето защо, окултната наука иде днесъ въ услуга на човѣчеството, да му

покаже начинъ за право мислене. Напримѣръ, нѣкой казва, че свѣтътъ не е създаденъ, както трѣбва. — Отде знаешъ? Какво представяшъ ти, за да можешъ да се произнасяшъ по този въпросъ? За да казвашъ, че свѣтътъ не е създаденъ добре, това подразбира, че ти си най-великиятъ мѣдрецъ въ свѣта и можешъ да създадешъ нѣщо по-хубаво отъ това, което Богъ е направилъ. Въ сѫщностъ така ли е? Ако не си тѣкъвъ мѣдрецъ, който можешъ да създавашъ свѣтове, тогава кажи, както мѣдрецътъ казва: Свѣтътъ е създаденъ добре. Тѣй както Богъ го е създалъ, никой другъ не може да го създаде. Тури тази мисълъ въ ума си и работи съ онова, което е вече създадено. Това не значи, че хората не сѫ свободни да мислятъ за свѣта, както искатъ. Свободни сѫ хората да иматъ, каквито искатъ мнения за създаването на свѣта, но въ своите разисквания и твърдения, тѣ трѣбва да се пазятъ да не изопачатъ мисълъта си. Никой никого не може да ограничава: нито мѣдрецътъ може да ограничава другите хора въ начина на мисленето имъ, нито пѣкъ глупецътъ може да ги ограничава. Обаче, въ края на краищата, всѣки самъ ще носи последствията на своята права, или крива мисълъ. Мѣдрецътъ поставя нѣщата въ редъ и порядъкъ и ги осмисля, а глупецътъ ги разхвърля и обезсмисля. Когато попаднете въ общество на глупави хора и слушате, какво говорятъ, какъ мислятъ, най-после и вие казвате: Отакъ влѣзохъ между тия хора, съвсемъ оглушенъ. Когато попаднете въ общество на мѣдри хора, вие ще поумнѣете. Какво показва това? Това показва, че човѣкъ самъ не мисли, но мислятъ другите около него. И затова, когато умътъ, мисълъта ви работятъ добре, ще знаете, че се намирате въ общество на мѣдреци. Казвате: Какъ не съмъ знаелъ, че съмъ билъ такъвъ гений! — Ти не си гений, но се намирашъ въ общество на гениални хора. И обратно: когато кажешъ, че си глупавъ, ще знаешъ, че се намирашъ въ общество на глупави хора. Това сѫ две състояния, въ които човѣкъ често изпада. Понѣкога човѣкъ не е нито между мѣдритъ, иито между глупавитъ; той мисли, че нѣма нито наука, нито религия, отъ нищо не е доволенъ, на нищо не се радва и чака само да дойде нѣкой отвѣнъ, да го предизвика, да му докаже, че съ бой, съ насилие работитъ могатъ да се наредятъ. — И това е състояние, въ което човѣкъ временно може да изпадне.

„На този камъкъ“. Идеята, която се съдѣржа въ този стихъ, трѣбва да се постави като основа на вѣшия животъ и върху нея да градите. По-нататъкъ е казано въ сѫщия стихъ,

че този камъкъ, върху който човѣкъ падне, ще се строши; а върху когото падне, ще го смаже. Отъ този стихъ се вижда, че много хора иматъ криви схващания за нѣщата. Тѣ искатъ великитѣ идеи да дойдатъ при тѣхъ, но не знаятъ, че тѣзи идеи ще ги смажатъ. Тѣ искатъ великитѣ идеи да паднатъ върху тѣхъ, но самитѣ идеи ще ги унищожатъ. Великитѣ идеи иматъ своя свѣтлина, която дава отражение върху всички нѣща въ живота. Радвайте се на свѣтлината, която вашата велика идея носи и не се лакомете да я обсебите, да я задържите въ себе си. Радвайте се на слънцето, което грѣе. То представя велика Божествена идея, която носи въ себе си свѣтлина. Какво щѣше да бѫде положението на съвременния свѣтъ, ако слънцето ходѣше отъ кѫща въ кѫща, между хората, да яде и да пие съ тѣхъ?

„На този камъкъ“. Тази е основната идея, върху която говоря днесъ. Всѣка основна идея има своя орбита, затова е основна. Тя не може да измѣни пътя на своето движение, а това трѣба да ви радва. Щомъ знаете това, не се стремете да измѣните нейния пътъ. Ако нѣкой пожелае да фотографира своята идея и да я покаже на хората, и това е невъзможно. Защо? Защото идеитѣ не могатъ да се фотографиратъ. Ако нѣкой фотографира слънцето и го представи, че е свѣтло, кръгло тѣло, съ това идеята не е изразена. Никоя идея не може да се изрази, нито съ думи, нито съ образи. Идеята не може да се събере нито на земята, нито въ ума, нито въ сърцето на човѣка. Всѣка идея може временно само да присъствува въ човѣшката душа. Душата и природата сѫ две фази на Битието. Природата дава материалъ, а душата твори. Природата е кредиторътъ, който дава материалъ за обработване, а душата обработва, съгражда този материалъ. Човѣшкото естество пъкъ е това, отъ което вашата душа и вашата природа се ползватъ. Казвате: Природата ми е такава. — Каква е вашата природа? Вие се занимавате съ дребни мисли и казвате, че естеството, или природата ви е такава. Не унижавайте естеството си! Естеството на човѣка не е дребнаво, но той се занимава съ дребни мисли, не знае, какъ да работи и отдава всичко това на своята природа. Вие разхвърляте вашите нѣща, не знаете още, какъ да ги нареждате. Ако се намѣрите въ общество на десетъ души лоши хора и успѣете да ги заставите да мислятъ право, вие ще минете за тѣхъ като учень човѣкъ, влѣзълъ между умни хора. Какво представлятъ лошите хора? Лошъ човѣкъ е онзи, който не е постигналъ своите желания и иска да ги постигне по единъ не-

естественъ начинъ. Добъръ човѣкъ е онзи, който е постигналъ своите основни желания и ги е впрегналъ да работятъ, не само за него, но и за своите близки.

Следователно, ако паднемъ върху своята основна идея и искаме да я изнесемъ предъ свѣта, ние ще се строшимъ. Който иска да изнесе своята идея предъ свѣта, той ще се строши. Който иска да изкаже своето вѣрою предъ свѣта, той ще се строши. Какво ще изказвате вѣруюто си предъ свѣта? Ако нѣкой ме пита, въ какво вѣрвамъ, ще кажа: вѣрвамъ въ хлѣба, въ водата, въ въздуха, въ свѣтлината и въ топлината. — Съществува ли нѣкакъвъ Богъ? — По този въпросъ азъ бихъ желалъ ти да ми говоришъ. Азъ говоря за нѣща, които положително зная, а оставямъ на тебе да ми говоришъ за нѣща, които не зная. И тогава, той започва да ми говори, че Господъ е всесиленъ, всемждъръ, всеблагъ. — Така е, виждамъ всичко това. Казвамъ: човѣкъ трѣбва да бѫде уменъ, да знае, какво да говори. Той трѣбва да прояви своята интелигентност и чрезъ нея да разреши мѫжнотиитѣ си. Мѫжнотиитѣ сѫ задачи, дадени на човѣка да ги разреши. Това не значи, че той ще разреши всички задачи — частъ отъ задачите си ще разреши, а една частъ ще останатъ неразрешени. Тѣхъ той ще разреши въ бѫдеще. Каквото днесъ разреши, ще остане за основа на бѫдещето. Всѣки опитъ, колкото малъкъ да е, никога не остава безъ последствие. Нѣкой казва: Какво печеля, ако мисля за доброто? — Ако само по единъ часъ на денъ мислишъ за доброто, за великото въ свѣта, този часъ ще създаде въ твоя бѫдещъ животъ условия за гениалност. Ако отдѣляшъ на денъ само половинъ часъ да мислишъ за Бога, Той непременно ще те възнагради. Колкото малко, колкото грѣшно да е едно сѫщество, достатъчно е да отдѣли за Бога най-малкото време, съ което разполага, Той ще го възнагради щедро. Богъ никога не забравя да отдае всѣкому нужното, но ние не трѣбва да се налагаме. Той не може да върви по нашия умъ и казва: Да мислите за мене, това е добре за васъ, но ще знаете, че азъ ще ви дамъ всичко, каквото ви е нужно, когато намѣря благоприятни услсвия. Кога ще бѫде това, то е моя работа. Питамъ: ако вие сте риба и живѣете въ водата, може ли Богъ да ви направи на земята хубавъ палатъ за живѣнене? Ако вие сте птица и живѣете въ въздуха, може ли Той да ви постави предъ царска трапеза? Значи, царските трапези и хубавите работи се даватъ на човѣка само при благоприятни сѫчетания въ живота, за да може той разумно да ги използува.

Сега, за изяснение на тази мисъль, ще приведа единъ разказъ. Като се предава нѣкой разказъ, мнозина бѣрзатъ да кажатъ, че знаять този разказъ. Едно трѣбва да знаете: който и да е написалъ разказа, който и да го предава, той всѣкога остава новъ. Законътъ е такъвъ. Когато нѣкое дете предава единъ разказъ, той пакъ е новъ, защото това дете влага въ него своя идея, която авторътъ не е внесълъ. Разказътъ може да е старъ, но детето внася въ него нѣщо ново. Не мислете, че детето не може да внесе нѣщо ново. И като говори, и като предава нѣщо, детето всѣкога може да внесе нѣщо ново отъ себе си. Мѣдрецътъ едновременно е и младъ, и старъ: младъ е по приложение, старъ — по опитност. Когато прилага своето знание, мѣдрецътъ е дете. Когато събира плодовете отъ това, което е приложилъ, мѣдрецътъ е старецъ и очаква на готово да му донесатъ това, което е далъ.

Ще пристїпя къмъ разказа. Това, за което се говори въ разказа, се е случило въ времето на царь Абу—Бенъ—Фура. Ако искате да знаете нѣщо за този царь, четете книгите по това време. Тамъ ще намѣрите цѣлата негова история. Той билъ отличенъ царь. Въ царството му сѫществувалъ голѣмъ редъ и порядъкъ. Той ималъ само една дѣщера, наречена Енъ-Суфи, която била най-умна отъ всички моми, живущи по това време въ царството. Въ този разказъ се говори и за нейния бѫдещъ избранникъ, който се наричалъ Елми-Баръ. Понеже Енъ-Суфи била най-красивата и най-умната мома отъ всички тогавашни моми по свѣта, до нея пристигали млади и красиви момци, княжески и царски синове, отъ цѣлия свѣтъ. Едни отъ тѣхъ я възпѣвали, други ѝ носили подаръци, цветя, букети, трети ѝ обещавали щастие, но всички имали една цель — да се домогнатъ до рѣката ї. Тя не се подавала на никакви обещания, не се ласкала отъ никакви подаръци, защото знаела, че тия обещания никога не се сбѫдвали. Казано е, че цѣлиятъ адъ е циментиранъ само отъ любовни обещания, които никога не се сбѫдватъ. Улиците на ада сѫ послани и украсени съ хубави, скѫпоценни камъни и надписи отъ несбѫднати надежди и мечти, отъ несбѫдната вѣра, надежда и любовь. Цѣлиятъ адъ е посланъ съ счупени сърца, които не сѫ постигнали своите мечти и идеали. Обаче, нейниятъ избранникъ, Елми-Баръ, живѣлъ нѣкѫде на планината, дето пасѣлъ овце. Въ свободното си време правилъ научни изследвания на небето, изучавалъ звездите, планетите, за която целъ си служилъ съ особена трѣба. Той билъ отличенъ овчаръ, заради което билъ посещаванъ отъ много хора. Като

дохождали при него, хората обичали да гледатъ презъ прозореца на стаичката му, да видятъ, какво прави, съ какво се занимава. Всъка сутринь той отправялъ тржбата си къмъ прозореца на своята любима, дано отдалечъ поне я види. Като я виждалъ, радвалъ се и презъ цѣлия денъ работилъ, занимавалъ се устърдно. Като виждалъ своята любима, започвалъ да наблюдава небето и да вади бележки отъ всичко, което му правило впечатление. Така той работилъ своите любовни фотографии. Ако нѣкой астрономъ види, какво прави този младъ момъкъ, ще каже, че изследва слънцето, юпитеръ и/или други нѣкакви планети. Не, този младъ момъкъ се занимава съ любовни работи. Той гледа презъ прозореца своята любима, както астрономитъ, като наблюдаватъ небето, дойдатъ до Венера, но казватъ: Съжаляваме, че се яви голъма буря, която ни попрѣчи да видимъ Венера. Да, всички гледатъ Венера презъ прозорците си, но тя всъкога се явява съ було на лицето си, да закрива своята красота.

Питамъ: вие, които искате да служите на Бога, на кого ще приличате? Дали ще приличате на онѣзи царски синове, които дохождали при царската дъщеря съ букети, подаръци и цветя въ ръце, или на онѣзи, които ѝ писали писма, пълни съ обещания за щастливъ животъ, или най-после на онзи младъ овчаръ, който живѣлъ на планината и всъка сутринь по-глеждалъ отъ прозореца си, да зърне красивата царска дъщеря и следъ това правилъ научни наблюдения на небето? Най-добре е да приличате на младия овчаръ, който написаль едно хубаво стихотворение на чуждъ, старъ езикъ, който вие не познавате. Ако предамъ стихотворението на този старъ езикъ, вие нѣма да го разберете, затова ще го предамъ въ преводъ. Ето приблзително преводътъ на това стихотворение:

„Слънцето не бѣше още изгрѣло,
Гнѣвенъ бѣ вѣтърътъ и фучеше.

Вълнуваше се планината, чуваше се по нея: грѣмъ, трясъкъ, пукотъ; страхъ вѣваше въ душитъ на дребните брѣмбарчета.

Порои води слизаха отъ върховете и, като войници за бой, свличаха канари, камъни, пѣсъкъ и съ сила, гнѣвъ и яростъ

ги пращаха въ подножието, въ дълбоките долини: Идете тамъ долу! Вамъ смирение е нужно. Доста сїе седѣли на високите върхове. Скрѣбъ и страдание що е, още не сте

познали“.

Идете долу и кажете „Любовъ навредъ цари; въ тишина и буря мѫдростъ владѣе, а въ окови и затвори, всегда

свобода и истина говори“.

Както виждате, отъ всички великанни на тогавашната епоха, нищо не е останало до насъ, а отъ този царски синъ-овчарь, който живѣлъ на планината, е останало нѣщо, което и досега още живѣе: и на небато, и на земята, и въ водата, и въ въздуха, а най-после и въ свѣтлината. Неговите думи и досега още сѫ живи. Следователно, ако живѣемъ като обикновени хора, като царския синъ Елми-Баръ, все ще оставимъ нѣщо, и името ни винаги ще се споменава, както и сега споменаваме името на Елми-Баръ. Също така споменавамъ името на Ень-Суфи, неговата възлюбена. Сега, разбрахте ли, защо той всѣка сутринь, съ тржбата си, поглеждалъ къмъ нейния прозорецъ? Ще кажете, че младиятъ овчарь наблюдавалъ двореца, царския палатъ, интересувалъ се да разбере, какъ живѣятъ хората въ този дворецъ. Спередъ мене, най-важна личностъ въ разказа е Абу-Бенъ-Фура, царьтъ. Ако той нѣмаше царство, този разказъ нѣмаше да се създаде. Царьтъ Абу-Бенъ-Фура представя свѣта, вселената. Царската дъщеря Ень-Суфи представя душитъ на всички хора по земята. Всѣка душа, слѣзла на земята, търси нѣщо: една по единъ начинъ, друга — по другъ начинъ. Защо царската дъщеря всѣка сутринь поглеждала презъ прозореца на своята стая? Тя поглеждала отъ прозореца да види своя избранникъ Елми-Баръ, който изгрѣвалъ на изтокъ, а залѣзвалъ на западъ. Когато младата мома се показвала на прозореца си, това е изтокъ; когато се скривала отъ прозореца си, това е западъ. Защо слънцето изгрѣва? И то търси нѣкого. Азъ бихъ желалъ слънцето никога да не намѣри този, когото търси, защото щомъ го намѣри, ще престане да изгрѣва и да залѣзва. Ако не го намѣри, дълго време ще изгрѣва и ще залѣзва.

Всички хора казватъ, че човѣкъ все трѣба да се влюби въ нѣкого. — Опасна работа е влюбването. Когато нѣкоя мома се влюби, майката и бащата казватъ, че дъщеря имъ заминала за нѣкъде, т. е. пристанала на нѣкого. Въ такъвъ случай, и смъртъта не е нищо друго, освенъ приставане на нѣкого. Азъ не вѣрвамъ въ смъртъта. Когато стариятъ дѣдо намѣри своята възлюбена, съблича старата си дреха, облича нова и отива при нея. Хората, близките му казватъ: Господъ да го прости! — Нѣма какво да го прощава Господъ. Той сега се разхожда съ своята възлюбена, подмладенъ, премѣненъ, неузнаваемъ. Които не разбиратъ дѣлбокия смисълъ на моите думи, ще започнатъ да разискватъ, дали сѫ вѣрни тѣ, или не. Само глупавите хора говорятъ за вѣрни, или за невѣрни нѣща, а умните хора всѣкога говорятъ за умни работи. Глупавите

работи сж за глупавите хора; умните работи — за умните хора, а учените работи — за учените хора. Всички въпроси тръбва ръзко да се поставятъ. Който разбира свѣта, вселената, той щѣше да разбере смисъла и на самото име Абу-Бенъ-Фура. Ще кажете: Дали не може да се даде друго име за свѣта? — Изредете, колкото имена знаете, и вижте после, кое отъ тѣхъ ще изберете. За създаването на свѣта англичанитѣ иматъ едно изречение, българитѣ — друго, но общата идея, която е изразена съ дадените окулни звукове, е една и сѫща. Навсѣкѫде и въ всичко прониква единъ общъ законъ. Запримѣръ, когато нѣкой човѣкъ, билъ той българиинъ, французинъ, германецъ, или какъвъ и да е, се влюби, въ негъ настава една и сѫща промѣна. Ако измѣрите врата му преди и следъ влюбването, ще забележите едно увеличаване, едно разширяване, макаръ и съ миллиметри само. Ако въ врата на човѣка има малко стѣснение, т. е. ако мѣрката се намалява, това показва, че той е изгубилъ любовта си. Значи, дето любовта действува, тамъ всѣкога става разширяване. Щомъ любовта изчезва, става стѣсняване, свиване.

И тѣй, когато човѣкъ изгуби любовта си, въ душата му настава мракъ, тѣмнина. Всичко въ живота му се обезсмисля и изгасва. Дойде ли отнѣкѫде най-малката свѣтлинка, най-малката надежда, животътъ отново придобива смисълъ. И въ първия, и въ втория случай, животътъ има смисълъ, но психичните състояния въ човѣка се измѣнятъ, вследствие на което той губи своето равновесие, губи смисъла на своя животъ. Причинитѣ за промѣните въ съзнанието на човѣка се дължатъ на материалните идеи, съ които той се занимава. Достатъчно е една любовна дума да ви каже нѣкой, за да се измѣни и вашето състояние. Това показва, че хората живѣятъ още въ свѣть на постоянни промѣни. Напримеръ, срѣща ви единъ уменъ човѣкъ и казва, че вие имате добри заложби, и отъ васъ може да излѣзе нѣщо. Следъ това ви срѣща единъ глупавъ човѣкъ и казва, че отъ васъ нищо не може да се очаква. Въ първия случай се настърдчавате, въ втория случай се обезсърдчавате.

Тѣй щото, когато сте радостни, ще знаете, че ви е срещналъ нѣкой мѣдрецъ; когато сте скрѣбни, ще знаете, че ви е срещналъ нѣкой глупавъ човѣкъ. Когато ставате радостенъ отъ леглото си, това показва, че ви е срещналъ нѣкой ангелъ. Ангелитѣ сж сѫщества на любовта. Когато слизатъ на земята, ангелитѣ тръбва да срещнатъ поне една душа, въ която

да се влюбятъ. Докато не се влюбятъ, тъ не могатъ да се върнатъ на небето. Защо е необходимо ангелитѣ да се влюбватъ? Влюбането подразбира нѣкаква придобивка, нѣкаква печалба, която трѣба да се занесе въ Божествената каса. Каквъв е моралътъ на съвременните хора по отношение на любовната? Ако мома се влюби въ момъкъ, когото родителитѣ не харесватъ, това предизвиква цѣлъ скандалъ въ дома на момата. И обратно: ако момъкъ се влюби въ нѣкоя бедна мома, това създава редъ тревоги и неприятности въ дома на момъка. Кое е правилото за влюбането, че момитѣ и момцитѣ да знаятъ, въ кого да се влюбватъ и въ кого да не се влюбватъ? Какво лошо има въ това, ако всички души, излѣзли отъ Бога, се влюбятъ въ нѣкого? Момата, въ която нѣкой момъкъ се е влюбилъ, е негова сестра, излѣзла отъ Бога отъ хиляди години насамъ, и днесъ той я срѣща, хваща я за ржка и я завежда при родителитѣ си, като имъ казва, че на мѣрилъ своята сестра. И родителитѣ трѣба да се радватъ, както синътъ се радва. Какво лошо има въ това? Оставете вашитѣ заблуждения, вашитѣ изопачени вѣрвания настрана и живѣйте, както Богъ е опредѣлилъ.

И религиозните хора се намиратъ предъ сѫщата опасностъ, да изопачатъ своите вѣзгledи и вѣрвания. Виждате единъ човѣкъ вѣрви въ правия путь, но изведенъжъ минава нѣкакво съмнение въ ума му, и той се запитва, дали е въ правия путь, или не. Всички хора вѣрватъ въ пътя, който Богъ имъ е начърталъ. Този путь е извѣнъ човѣшкото съзнание и самосъзнание. Докато живѣе само въ съзнанието и самосъзнанието си, човѣкъ има възможность да се отклони отъ правия, отъ Божествения путь. Това не значи още, че онзи, който се отклонява въ живота си, нѣма опредѣленъ путь отъ Бога, по който той трѣба да вѣрви. Синътъ на нѣкои родители се отклонява отъ правия путь и започва да посещава кръчми, вариетета, никого не слуша, отъ никого не се поучава. Дохождатъ при него проповѣдници, говорятъ му, че не е на правъ путь, че трѣба да се опомни, но той не иска да чуе. Викатъ го родителитѣ му, и тѣ го съветватъ, но той пакъ не слуша, намира, че всичкото имъ говорене, сѫ празни думи. Обаче, единъ денъ той срѣща красавата мома Енъ-Суфи, и веднага въ него става промѣна: той започва да се прибира дома си, да ходи чисто облѣченъ, добре причесанъ, всѣкога и къмъ всички внимателенъ, учтивъ. Коя е причината за тази промѣна? Той е срецналъ Енъ-Суфи, която му проповѣдва, и той разбира смисъла на нейните думи. Сѫщата про-

мъна става и съ момата. Когато срещне младъ, красивъ момъкъ, и тя започва да се чисти, да се облича добре. Защо прави това? Защото красивиятъ момъкъ обича чистотата, и тя иска да бъде чиста, за да се хареса. Който не разбира този законъ, той е готовъ да осъди момата, че губи напразно времето си да чопли, да чисти ноктите си. Не, като чисти ноктите си, момата върши важна работа. Тя иска да изчисти и най-малката си погръшка, която се е скрила нѣкѫде подъ ноктите ѝ. Като влѣзе въ човѣка, любовъта внася въ него възвишеното и благородното, и той казва: Азъ трѣба да бъда абсолютно чистъ въ мислите, въ чувствата и въ действията си, за да задържа любовъта въ себе си. Иначе, изгубя ли чистотата, ще изгубя и любовъта си. Когато любовъта посети човѣка, той е спретнатъ, чисто облѣченъ и учтивъ. Той влиза вече въ правия путь. Нѣкой религиозенъ говори за Любовъта Христова, но външно се напушта, не се облича добре, не се мие, съ което иска да покаже, че нищо не го интересува. Този човѣкъ е на кривъ путь. Първиятъ е грѣшникъ, който има условия да стане праведенъ. Вториятъ е праведенъ, който има условия да стане грѣшникъ. Значи, и въ двата случая отношенията се измѣнятъ.

Казвамъ: всѣки поривъ, всѣки импулсъ на човѣшката душа трѣба да се настърчава. Когато се натъкнете на нѣкоя лоша чѣрта въ себе си, потърсете начинъ да я превърнете въ добра. Въ това, именно, се заключава живата математика. Въ тази математика, всѣко число представя отношения на идеи. Въ него сѫ вложени най-малко седемъ идеи. Напримѣръ, единицата, като количество, не е достатъчно пълно понятие. Подъ понятието единица, освенъ количество, ние разбираме още и субстанция въ едно отъ четиритѣ състояния: или въ твърдо, или въ течно, или въ въздухообразно, или най-после въ лжично състояние. Единицата е основа на всички останали числа. Който разбере единицата, той ще разбере и другите числа. Двойката пъкъ, въ своята вѫтрешна сѫщина, подразбира познаване на законите, чрезъ които човѣкъ може да измѣни положението си въ живота. Който иска да внесе равновесие въ своя животъ, той трѣба да оперира съ числото три. Който иска да бъде производителенъ, да твори, той трѣба да разбира единицата и двойката. Ако нѣкой иска да съгради въ себе си твърдъ характеръ, като диамантъ, той трѣба да разбира закона на числото четири. Ако иска да бъде поетъ, да пише така, че да стане известенъ на цѣлия свѣтъ, той трѣба да разбира закона на числото петъ. Всѣко число, разбрано въ

своята вътрешна същина, представя живъ елементъ, жива сила въ природата. Ако си представите числото две въ видъ на два ангела, слъезли отъ небето да ви придружаватъ, единиятъ отъ лѣвата ви страна, а другиятъ — отъ дѣската ви страна, вие ще разберете, какво значи благоприятни условия. Обаче, ако не разберете тия условия и не ги използвате правилно, вие ще влѣзете въ кривия путь на живота. Това показва, че и въ хубавитѣ работи има пресищене. Ако човѣкъ яде много медъ, има опасностъ да се развали стомаха му. Ако никакъ не яде медъ, пакъ има опасностъ за неговия организъмъ.

Ще приведа единъ разказъ за опитността на една майка, която имала три деца. Въ кѫщата си тя имала три стаи, които всѣкога заключвала. Като излизала отъ дома си, тя скривала ключоветѣ, да не ги намѣрятъ децата. Въ едната стая имало медъ, въ втората — масло, а въ третата — празъ. Единъ денъ майката излѣзла изъ града, и пакъ заключила стаите, но забравила да скрие ключоветѣ на мястото, което децата не знаели, а ги турила нѣкѫде на открито. Като останали сами, децата започнали да тършуватъ изъ кѫщи, да видятъ, какво има за ядене, да си хапнатъ. Тѣ намѣрили тритѣ ключа отъ стаите, и всѣко отъ тѣхъ взело по единъ ключъ и стишло съ него да отключи една отъ стаите, да види, какво крие майка му тамъ. Първото дете отворило едната стая и намѣрило вътре много медъ. То взело хлѣбъ отъ долапа и започнало да яде хлѣбъ съ медъ. Другото дете отворило втората стая и намѣрило въ нея хубаво, прѣсно масло. Взело хлѣбъ и започнало да маже върху него маслото. Третото дете отворило третата стая и видѣло вътре много празъ-лукъ. И то започнало да яде хлѣбъ съ празъ. Защо сѫ били тия ключове на децата? Чрезъ тѣзи ключове тѣ се домогнали до известни нѣща въ живота си. Какво криела майката въ тритѣ стаи? Тя криела меда, маслото и праза отъ децата си. Медътъ, маслото и празътъ представляватъ три условия въ живота, които природата грижливо крие отъ човѣка. Тя ще му даде тия условия, когато намѣри, че той може да ги използува правилно. Празътъ представля бедните условия, при които умътъ и сърцето на човѣка могатъ да се развиватъ. Маслото представля пластичните условия въ живота, подъ влиянието на които човѣкъ се огъва, безъ да се строши. И наистина, маслото омекчава кожата, предпазва я отъ изсъхване и напукване. Медътъ представля добритѣ, благоприятните условия на живота, които правятъ човѣка веселъ, жизнерадостенъ. Следователно,

когато срещна човѣкъ, недоволенъ отъ живота, казвамъ, че този човѣкъ е намѣрилъ ключа отъ стаята, въ която има празъ. Когато намѣря нѣкой любезенъ, учтивъ човѣкъ, казвамъ, че той е намѣрилъ ключа отъ стаята, въ която има масло. Когато срещна весель, жизнерадостенъ човѣкъ, считаамъ, че той е намѣрилъ ключа отъ стаята, въ която има медъ.

Това сж новитѣ преводи на меда, маслото и праза, които разумно трѣбва да съпоставяте въ живота си. Нѣкой казва: Трѣбва ли да се яде празъ? — Ако имате на разположение медъ и масло, празъ не трѣбва да ядете; ако нѣмате медъ и масло, празъ ще ядете. Като готвятъ празъ, нѣкои правятъ насилие надъ неговата природа. За да го облагородятъ, за да смекчатъ естеството му, тѣ го готвятъ съ масло. Обаче, празътъ не заслужава масло. Празътъ е изправенъ нагоре, достига доста голѣма височина, затова казватъ, че е гордъ, честолюбивъ, съ голѣмо достоинство. Като знаятъ тази негова чѣрта, българитѣ го нарѣзватъ на ситно и го сипватъ въ зѣлена чорба. Тѣ казватъ: Масло на праза не трѣбва; достатъчна му е зѣлената чорба. Това сж идеи и понятия, чрезъ които човѣкъ трѣбва да разреши вѫтрешния смисълъ на живота, да разбере, защо е дошълъ на земята. Нѣкой е свѣршилъ университетъ, станалъ е професоръ, учителъ или чиновникъ, но съ това още не е разрешилъ основния вѫпросъ на живота. Трети се е оженилъ, станалъ баща, майка, но пакъ не е разрешилъ задачата на своя животъ. Какъ ще разрешите вѫпросъ на живота? Всички тия професии, всички тия служби турете отзадъ, като нули, а предъ тѣхъ турете единицата. Само по този начинъ ще разрешите вѫтрешния смисълъ на живота. Значи, когато турите любовъта на мѣстото на единицата, а всички противоречия, неприятности, страдания турите следъ нея, на мѣстото на нулитѣ, вие ще разрешите задачата на вашия животъ, ще разберете вѫтрешния смисълъ на цѣлокупния животъ.

И тѣй, всички хора трѣбва да наредждатъ живота си по новия начинъ: единицата — любовъта напредъ, а всичко остало — нулитѣ назадъ. Когато нѣкой казва, че е радостенъ днесъ, азъ намирамъ, че той не говори истината. Невъзможно е само днесъ да е радостенъ. Отъ памти-вѣка сж дохождали при мене сѫщества, които сж били радостни и весели и сж оставили своето благословение на човѣчеството. Затова всѣки трѣбва да съзнае въ себе си, че животътъ е добъръ и пъленъ съ любовь. Ако душата на нѣкого е натежена и скрѣбна, това не е всичкото. Животътъ е пъленъ съ любовь и добро-

детель, които ще влѣзатъ въ неговата душа и ще смѣнятъ състоянието му. Скръбъта не остава за винаги въ душата на човѣка. Скръбъта е ноцъ за човѣшката душа. Тъй щото, ако вечеръ е тѣмно, не мислете, че тази тѣмнина постоянно ще прониква презъ вашата душа. Щомъ дойде свѣтлината, тѣмнината веднага ще отстѣжи. Тѣмнината не е въ душата на човѣка: тя е сѣнка, илюзия на живота. Илюзия е това, въ което човѣкъ вѣрва, че е реално, а излиза, че не е реално. Ти вѣрвашъ, че нѣкой те обича, а въ сѫщностъ, той не те обича; вѣрвашъ, че нѣкой не те обича, а той те обича. Въ първия случай вѣрвашъ въ това, което не е; въ втория случай не вѣрвашъ въ това, което е. Животътъ на съвременните хора седи въ постоянно възприемане на едни нѣща и отричане на други. Сегашната философия пѣкъ се изразява въ отричане на нѣщата. И това е добре, но ако човѣкъ само отрича, безъ да възприеме нѣщо, какво ще придобие? Човѣкъ трѣба едновременно да възприема и да отрича. Когато нѣкой младъ момъкъ се влюби, хората около него казватъ: Глупаво нѣщо е влюбването! Обаче, споредъ мене, влюбването е за предпочитане предъ безлюбието. Нѣкой се стреми къмъ велики работи, но хората веднага му противодействуватъ, съветватъ го да остави тия нѣща на страна. Той трѣба да каже: Това, което не ми трѣба, оставямъ за васъ. За мене задържамъ потрѣбното. — Умътъ ще ти хврѣкне отъ тѣзи работи. — Това, отъ което умътъ ми ще хврѣкне, оставямъ за васъ; другото азъ ще възприема. — Това сѫ празни работи; това не е правиятъ путь. — Празните работи сѫ за васъ, а пълните — за мене. Правиятъ путь е за мене. Нѣма защо да се разправяте съ хората. Всѣки смѣло трѣба да застане въ правия путь, като праведенъ човѣкъ. — Ти си грѣшенъ човѣкъ. — Да, докато не мислѣхъ, бѣхъ и грѣшенъ, и глупавъ човѣкъ. Отакъ започнахъ да мисля право, азъ вече съмъ мѣдрецъ.

Следователно, когато се намѣрите въ нѣкакво затруднение, дръжте въ ума си мисълъта: „Богъ е Любовъ“. Когато не можете да разрешите нѣкоя задача, започнете да говорите на числата на тая задача: „Богъ е Любовъ“. Тѣзи числа сѫ въ вашия умъ. Тѣ сѫ разумни числа и ще разбератъ всичко, каквото имъ казвате. Числата сѫ разумни сили, съ които трѣба да се нагласите. Щомъ се нагласите съ тѣхъ, ще разрешите задачата си. Всѣки може да направи този опитъ. Напримѣръ, ако седите около една плоскостъ и нѣколко дена наредъ усилено мислите, че тази плоскостъ може да се помѣсти, ще видите, че тя ще се помрѣдне отъ мястото си.

Това правятъ свѣтските хора и сѫ постигнали резултати. Ако се намирате предъ трудна задача и цѣла година наредъ постоянствувате въ мисъльта си, че тази задача ще се разреши благополучно, ще видите, че наистина тя ще се реши. Нѣкой иска да свири на нѣкаквъ инструментъ, но мисли, че не му се подава този инструментъ. Не, вземи инструмента въ ржка и започни да свиришъ. Всѣки денъ повтаряй, че можешъ да свиришъ, ще видишъ, какъ този инструментъ най-после ще ти се подаде: сутринъ десетъ пѫти, на обѣдъ десетъ пѫти и вечеръ десетъ пѫти повтаряй въ себе си мисъльта „азъ мага да свири“, и ще видишъ, че въ продължение на една година ще имашъ резултатъ.

„На този камъкъ“. Този камъкъ е основата, върху която трѣбва да положите живота си съобразно Божиите закони. Богъ не създаде свѣта като място за роби, за слуги, нито го създаде за затвори и за наслаждения. Хората сами създадоха затворите и ограниченията. Той създаде свѣта за училище на своите деца, като каза: Ако сте умни, вие ще видите, че въ свѣта владѣе пъленъ редъ и порядъкъ. Ако не сте умни, вие ще виждате навсѣкѫде пъленъ безпорядъкъ. Този камъкъ представя основата на живота — любовъта. Ако очаквате любовъта да дойде при васъ, тя ще ви смачка; ако искате да се качите върху нея, ще се строшите. Приемете свѣтлината на любовъта въ себе си и оставете сърцето си свободно. Когато Богъ работи въ васъ, отворете Mu широко пѫтя и не се противопоставяйте. Защо? Защото, когато Богъ работи въ васъ, а вие противодействувате, Той ще ви смаже; ако пѣкъ Mu се налагате, ще се счупите. Следователно, нито се налагайте на Бога, нито очаквайте Той да дойде при васъ. Човѣкъ трѣбва съ готовностъ да приеме Божията свѣтлина. Затова и Писанието казва: „Изпраща ми Духа си . . .“. „Изпраща ми Духа си“, значи, изпраща ми своята свѣтлина. Следователно, всѣки трѣбва да възприеме любовъта въ себе си, защото следъ всѣка скръбъ иде радостъ, и следъ всѣка радостъ иде скръбъ. Следъ всѣко смущение иде миръ. Тъй щото, противоречията въ свѣта не сѫ нищо друго, освенъ условия за проява на Битието. Така е за мѣдреца, а глупавиятъ очаква особени условия за щасието. Мѣдрецътъ очаква щасието на всѣко време. Дойде ли ви нѣкакво щастие или нещастие, благодарете и за едното, и за другото. Всѣки денъ невидимиятъ свѣтъ изпраща на хората щастие, но зависи, какъ тѣ разбиратъ нѣщата, а оттамъ, кое наричатъ щастие и кое — нещастие. Нѣкой човѣкъ седи отчаянъ, обезсърдченъ отъ живота,

нищо го не радва, всичко е обезсмислено за него. По това време получава едно писмо. Поглежда го отгоре, захвърля го, почеркътъ му се вижда кривъ, нечетливъ и казва: Нѣма да се оправи работата. — Отвори писмото, и работата ще се оправи. Най-после той отваря писмото и въ него вижда единъ чекъ, изпратенъ отъ неговъ приятель, който го обича. — Чудно нѣщо, работата, наистина, била оправена! Отвори зацепаното, съ изкривенъ почеркъ писмо, въ него ще намѣришъ единъ чекъ. Когато човѣшката душа преживява вѫтрешина криза, отъ невидимия свѣтъ му изпращатъ единъ чекъ, съ който да разреши мѫчнотиитѣ си само за единъ денъ. Въ 365 дена той ще получи 365 любовни писма съ по единъ чекъ въ тѣхъ, съ който да разреши мѫчнотиитѣ за съответния денъ. Докато не отвори това писмо, слѣнцето още не е изгрѣло за неговата душа. Щомъ отвори писмото, слѣнцето вече изгрѣва.

„На този камъкъ“. Този камъкъ представя любовта която се взима за основа на проявения животъ. Животътъ пъкъ прониква цѣлата жива природа, а душата взима материята на природата и твори. Между душата и природата сѫществува вѣчно единство. Следователно, нѣма защо да се разисква върху въпроса, има ли душа, или нѣма. За мѫдреца има и душа, и природа; за глупавия природата сѫществува, но безформена, а душата пъкъ съвсемъ не сѫществува. Когато човѣкъ отрича душата и живота, той заслужава нула. Когато върви по правия путь, той заслужава единица. Следъ това, като тури нулата задъ единицата, всички нѣща ще се осмислятъ. Когато получите любовното писмо съ чека, всички обѣркани работи ще се изправятъ. Вие можете да се занимавате съ редъ научни теории, но щомъ получите такова любовно писмо, скачате отъ радостъ. Защо? Реално е това писмо. Всички любовни писма не сѫ реални, но тия, които невидимиятъ свѣтъ изпраща, сѫ реални. Щомъ получи такова писмо, човѣкъ казва: Има смисълъ да се живѣе! да се работи! Тъй щото, когато човѣкъ е готовъ да жертвува всичко за Великото въ свѣта, това показва, че той е получилъ и прочель вече своето любовно писмо. Когато човѣкъ не е готовъ да жертвува, това показва, че той още не е получилъ своето любовно писмо, или, ако го е получилъ, още не го е чель. — Не мога да свѣрша тази работа. — Прочети писмото си и ще я свѣршишъ.

Съвременнитѣ хора говорятъ за отворениитѣ, т. е. за прочетенитѣ вече писма въ миналото си, отъ които сѫ получили само разочарования. Отъ тия писма ние не се

интересуваме; ние се интересуваме отъ току-що получените писма, които още не сѫ отворени. Само тѣзи писма могатъ да осмислятъ живота ви. Днесъ и азъ имамъ такова едно писмо и за него ви говоря. Какво сте писали вчера, и какво сѫ ви отговорили, това не е важно. Азъ говоря за реализирането на новото учение днесъ. Миналото е една опитност, бѫдещето е още нереализирано, но важно е настоящето. Благодарете за най-малкото, което днесъ се дава за душата ви. Щомъ се натъкнете на нѣкаква неприятност, на нѣкакво страдание, вдълбочете се въ себе си и вижте, какво е написано въ вашето любовно писмо, което сте получили този денъ. Всъко страдание, всъко изпитание е формула, останала отъ миналото ви, и днесъ вие трѣбва да я приведете на вашъ езикъ, да се ползвувате отъ нея. Миналото представя стария езикъ, който нѣкога сте знаели, а сега сте забравили. Ако кажа нѣщо на този старъ езикъ, вие нѣма да го разберете, но ако го преведа на сегашния езикъ, даже и съ нѣкаквъ дефектъ, вие ще разберете поне основната идея. Азъ не искамъ да превеждамъ на съвършенъ езикъ, защото щомъ нѣщата станатъ съвършени, тѣ веднага се разрушаватъ. Така е на земята само, а на небето има условия за пълно съвършенство. За да не ставатъ голѣми разрушения на земята, всъкога и навсъкожде трѣбва да се оставя по една отворена врата. Презъ тази отворена врата минаватъ погрѣшките. Когато нѣкой каже, че е направилъ една работа съвършено, това показва, че той е затворилъ вратата следъ себе си. Не се стремете къмъ такова съвършенство, защото сами ще се разрушите. До сега не съмъ срешиналъ нито единъ поетъ, музикантъ, философъ, или ученъ, който да е създадълъ нѣщо съвършено. И затова, когато казвате, че нѣщо е съвършено, хубаво, красиво, добро, азъ казвамъ, че и отъ това нѣщо има по-съвършено, по-хубаво, по-красиво, по-добро. Въ добродетельта има разширявания — безгранични сѫнейнитѣ предѣли. И любовъта е безгранична. Ако въ съзнанието на човѣка има повече място, тогава и любовъта ще дава повече блага.

И тъй, за всички хора въ свѣта има поле за работи. Като ставате сутринъ, насочете мисълъта си къмъ изгрѣващето слънце, както Елми-Барь насочваше своя телескопъ къмъ прозореца на красивата царска дъщеря. Днесъ отъ всички се изисква приложение. Знания много има, но приложение нѣма. Днесъ всички хора се оплакватъ отъ студъ. Защо? Всички живѣятъ въ студена атмосфера. Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ положително знание и отъ методи за приложение

на това знание. Напримѣръ, сега, при студенитѣ нощи, когато температурата вънѣ е 21—22° подъ нулата, азъ спя съ отворенъ прозорецъ, и въпрѣки това, въ стаята ми е топло. Защо? Азъ оставямъ прозорците си отворени, подъ специаленъ жгълъ, вследствие на което между въздушните частички става известно триене, и въ резултатъ на това се образува топлина. Измѣни ли се тоя жгълъ, студътъ нахлува отвѣнъ, и въ стаята става студено.

Казвамъ: вѣра, детска вѣра се изисква отъ съвременнитѣ хора! Какво е донесло, и какво може да донесе безвѣрието? Какво ще ви ползватъ вѣрванията и „реченото-казаното“ на хората? Това ще оставимъ на Бога, Той да изправи тия работи, а отъ настъ се изисква да решимъ своите задачи, за да бѫдемъ доволни и благодарни отъ живота.

„На този камъкъ“. На този камъкъ ще поставимъ живота си, и нито ние ще падаме върху него, нито ще искаме той да пада върху настъ. Затова трѣбва да бѫдемъ въ пълна хармония съ любовта и да се ползваме отъ нейната свѣтлина. Ставате ли сутринь, поне три пѫти презъ деня провѣрявайте, дали сте на този камъкъ, или не. Тази провѣрка е необходима, понеже земята се движи, условията се менятъ, и човѣкъ може да се измѣсти отъ тази основа. Ние виждаме, какъ състоянията на хората всѣки моментъ се менятъ. Нѣкой е богатъ, ученъ, но не е доволенъ. Защо? Измѣстилъ се е малко отъ своето първично положение. Затова, именно, човѣкъ трѣбва да работи, да дойде въ първото си положение, да се намѣсти на този камъкъ. Любовта е основата, на която всѣки трѣбва да застане, за да разреши своите мѫжнотии, да превърне страданията си въ радостъ. Това значи да бѫде човѣкъ мѫдрецъ! И като мѫдрецъ, свѣтътъ за него ще бѫде въ пъленъ редъ и порядъкъ.

*

3. Беседа отъ Учителя, държана на 17 февруари, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

26-XII-1946

Промънява времената.

„И Той промънява времената и поритѣ;
свала царе и поставя царе; дава мѫдрост на
мѫдри тѣ и знание на разумните“.*)

„И Той промънява времената и поритѣ“. Това сѫ думи на пророка — следователно, Божии думи. Божиите думи никога не губятъ своята ценность; тѣ сѫ отъ дълговѣковните — значи, тѣ никога не умиратъ.

„И той промънява времената“. Въ свѣта сѫществува една причина, којто промъня нѣщата. Въ случаи, думата „промъня“ нѣма такъвъ смисълъ, какъвто обикновенитѣ хора ѝ даватъ. Често хората казватъ: Условията на живота ще се промънятъ. Тѣ разбиратъ тази промъна въ добъръ, или въ лошъ смисълъ. Обаче, когато се казва, че Той промънява времената и поритѣ, пророкътъ разбира промъна само въ добъръ смисълъ, т. е. лошиятъ времена трѣба да се промънятъ въ добри; и вѣковите, и епохите трѣба да се промънятъ въ добри. И въ човѣшкото развитие е имало тѣмни епохи, тѣмни времена. На това основание, човѣшката душа очаква онова бѫдѣще, което дава изразъ на цѣлокупния животѣ; тя очаква онова бѫдѣще, което дава изразъ на човѣшкия духъ, на човѣшкия умъ, на човѣшкото сърце. Ако замѣстимъ думата „изразъ“ съ думата „излѣзъ“, това означава, като заминешъ нѣкѫде, да ти дадатъ излазъ, да излѣзешъ нѣкѫде на свобода, отдето ще виждашъ нѣщата тѣй, както сѫ въ действителностъ. Този потикъ къмъ свобода сѫществува въ цѣлото органическо и неорганическо царство, т. е. въ цѣлата природа. Въ всички тѣла, независимо това, дали сѫ разумни, или не, сѫществува стремежъ да на мѣрятъ нѣщо, което мѫжно се намира, или по-право, което нийде не се намира. Този стремежъ може да се уподоби на водата. Когато излѣзе отъ своя източникъ, водата тръгва по известенъ наклонъ. Ученитѣ могатъ да обяснятъ движението на водата, но сѫществениятъ въпросъ не седи въ причината на това движение, а въ въпроса: разумно ли е това движение, или не; има ли смисълъ това движение, или не? Когато нѣщата се отричатъ и приематъ, това показва, че въ

*) Данайль 2:21.

тъхъ има разумност. Само разумните нѣща се отричатъ и приематъ. Тъй щото, когато нѣкой казва, че въ природата не съществува никаква разумност, това подразбира, че нѣщата нито се отричатъ, нито се приематъ. Това значи още да престанемъ да говоримъ, да престанемъ да мислимъ, да престанемъ да се интересуваме за миналото, за настоящето и за бѫдещето и т. н. При това, забелязано е, че тъзи хора, именно, които отричатъ разумността въ природата, които казватъ, че свѣтътъ е създаденъ случайно, тъискатъ да си обяснятъ този случаенъ свѣтъ.

Какво виждаме днесъ? Явяватъ се редъ учени, които се занимаватъ съ въпроса за създаването на земята; тѣ казватъ, че материята е въ постоянно движение, че слънцето, земята и всички планети сѫщо така сѫ въ движение. Не само това, но тия учени разглеждатъ въпроса за посоките, въ които слънцето, напримѣръ, се движи. Тѣ казватъ, че слънцето се движи въ две посоки: около себе си и около другъ нѣкакъвъ центъръ. Тѣ говорятъ и за пръстените около слънцето, отъ които се образували и останалите планети и т. н. Както знаете, много научни теории сѫществуватъ за създаването на земята, на слънцето, но въпрѣки това, нито единъ отъ съвременните учени не е присъствувалъ при създаването на вселената. Учените сѫ намѣрили всичко на готово, създадено вече, а на тъхъ е останало само да правятъ свои предположения, свои допущения и следъ редица такива предположения, по-близо или по-далечъ отъ истината, да казватъ, че това сѫ научни теории. Питамъ: какъ ще си обясните причината, зато нѣкой младъ, здравъ момъкъ е мързеливъ, грубъ, невнимателенъ къмъ родителите си, къмъ ближните си? Какъ ще си обясните после промѣната, която единъ денъ става съ него? Срѣщате сѫщия този момъкъ спретнатъ, работливъ, ходи на нивата, помага на родителите си, учи, занимава се, обича родителите си, ближните си? И въ първия, и въ втория случай можете да правите свои заключения, свои предположения; това сѫ философски догадки само, но не и самата истина. Има една причина за това, но не я знаете. Можете да кажете, че тази причина се крие въ нѣкаква придобивка, или че нѣкоя мома е запалила чергата на този момъкъ. Това сѫ предположения само. Азъ не зная, какъ мома може да пали чергата на момъка. Ако насочите слънчевите лъчи точно срещу фокуса на една леща, на това място ще се образува толкова топлина, че всѣко тѣло, поставено на този фокусъ, може силно да се нагорещи или да се запали. На земята ли се е образувалъ

този фокусъ? Не, той се е образувалъ на слънцето нѣкѫде, но въ дадения случай се проявява на земята, понеже има за това благоприятни условия. Ученитѣ казватъ, че лещата пречупвала свѣтлината. Ние казваме пѣкъ, че свѣтлината никога не се пречупва. Това, което може да се пречупва, не е свѣтлина. За да обяснятъ нѣкои явления въ природата, учениците казватъ, че свѣтлината се пречупва, но това сѫ тѣхни схващания. Въ човѣшкия умъ става нѣкакво пречупване, но за пречупване на свѣтлината, напримѣръ, може да се даде съвсемъ друго обяснение отъ това на учениците. Всички явления въ природата иматъ свое разумно обяснение. Какъ се е събрали този фокусъ въ лещата, какъ се събиратъ слънчевите лжии въ него, това сега не е важно за васъ. За васъ сѫ важни лещите, които природата ви е дала, и съ които отъ хиляди години насамъ вие събирате и пръскате свѣтлината. Тѣзи лещи сѫ вашите очи, които учениците днесъ сѫ представили външно, въ разни видове стъклца, и чрезъ тѣхъ искатъ да обяснятъ, какъ става това събиране и пръскане на свѣтлината, а сѫщо така, какъ става пречупването на свѣтлинните лжии въ фокусите.

Съвременниятѣ хора се нуждаятъ отъ положителна наука, която да обясни правилно явленията въ разумната природа; тя ще избави хората отъ вътрешните имъ заблуждения. Заблуждения има и въ умствения, и въ сърдечния животъ на хората; заблуждения има и въ постъпките имъ. Вземете, напримѣръ, въпроса, който се третира отъ учениците, коя философия е най-права. Ако четете философията на Иоханъ Ремке, ще видите, че той отрича всички философии отъ 25 вѣка насамъ; той казва, че тѣ нѣматъ никаква философия, и че философията имъ не е нищо друго, освенъ философски жаргонъ. Той се стреми да даде нова насока на философията, да я направи основна, независима наука. Той казва: Философията, като основна наука, която не признава никакви скрижали, не благоговѣ предъ никакви авторитети. На това основание и азъ казвамъ: ако религиозниятъ служи на Бога отъ страхъ, той не е философъ, въ него нѣма никаква философия, никаква религия. Какъвъ Богъ е този, на когото ти ще служишъ отъ страхъ?

Единъ пѣтникъ минавалъ презъ гѣста гора и срещналъ на пѫтя си една голѣма мечка. Той се уплашилъ отъ мечката и хукналъ да бѣга. Въ страха, той изгубилъ шапката си и не могълъ да я намѣри. Като вървѣлъ по-нататъкъ, между шубръците нѣкѫде видѣлъ заекъ. Щомъ доближилъ до него,

заекътъ хукналъ да бѣга, изплашилъ се отъ човѣка. Тогава пѫтникътъ се замислилъ и казалъ: значи, и отъ мене има по-стражливи сѫщества. Питамъ: мечката, която уплаши човѣка, голѣмия юнакъ, по-разумна ли е отъ него? Не е по-разумна. Заекътъ, който се уплаши отъ човѣка, по-разуменъ ли е отъ него? И той не е по разуменъ. И въ двата случая човѣкътъ е по-разуменъ. Защо се плаши тогава? Вие трѣбва да си отговорите на въпроса, какъ и кога е произлѣзълъ страха. Първоначално страхътъ не е сѫществувалъ въ Битието. Страхътъ не е нѣщо кардинално, което да е сѫществувало въ човѣка още при създаването му. Той отпосле се е явилъ, вследствие на отклонението, което станало съ самия човѣкъ. И действително, когато клони да изгуби равновесието си, да падне, човѣкъ всѣкога се страхува. Това показва, че страхътъ носи своето начало отъ далечното минало нѣкѫде, когато човѣкъ се е отклонилъ отъ правия пѫтъ. Значи, страхътъ води началото си отъ грѣхопадането на първите човѣци.

Съвременните хора се нуждаятъ отъ здрава, положителна основа въ живота си. Затова, всѣки трѣбва да знае, каква е неговата основа, какво е неговото вѣрю, каква е философията на неговия животъ. Какъ живѣятъ съвременните хора? Тѣ живѣятъ като гжби: растатъ, ядатъ и пиятъ, обличатъ се, докато единъ денъ заминатъ за другия свѣтъ. Близките имъ започватъ да плачатъ, да скърбятъ, че еди-кой си заминалъ за другия свѣтъ. Когато хората се раждатъ, приематъ ги съ радостъ; когато заминаватъ, изпращатъ ги съ плачъ. Когато детето се роди, майката не знае, отде е дошло; когато замине за другия свѣтъ, майката казва: Богъ да го прости, замина за нѣкѫде. И въ този случай, тя не знае, де отива детето. Значи, хората не знаятъ, нито отде сѫ дошли, нито де ще отидатъ. Има едно общо вѣрю, че човѣкъ излиза отъ Бога и се връща при Него. Това е механическо обяснение на въпроса, което не успокоява човѣка. Хората търсятъ Бога отвѣнъ, вследствие на което се намиратъ въ голѣмо противоречие. Преди всичко, човѣкъ трѣбва да търси Бога като вѫтрешна сила въ себе си, която му дава мощь, която осмисля живота му. Ако по този начинъ се стреми къмъ Бога, той ще се освободи отъ всички ограничения въ живота. Като наблюдавате небесните тѣла съ телескопъ, по голѣмината имъ вие познавате, кои отъ тѣхъ сѫ по-отдалечени, и кои сѫ по-близо до васъ. Следователно, всѣко тѣло, къмъ което вие се приближавате, става по-голѣмо; това, отъ което се отдалечавате, става по-малко. Въ сѫщностъ, тѣлото не става нито по-голѣмо,

нито по-малко, но привидно изглежда по-малко, или по-голямо. Когато младият се възхищава отъ една идея, а въ старините си намира, че тази идея е празна работа, това показва, че той е станалъ материалистъ. Въ този случай, старият човѣкъ се е отдалечилъ отъ реалността на нѣщата. Идеята, която по-рано го е възхищавала, сега е станала толкова малка за него, че той почти не я вижда и намира, че е празна работа. И наистина, докато сѫ млади, хората сѫ идеалисти, интересуватъ се отъ всичко, приятно имъ е да живѣятъ, на всичко се радватъ. Когато останатъ, преставатъ да се интересуватъ. Такава е философията на Настрадинъ Ходжа, който казва: „Докато жена ми и азъ сме живи, цѣлиятъ свѣтъ ме интересува. Щомъ жена ми умре, половината свѣтъ се свършва за мене; щомъ и азъ умра, цѣлиятъ свѣтъ се свършва.

Казвамъ: въ реалността сѫществува само единъ Богъ, Който не е познатъ на хората. Въ Бога нѣма желание хората да Го познаватъ. Ако Той би ималъ желание да бѫде познатъ отъ хората, това значи да има нѣкакви слабости. Това би значило, че на Бога липсва нѣщо. Майката иска да роди дете, за да се осмисли живота ѝ. Значи, липсва нѣщо на майката, затова тя иска дете. Питамъ: ще дойде ли денъ, когато майката нѣма да иска деца? Засега това е неразрешенъ въпросъ, който за дълго време още ще остане въ това положение. Затова, ние казваме: Въ свѣта сѫществува само единъ Богъ, и всички богове сѫ излѣзли отъ Него. Въ свѣта сѫществува само една майка, и всички майки сѫ излѣзли отъ нея. Въ свѣта сѫществува единъ Учителъ, и всички учители сѫ излѣзли отъ него. Въ свѣта сѫществува само единъ ученикъ, и всички ученици сѫ излѣзли отъ него. Въ свѣта има само единъ приятелъ, и всички приятели сѫ излѣзли отъ него. Въ свѣта има само една душа, и всички души сѫ излѣзли отъ нея. Въ свѣта има само единъ духъ, и всички духове сѫ излѣзли отъ него. Следователно, ако искате да разберете реалността, вие трѣбва да се стремите къмъ първичната реалност. Ако искате да разберете, имате ли душа и духъ, вие трѣбва да се свържете съ първата душа, съ първия духъ, отъ когото сте излѣзли. При това положение, никой нѣма право да пита, какъ може да намѣри реалността на нѣщата. Който искрено търси тази реалност, той никога не пита, какъ и де може да я намѣри. Трѣбва ли човѣкъ да пита хората, какъ да яде? Той знае това изкуство отъ хиляди години насамъ, и затова, като се намѣри предъ ядене, сяда и започва да се храни. И малкото пиленце, едва що излупено, знае вече, какъ да кълве. И мал-

кото дете, едва що родено, знае, какъ да бозае. Обаче, поради своето отклонение отъ правия пътъ, хората сж изопачили Божествения редъ и порядъкъ на нѣщата, вследствие на което сж си създали нещастия и страдания. Жivotът на съвременниятъ хора е пъленъ съ отрицателни нѣща: злоба, завистъ, умраза, болести и т. н.

Следъ всичко това идатъ ученитъ и философитъ, които искатъ да обяснятъ на хората причинитъ за социалното зло въ свѣта. Казвамъ: човѣкъ самъ за себе си е причина за социалното зло въ свѣта. Ако хората мислятъ, че обществото, като цѣло, въ единъ денъ може да се изправи, а съ това да се изправи и цѣлия свѣтъ, за такова мнение турцитъ казватъ: „И да видишъ, и да чуешъ, не вѣрвай!“ Това значи да отречемъ разумността, да отречемъ цѣлокупното въ живота и да приемемъ, че Богъ за единъ денъ само ще оправи свѣта. И това е възможно, но то е леснотъ путь. Това подразбира вече, че хората сж станали по-добри. Днесъ лесно могатъ да се премахнатъ противоречията отъ живота. Какъ? Чрезъ малки усилия. Значи, ако противоречията и до днесъ не сж премахнати, това показва, че хората не правятъ усилия. И наистина, нѣкой заболява отъ хрема — проста, обикновена болестъ, която е добро средство за пречистване. Но като не правятъ малки усилия да се освободятъ отъ нея, хората сами си създаватъ усложнения. И ще видите, че отъ тази проста болестъ заминаватъ десетки хора. Сжто така и инфлуенцията е болестъ, на която не се обрѣща внимание, но и тя може да се усложни. Хората лѣкуватъ хремата по различни начини: едни си превързватъ носа съ кърпи, натопени въ гореща вода; други правятъ промивки съ топла вода, трети я лѣкуватъ съ различни цѣрове. Въ сѫщностъ, причината за хремата е слабото дишане. Който заболява отъ хрема, той трѣбва да знае, че въ дишането му има нѣкакво отклонение: дишането не е ритмично, вследствие на което не се приема достатъчно количество въздухъ. Цѣомъ дишането се подобри, и хремата ще изчезне. Съ хремата природата предупреждава човѣка, че трѣбва да работи. Ако не вземе въ внимание това предупреждение, тя му изпраща треската. При треската нѣма кихане, както при хремата, но тя се придружава съ грѣшки, съ огнь и съ студъ. Човѣкъ рита, роптае срещу треската, но тя му казва: Съ ритане работа не става. Ти трѣбва да работишъ! Треската мяза на онѣзи разбойници, които обиратъ паритъ на човѣка, съ което искатъ да му кажатъ: Ако искаше да не те обиратъ разбойници, трѣбваше да дадешъ тия пари на

бедни, на сиромаси хора, а не да ги държишъ за черни дни.

Въ това отношение, турцитъ бѣха голѣми майстори: когато отиваха при нѣкой български чорбаджия дѣ го оберать, тѣ направо му казваха да даде паритѣ си. Ако той отказваше да ги даде, тѣ започваха да се разговарятъ помежду си: Дайте веригата тукъ! Единъ отъ тѣхъ накладаше огънь, другиятъ туряше веригата въ огъня и я държеше тамъ, докато се зачерви. Следъ това взимаха нагорещената верига и се приготвяха да я турятъ на врата на чорбаджията. Като виждаше това освѣтление, той веднага казваше: Чакайте, ще ви дамъ паритѣ. Ще не ще, чорбаджията изваждаше паритѣ си и ги даваше на турцитъ. Като си отидатъ, чорбаджията си казваше: Слава Богу, че съ малко се освободихъ отъ тия турци! Иначе, животътъ ми щѣше да отиде. Сѫщото прави и треската. Като дойде при нѣкой човѣкъ, тя му казва: Скоро давай, каквото имашъ! Питамъ: защо ви е такова богатство, което носи редъ нещастия следъ себе си? Когато хората се питатъ, трѣбва ли човѣкъ да бѫде богатъ, или не, казвамъ: ако вашето богатство внася раздори въ цѣлия домъ, по-добре да си отиде; ако вашето богатство разваля отношенията между мѫже и жени, между синове и дъщери, между господари и слуги, по-добре да си отиде. Обаче, ако вашето богатство е въ състояние да подобри отношенията между любовната и добродетельта, по-добре да остане. Тѣй щото, който иска да бѫде богатъ, той трѣбва да се запита, дали богатството, къмъ което се стреми, ще послужи за подобрене на живота му.

Следователно, човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ ония външни облаги, които сѫ въ сила да произведатъ въ него великъ, вѫтрешенъ мораленъ превратъ. Подъ думата „моралъ“ азъ разбирамъ най-низкото положение, до което човѣкъ е стигналъ. Само физическиятъ човѣкъ може да има моралъ. Следъ морала иде животътъ. Да живѣешъ е нѣщо по-високо, отколкото да имашъ мораль. И животътъ има свой външенъ изразъ. Този изразъ е човѣшката мисъль. Значи, отлѣво животътъ си служи съ морала, а отдѣсно — съ човѣшката мисъль. При тази алтернатива, сѫщината на живота се изразява въ опериране отъ една страна съ морала, а отъ друга — съ човѣшката мисъль. Който не разбира отношенията на морала къмъ живота, той иска да докаже, че моралътъ е единствено важно нѣщо въ живота, и затова човѣкъ трѣбва да бѫде мораленъ. Не, моралътъ е само лѣвата страна на човѣка. Кога човѣкъ става мораленъ? Когато го оберать. То-

гава той започва да пита: Има ли моралъ въ свѣта, или нѣма? Обаче, ако той обере нѣкого, тогава не пита, има ли моралъ въ живота, или нѣма. Когато разумниятъ човѣкъ прилага морала, той го прилага еднакво къмъ всички. Следователно, когато съвременниятъ хора страдатъ, тѣ трѣба да си обяснятъ причините на тѣзи страдания, за да ги премахнатъ. Обаче, и до днесъ още хората говорятъ за любовта на Христа къмъ човѣчеството, за това, че Той се пожертвуvalъ за тѣхъ, че пакъ ще дойде на земята да ги ловдигне и чакатъ това време. Това сж залъгалки на мързеливите хора. Мързеливиятъ синъ седи въ кѣщи безъ работа, губи времето си, а баща му го успокоява, че макаръ днесъ да сж сиромаси, но утре дѣдо му ще умре и ще остави голѣмо наследство. Синътъ слуша баща си, чака дѣдото да умре, но дѣдото не умира. Дѣдото е отъ дѣлговѣковнитѣ, той ще живѣе 120 години, ще зарови и сина си, и внука си. Казвамъ на този синъ: не чакай дѣдо ти да умре, но започни да работишъ, самъ да печелишъ пари. И ако дѣдо ти остави нѣщо следъ смъртъта си, благодари; ако нищо не ти остави, пакъ бѫди благодаренъ.

Питамъ: какво наследство сж ни оставили въ науката нашите дѣди и прадѣди? Истинската наука ни довежда до такова положение на съзнанието, при което трѣба да се откажемъ отъ наследството на нашите дѣди и прадѣди. Тѣ ни оставиха повече дѣлгове, отколкото приходи. Ако дѣдо ви е оставилъ 10,000 лева наследство, а 100,000 лева дѣлгъ, кажете му той да си плати дѣлговетѣ, а наследството да остави на когото иска. Питамъ нѣкого: вѣрвашъ ли въ науката? — Вѣрвамъ. — Защо? — За знанията, които е дала на човѣчеството. — Какво благо е донесла науката за човѣчеството? Какво благо е донесла религията за човѣчеството? Не казвамъ, че науката и религията не сж донесли нищо за човѣчеството, но обрѣщамъ внимание на хората върху въпроса, какво въ сѫщностъ трѣба да донесе науката, и какво — религията. Въ най-тѣсенъ смисълъ, науката трѣба да донесе свѣтлина за човѣшкия умъ, а религията — топлина за човѣшкото сърце. Нѣкои искатъ да намѣрятъ нѣкакъвъ контрастъ между науката и религията. Религията подразбира онова първично състояние на съзнанието, съ което човѣкъ се проявява на земята. Религията има място само на земята. На небето никаква религия не сѫществува. Може ли човѣкъ безъ религия? — Докато е на земята, той не може да живѣе безъ религия, както не може да влѣзе въ водата безъ корабъ, или безъ лодка. Смѣшно ще бѫде, обаче, като излѣзе на брѣга, да

влачи следъ себе си кораба или лодката. Това означаватъ думитѣ, които хората често употребяватъ: безъ наука не може, безъ религия не може, безъ кѫща не може и т. н. Докато е на земята, човѣкъ се нуждае отъ кѫща, но щомъ се качи въ въздуха, никаква кѫща нѣ му трѣбва. Следователно, кѫщите сѫ потрѣбни, но само за твърдата почва. Корабите сѫ потрѣбни, но само за водата. Аеропланите сѫ потрѣбни, но само за въздуха. Писанието казва: „Има домове нержкотворени“. Значи, сѫщината на човѣшкия животъ не се заключава въ онова, което човѣшката рѣка може да направи.

„Той промѣнява времената и поритѣ“. Пророкъ Данаилъ се спира върху онази Първична Причина, Която измѣня времената и поритѣ. Тя измѣня лошиятъ условия на живота. Първичната Причина, която обича човѣка, го освобождава отъ тия условия. Тази Причина е Любовъта. Когато времената се измѣнятъ, когато условията на живота се подобряватъ, туй показва, че Великиятъ въ свѣта върши това. Какъ може Той да промѣни времето? Представете си, че вие сте беденъ, нѣмате петъ пари въ джоба си, не можете да купите дѣрва или вѣглища, а вънъ е студено, 30—40° подъ нулата, пѣкъ нѣма и богати хора, които да се погрижатъ за васъ. Какво трѣбва да направите? Обърнете се къмъ Първата Причина, къмъ Този, Който ви е изпратилъ на земята, и се помолете да ви помогне. Той веднага ще измѣни времето.—Какъ?—Слѣнцето ще започне да грѣе по-силно, температурата ще се повдигне, и нѣма да забележите, какъ термометърътъ ще се повдигне до нула градуса. Първата Причина не постъпва като персийскиятъ владетель, да обесва по единъ богатъ за смѣтка на единъ сиромахъ, който умира отъ гладъ и студъ. Богъ е въ сила да помогне на единого, безъ да причини страдание на другого.

Следователно, докато нѣма свѣтлина, човѣкъ не може да намѣри пѣтъ, не може да има никакви постижения. Той трѣбва да има любовъта въ себе си като пѣтъ, мѣдростъта — като постижение, а истината — за реализиране; чрезъ нея той може да придобие исканата свобода. Който се усъща слабъ, той трѣбва да търси любовъта като пѣтъ въ живота си, мѣдростъта за постижение на желанията си, а истината, като условие за реализиране на нѣщата. Нѣкои хора учать, свѣршватъ гимназия, университетъ и влизатъ въ живота, дето искатъ да се прочуятъ, всички да говорятъ за тѣхъ, но яви ли се нѣкой по-даровитъ, тѣ се заоблачаватъ. Какво трѣбва да правятъ при това положение? Актъоръ, който иска да задоволи само публиката, той не е истински актъоръ; учитель, който иска да

задоволи само своите ученици, не е истински учителъ. Задачата на учителя не седи само въ това, да даде знания на учениците си и да ги застави да го обичатъ, но той тръбва да събуди въ тяхъ любовъ първо къмъ единния ученикъ. Щомъ обикнатъ този ученикъ, тъ ще обикнатъ и учителя си. Учениците тръбва да обикнатъ първо идеалния ученикъ, защото отношенията на този ученикъ къмъ учителя му сѫ идеални. Докато не намърите идеалния ученикъ, вие не можете да намърите и идеалния учителъ. Същото нѣщо тръбва да приложите и къмъ Бога. Вие не можете да обичате хората, ако първо не обичате Бога. Любовъта къмъ Бога е първиятъ принципъ въ живота. Върху любовъта се гради цѣлиятъ животъ. Тя е същественото нѣщо въ живота, а другитъ работи идатъ следъ нея. Мѣдростта, истината и другитъ добродетели идатъ следъ любовъта. Защо? Защото първо ние тръбва да имаме нѣщо дадено, или на съвремененъ езикъ казано, ние тръбва да имаме една реалностъ, къмъ която нито можемъ да прибавимъ, нито можемъ да отнемемъ нѣщо. Такава реалностъ, именно, е любовъта. Човѣкътъ на любовъта е всѣкога сътъ, доволенъ; той е здравъ и богатъ. Подъ „богатство“ не разбирамъ външно богатство, изразено само въ пари и кѫщи. Външното богатство е малъкъ резултатъ на любовъта; то не е пълна проява на любовъта. Любовъта е магическата сила въ свѣта. Когато Богъ каза: „Да бѫде виделина!“ — стана виделина. Той направи това съ своята любовъ. Любовъта създаде свѣта, любовъта създаде цѣлата вселена. Когато погледнемъ къмъ слънцето, къмъ звездитъ, ние имаме предъ видъ Божията Любовъ. Ето защо, първиятъ и най-силентъ потикъ на човѣшката душа е да възприеме любовъта въ всичката ѝ пълнота, за да се освободи отъ ограниченията на живота.

Казвате: Ние вѣрваме въ Бога. — Оставете вашето вѣрване настрина. Ако съ вашата вѣра вие не можете да добиете безсмъртие, тази вѣра е детинска. Ако вашата вѣра не може да ви отвори вратата за невидимия свѣтъ, и ако не може да ви свърже съ всички разумни и напреднали същества, тя е детинска вѣра. Ще се запитате, дали има същества по-напреднали и по-разумни отъ хората. Въ свѣта съществуватъ много по-напреднали същества отъ хората, които наричатъ гении, светии, ангели, арахангели и т. н. Ангелитъ слизатъ на земята да видятъ, какъ живѣятъ хората и се усмихватъ на тѣхното богослужение, на тѣхното безвѣрие. Защо тръбва хората да се съмняватъ въ Бога, щомъ иматъ животъ въ себе си? Разумниятъ животъ въ човѣка е проява на Бога. Отъ този животъ тръбва да се започне.

Въ царството на персийския владетель, за когото споменахъ по-горе, върлували голъмъ студъ и сиромашия, вследствие на което всѣка година умирали голъмо число отъ поданиците му. Той ги съветвалъ да живѣятъ добре, но нито сиромасите, нито богатите изпълнявали неговите съвети. Като гледалъ страданията на сиромасите, умрѣлъ отъ студъ и гладъ, да се обесва по единъ богатъ. Царьтъ веднага турилъ идеята си въ приложение. И наистина, когато съобщавали, че нѣкой сиромахъ умрѣлъ отъ студъ и гладъ, въ сѫщия денъ още обесвали единъ богатъ. Като гледали това нѣщо, богатите започнали да се стрѣскатъ и отворили кесиите си. Всѣки богатъ се задължилъ да се грижи за единъ сиромахъ, да не го остави да умре отъ гладъ и студъ. Съ тази мѣрка на царя, числото на умиращите сиромаси отъ гладъ и студъ значително намалѣло. Какво показва това? Че докато страданията не дойдатъ близо до човѣка, той никога не може да влѣзе въ положението на страдащите, на бедните. Само по този начинъ човѣкъ може да стане внимателенъ и отзивчивъ къмъ страданията на близните си.

Казвате: Защо Богъ е създадъл свѣтъ така? Защо е внесълъ страданията въ живота? — Това сѫ въпроси и разсѫждения, останали отъ онзи философски жаргонъ, който е сѫществувалъ отъ преди хиляди години насамъ. Споредъ този философски жаргонъ, всички хора казватъ, че животът нѣма смисълъ, че правда не сѫществува въ свѣта, че Богъ не гледа еднакво благосклонно къмъ хората, че праведните били привилегированi, а грѣшните пъшкали подъ тежестта на своята карма и т. н. Какво нѣщо е кармата? Едно време карма не е сѫществувала. Хората сами създадоха своята карма, и ако вървятъ въ правия путь, кармата имъ, сама по себе си, ще се махне. Битието, въ което живѣемъ, има свои привилегии, но има и свои задължения. Човѣкъ трѣбва да създава, че е дошълъ на земята, първо да слугува, а после да благува. За тази цель, той трѣбва да намѣри опорната точка на своя организъмъ, на своето сърце и на своя умъ. Когато нѣкой казва, че за него Богъ е Баща, отъ Когото получава всичко, каквото пожелае, той се намира въ положението на дете, което познава баща си по това, че каквото пожелае, получава. И наистина, каквото пожелае детето — пари, дрехи, обуща, играчки, книги — всичко получава. И съвременните хора проповѣдватъ за Бога, но на тѣхните молитви не се чува ни гласъ, ни услышание. Защо молитвата имъ не се чува? Защото не се молятъ на истинския Богъ. Когато отстѫпиха отъ Бога, евреите си на-

правиха единъ идолъ и му се кланяха. Тогава пророкъ Илия имъ каза: Хайде да направимъ единъ опитъ, да видимъ, кой е истинскиятъ Богъ и чие вѣрую е право. Какъвъ бѣше опитъ? Пророкъ Илия направи единъ кржгъ, тури на него дѣрва, а върху тѣхъ жертвата и каза на еврейските пророци, на брой 400, да се помолятъ на своя богъ, да пусне огънъ отъ небето, да запали жертвеника. Цѣлъ день се молиха тия пророци, пѣха, скачаха, удряха се съ ножове, но ни гласъ, ни услышание. Пророкъ Илия имъ каза: „Викайте по-силно, може да е заспалъ вашиятъ богъ, или пъкъ може да е занять съ нѣщо. Сега пъкъ азъ ще се помоля на моя Богъ, да видимъ, ще се чуе ли молитвата ми. Пророкъ Илия повдигналь очите си нагоре и започналъ да се моли. Следъ нѣколко минути, слѣзълъ огънъ отъ небето и изгориъ жертвата. По-нататъкъ не се казва, какво е говорилъ пророкъ съ 400-те израилски пророци, но се предполага, че тѣ сѫ го предизвикали съ нѣщо, и той заповѣдалъ да избиятъ всички до единъ. Въ дадения случай, пророкъ Илия представя персийския владетель, който издалъ заповѣдъ въ царството си, за всѣки сиромахъ, който умира отъ гладъ и студъ, да се обеси по единъ богатъ. Обаче, Богъ не съзволява въ убийството. Пророкъ Илия, който минаваше за силенъ, мощнъ, въ ревността си къмъ Бога, бѣше дошълъ до убеждението, че тия лъжливи пророци трѣбва да се избиятъ. Той мислѣше, че като ги избие, други нѣма да се явятъ. „Колкото и да се кастри тръна отгоре, той все ще пуша корени“. Значи, злото се крие нѣкѫде дѣлбоко въ човѣка — въ човѣшкия egoizъмъ.

„Той промѣнява времената и посрѣдъ; сваля царе и поставя царе“. Думата „царь“ взимамъ въ смисълъ на силни възгledи, силни мисли и желания, които поробватъ човѣка. Тѣ сѫ ония силни, наследени чѣрти въ човѣка. Напримѣръ, синътъ може да наследи отъ пияния си баща слабостта да пие, но ако има будно съзнание, той може да избегне тази наследственост. Какъ могатъ да се надвиятъ наследствените чѣрти? Различни начини има, но преди всичко изиска се будно съзнание и воля.

Единъ пияница, който опропастилъ живота си, изгубилъ всичкото си богатство отъ пиянство, отишълъ единъ денъ въ една отъ кръчмите, които обикновено посещавалъ, и видѣлъ тамъ хубави череши. Той се обѣрналъ къмъ кръчмаря съ молба да му даде една отъ тия череши, но последниятъ отказалъ на молбата му. — Тѣй ли? Ти опропости здравето ми, взе всичкото ми богатство, а сега не ми давашъ една череша!

Благодаря ти, азъ разбрахъ вече смисъла на живота. Отъ този часъ кракътъ ми нѣма да стїпи въ кръчма! Отсега на татъкъ ще живѣя трезвъ и разуменъ животъ.

Питамъ: какво показва това? Това показва, че царътъ на пиянството, на неразумността е сваленъ отъ своя тронъ, и вмѣсто него е поставенъ на власть царътъ на разумността, на трезвеността. Първиятъ животъ е неправиленъ, а вториятъ — правиленъ. Право ли е, когато хората виждатъ различие въ разните вѣрания, а въ сѫщностъ проповѣдватъ любовь и вѣра въ Бога? Можете ли да кажете, че братята и сестрите въ единъ домъ иматъ любовь къмъ родителите си, ако се каратъ помежду си? Когато слугите въ единъ домъ се каратъ, това показва, че тѣ не обичатъ господарите си. Ако жената постоянно говори лошо за мжжа си и е недоволна отъ него, че не донесълъ въ кѫщи това-онова, тя не го обича. Когато мжжътъ донася на жената всичко, каквото ѝ е нужно, това още не показва, че той е добъръ мжжъ. Като се говори за доброта, тя не се изразява непременно материално. Не, правилни отношения и разбирания между хората трѣбва да има! Сродство между душите трѣбва да сѫществува! Разумната, любещата жена не трѣбва да се интересува отъ това, дали мжжътъ ще донесе хлѣбъ, или не. Тя знае, че това е негова работа. Тежко на онзи мжжъ, когото жена му трѣбва да учи, какъ да гледа домъ, какъ да се облича, какъ да се отнася къмъ хората и т. н.! Кой учи птицата, какъ да се облича? Ако съвременните мжже и жени не знаятъ, какъ да се обличатъ, и жените имъ трѣбва да ги учатъ, тѣ сѫ останали назадъ въ разбиранията си. Когато нѣкой пита, дали е въ правия путь, азъ намирамъ, че той е закъснѣлъ. Кой е правиятъ путь? Правиятъ путь е путьта на любовъта. Кое е постиженietо на правия путь? Свѣтлината е постиженietо на правия путь. Кой е резултатътъ на този путь? Истината. Мнозина казватъ, че свѣтътъ скоро щѣлъ да се свѣрши. — Ние не знаемъ нищо опредѣлено по това, макаръ че ученитѣ твърдятъ, какво слѣнцето щѣло да изгасне, а съ него заедно и животътъ ще се прекрати. Слѣнцето е свѣщъ, която, споредъ нуждите, може да се запалва, може и да се загасва. То е все едно, когато вие гасите и палите свѣщта си по нѣколко пъти на денъ, хората да казватъ, че свѣщта ви е изгаснала. Не, свѣщта не е изгаснала, но по нѣкакви економически сѫображения вие я палите и изгасвате. Преди всичко, ученитѣ трѣбва да отговорятъ на въпроса, за кого грѣе слѣнцето.

Въ хамбarya на единъ богатъ земедѣлецъ се събрали единъ денъ мравитѣ, молцитѣ и мишкитѣ, да разискватъ върху въпроса, за кого е събрано житото въ хамбarya. Най-видните философи отъ събранието взимали думата по редъ и изказвали мнението си. Мравешкиятъ философъ казалъ: Господарътъ на хамбarya е съbralъ житото за нась, защото ние трѣба да подържаме живота си. Философътъ на молцитѣ казалъ: Житото е складирано за нась, да се хранимъ, за да свѣршимъ задачата, която ни е дадена. Най-после философътъ на мишкитѣ казалъ: Господарътъ е турилъ житото въ хамбarya за нась, защото сме най-голѣми отъ всички присъствуващи. Вѣрни ли сѫ тия твърдения? Тия философски твърдения сѫ дотолкова вѣрни, доколкото сѫ вѣрни и тия на хората, че свѣтътъ е създаденъ за тѣхъ. Така може да мисли човѣкъ само тогава, когато неговиятъ животъ стане едно съ този на Първичната Причина по мисъль, по чувство и по действие; така може да мисли човѣкъ само тогава, когато животътъ му стане едно съ живота на всички разумни, напреднали сѫщества. Докато съзнанието на човѣка е още на низко стѫпало, той не може да мисли, че слънцето за него грѣе, или че свѣтътъ за него е създаденъ. Защо? Защото, докато мисли, че свѣтътъ е създаденъ за него, ще дойде Господарътъ на този свѣтъ и ще му докаже, за кого е създадено слънцето, за кого е създаденъ свѣтътъ. Така постъпва и господарътъ на хамбarya: влиза въ хамбarya и въ нѣколко часа само изгонва молцитѣ, мравитѣ и мишкитѣ вънъ, като имъ доказва невѣрността на тѣхните твърдения. Той имъ казва: Иزلѣзте вънъ и тамъ разисквате върху въпроса, за кого е събрано житото въ хамбarya.

Сѫщо такъвъ споръ се явилъ единъ денъ между пчелитѣ и оситѣ, за кого била създадена лозата. Пчелитѣ казали, че лозата е създадена за тѣхъ, защото тѣ събиратъ медъ и сѫ полезни. Оситѣ пѣкъ подържали, че лозата е създадена за тѣхъ, защото имать силни челюсти и могатъ да пробиватъ здравата ципа на гроздето, и по такъвъ начинъ могатъ да го използватъ. Щомъ е така, тѣ казали помежду си: Хайде, да пристѫпимъ къмъ опитъ, да видимъ, кой има право. Оситѣ, които имали здрави челюсти, започнали да пробиватъ ципата на гроздето, а пчелитѣ, възползвани отъ услугата на оситѣ, започнали на готово да смучатъ сладкия сокъ на гроздето. Отъ това време и до днесъ още все сѫщата история се разиграва: оситѣ пробиватъ люспитѣ на гроздето, а пчелитѣ смучатъ сладкия гроздовъ сокъ. Който иска да знае, де-

има хубаво, сладко грозде, нека следи, на кои лози кацатъ най-
много пчели. При този споръ, оситѣ и пчелитѣ и до днесъ се
ползвуватъ отъ гроздето. Питамъ: ако пчелитѣ и оситѣ разре-
шиха спора практически, като пробиха люспата на гроздето и
изсмукаха сока му, може ли човѣкъ да бѫде по-неразуменъ
отъ тѣхъ, да не разреши правилно въпроса за създаването на
свѣта? Пчелитѣ и оситѣ не си отговориха на въпроса, за кого
е създадена лозата, но я използуваха. Сѫщо така, и хората
не трѣбва да разискватъ върху въпроса, за кого е създаденъ
свѣтъ, но нека използватъ благата, които сѫ вложени въ
този свѣтъ, за своето растене и равзиване.

„Той промѣняза времената и поритѣ“ — първото положение на стиха. „Сваля царе и поставя царе“ — второто положение на стиха. „Дава мѣдростъ на мѣдритѣ и знание на разумнитѣ“ — третото положение на стиха. Мѣдростъта е сила, която всѣки може да придобие, не изведенъжъ, но постепенно, съ течение на времето. Който иска да измѣни своя животъ, да го осмисли, той непременно трѣбва да бѫде мѣдъръ. Тѣй щото, който иска да вложи въ живота си съдѣржание и смисълъ, той трѣбва да има знания, а знанията се даватъ само на разумнитѣ. Мнозина отхвѣрлятъ това твърдение и казватъ, че мѣдростъта и знанието не е за тѣхъ. Не, всѣки трѣбва да се стреми да придобие знание и мѣдростъ. Тѣ сѫ качества присъщи на човѣка. Всѣки човѣкъ може да бѫде разуменъ, всѣки човѣкъ може да има знания. Мъжнотиитѣ въ живота се разрешаватъ, именно, чрезъ знание и мѣдростъ. И ученийтѣ хора разрешаватъ труднитѣ задачи въ науката пакъ чрезъ знание и мѣдростъ. Много научни въпроси въ физиката, въ химията, въ обществения животъ се разрешаватъ чрезъ знание и мѣдростъ, и така разрешени, тѣ улесняватъ живота на хората, намаляватъ тѣхния непосиленъ трудъ.

Съвременнитѣ хора се трудятъ не по силитѣ си, терзаятъ се морално, физически, докато единъ день изнемогнатъ и обезсмислятъ живота си. Какво трѣбва да направятъ, за да се освободятъ отъ тѣзи терзания? Тѣ трѣбва да възприематъ положителната наука и философия, да създадатъ въ себе си прости или учени, като богати или бедни, да си създадатъ такова вѣрую, което предъ нищо да не отстѫпва. Който има такова вѣрую, той ще разчита на него въ всички трудни моменти на своя животъ. Вашето вѣрую трѣбва да има силата на онзи пѣтникъ, когото разбойници хванали

въ гората и завързали, но скоро били принудени сами да го развържатъ. Съ вързани ръже макаръ, той се приближиль при главатаря на разбойниците и казалъ: Богъ, на Когото служа, ви заповѣдва да ме развържете. Азъ отивамъ по Негова работа и трѣба непременно да я свърша. Азъ мога самъ да се развържа, но искамъ, както вие ме завързахте, така и да ме развържете. Главатарь отказалъ да го освободи, но следъ нѣколко минути той падналъ на земята и уплашенъ, започналъ да вика на другаритѣ си: Развържете този човѣкъ! Съ него шега не бива. Имали ли сте тази опитност, следъ като ви турятъ въ затворъ, да кажете на надзирателя да ви пусне, защото, ако не ви пусне, ще го простиратъ на земята и ще се принуди да ви освободи? Силна е Божията дума! Богъ казва на надзирателя на затвора да ви освободи, и ако не ви освободи, ще опита резултата отъ неизпълнение волята Божия. Такава опитност ималъ апостолъ Петъръ, когато билъ въ затворъ. Ангелъ Господень влѣзълъ въ затвора, бутналъ оковите му и го освободилъ. Подобна опитност сѫ имали и тримата момци Сидрахъ, Месахъ и Авденао, които, хвърлени въ огнената пещь, по чуденъ начинъ били запазени отъ изгаряне. Ще кажете, че това е ставало въ онѣзи времена, когато хората сѫ били праведни, но въ днешните времена това не може да стане. Чудно нѣщо! Ако следъ две и повече хиляди години отъ онѣзи времена, когато се пѣе и проповѣдва толкова много за Бога, не може да стане подобно нѣщо, защо ви е тогава съвременната култура, защо ви е тази вѣра въ Бога? Времената, въ които днесъ живѣте, трѣба да бждатъ по-богати съ опитности. Вие трѣба да бждете силни, лесно да се справяте съ мѫчнотиите си. Дойдать ли при васъ гнѣвътъ, страхътъ, съмнението, безвѣрието, сиромашията, гладътъ, вие трѣба да имъ кажете Богъ, на Когото служа, каза да ме освободите! Щомъ кажете така, трѣба да бждете свободни. Ще запитате, дали наистина тия нѣща могатъ да станатъ. Могатъ да станатъ, разбира се, но затова не се изискватъ празни думи, а вѣра, непоколебима, положителна и устойчива. Имате ли тази вѣра, вие ще бждете щастливи.

Въ миналата беседа говорихъ за царя Абу-Бенъ-Фура за красивата му дѣщеря Енъ-Суфи и за нѣйния вѣзлюбенъ Елми-Баръ. Царската дѣщеря била щастлива, затова вѣзлюбниятъ ѝ, Елми-Баръ, не се осмѣявалъ да отиде при нея. Тя имала много поклонници, и Елми-Баръ чѣкалъ всички да се изредятъ, да изкажатъ своето почитание и уважение къмъ нея. Единъ денъ тя заболѣла и умрѣла. Баща ѝ, заедно

съ всички нейни поклонници, плакалъ, страдалъ, но най-после я погребли и се върнали по домоветъ си. Тогава нейниятъ възлюбенъ, Елми-Баръ, отишълъ на гроба ѝ, извикалъ нѣколко пѫти: Енъ-Суфи, жива ли си? — Жива съмъ. Ако ме разровишъ отъ гроба, ще излѣза вънъ. Той взелъ лопатата и започналъ бързо да копае. Скоро разкопалъ гроба, и царската дъщеря, здрава и весела, излѣзла вънъ, на свѣтлина и свобода.

Казвате: какъвъ смисълъ се крие въ този разказъ? Ако вашиятъ идеалъ е мъртавъ и заровенъ дълбоко въ земята, много отъ поклонниците му ще плачатъ за него, но нѣма да го съживятъ. И бащата на вашия идеалъ ще плаче за него, но и той нѣма да го съживи. Защо? Защото тѣ всички плачъте за неговата външна форма, за неговото тѣло. Обаче, когато дойде възлюбениятъ на вашия идеалъ, който обича неговата душа, неговото съдържание, той ще отиде при гроба му и ще извика: Енъ Суфи, жива ли си? — Жива съмъ, вземи лопатата и ме освободи. Той ще вземе лопатата, ще разрови гроба на своя идеалъ, ще го хване за ръжка и ще го изведе на вънъ. Следъ това отишли да съобщатъ на царя, че нѣкой задигналъ тѣлото на дъщеря му. — Кой я задигна? — Задигна я нейниятъ възлюбенъ, който я взе да живѣе заедно съ него, но но не въ бащиния ѝ домъ, а горе на планината. Тукъ тя се прости съ стария животъ и започна новия — животъ на свѣтлината, на знанието и на мѣдростта.

Всички хора ще умратъ, ще влѣзатъ въ гроба, но следъ това вече ще покажатъ силата на своята вѣра, силата на Христовото учение. Силата на Христа се заключава, именно, въ това, че три дена следъ като умре, Той възкръсна. Какъ възкръсна Христосъ? Въ Писанието е казано, че ангели слѣзли отъ небето, вдигнали плочата отъ гроба, и Христосъ възкръсналъ. Обаче, споредъ едно предание се казва, че Петъръ и Иоанъ отишли на гроба на Христа и извикали: Учителю, тукъ ли си? Живъ ли си, Учителю? Христосъ отговорилъ: Ако вдигнете плочата отъ гроба ми, азъ ща излѣза вънъ. Тѣ се помѣжили да вдигнатъ плочата, но не могли, затова дошълъ ангелъ Господенъ отъ небето, вдигналъ плочата, и Христосъ възкръсналъ. Следователно, по сѫщия начинъ Христосъ трѣбва да възкръсне въ васъ, въ видъ на нѣкаква нова идея. И вие трѣбва да бѫдете поне като апостолъ Петра, да отидете при гроба на Христа и да кажете: Учителю, тукъ ли си? Живъ ли си още? Достатъчно е да чуете гласа на Христа, макаръ и да не сте въ сила още да вдигнете камъка отъ гроба му. Много пѫти ще чувате гласа на Бога да ви говори отвѣтре,

но не ще можете да вдигнете камъка отъ вашия гробъ.

И тъй, вие тръбва да дойдете до това положение, именно, да вдигнете камъка отъ вашия гробъ и да възкръснете. Следъ всичко това, кой може да убеди възлюбения на царската дъщеря, че съществува смърть? Той ще каже: Азъ зная, че смърть не съществува, имамъ опитност за това. Оттукъ всъки ще разбере, че великата задача на неговия животъ е да придобие безсмъртието, да придобие въечния животъ. Сега и вие, като Петра, питате Христа, какво тръбва да правите, т. е. какво ще стане съ васъ, ако Христосъ не възкръсне? Наистина, ако Христосъ не бъше възкръсналъ, работата на учениците му бъше свършена. Същото се отнася и до васъ: Ако Христосъ не възкръсне, и вашата работа ще бъде свършена. Когато Петъръ чу думите на Христа: Тукъ съмъ! — той отиде при другите апостоли, съобщи имъ това, което чу и видѣ, и тръбваше всички заедно да се молятъ. Следъ това дойде ангелъ Господенъ, който отвали плочата отъ гроба, и Христосъ възкръсна. Тогава Той се явяваше на учениците си и изчезваше, и тъ повърваша въ възкресението, въ безсмъртието на душите. Силата на човека седи въ безсмъртието. При това положение, човекъ и да умре, пакъ ще възкръсне.

Сега, като хора на новото, които работите за своето изправяне, както и за това на свърта, тръбва да знаете, че изправянето на свърта се заключава въ вашата вътрешна сила. Иначе, върви ли по пътя на старото, човекъ все още ще мисли, че времето за възкресението не е дошло. Не, трите дни, откакъ сте въ гроба, съж изтекли вече, и вие тръбва да похлопате на гроба и да запитате: Господи, тукъ ли си? Живъ ли си? Щомъ чуете гласа му, че иска да вдигнете камъка отъ гроба, вие тръбва да сте готови да сторите това. Докато камъкъ седи на гроба ви, вие се намирате при тежки, при трудни условия на живота, при непостигнати идеали. Мислите ли, че като ожените дъщеря си, ще постигнете своите идеали? Не, ще я поставите на същите страдания, презъ каквито и вие сте минали. Мислите ли, че като свършите училище, или като забогатеете, ще постигнете своите идеали? Не, пакъ страдания ви очакватъ. Който жени дъщеря си, той тръбва да ѝ даде въ наследство любовта си. Който свърши училище, той тръбва да получи дипломъ на любовта, който да му отвори пътя на живота. Некой иска да пише нещо по известни въпроси. Преди да пише, каквото и да е, той тръбва да се запита, има ли дипломъ за любовта? Той ще каже

че не иска да свършва по любовъта. Нека свърши по любовъта и тогава да пише. Само така той ще разбере смисъла на живота. Какво правятъ хората днесъ? Като видятъ, че нѣкой човѣкъ проповѣдва нѣщо, първо ще го питатъ, къмъ коя черкова принадлежи. Това сѫ залъгалки за обикновенитѣ, а не за ученитѣ хора. Вземете примѣръ отъ Danaila. Външно той не принадлежеше къмъ никоя черкова, но когато трѣбваше да изтѣлкува съня на царя, обърна се къмъ Бога, и получи тѣлкуване на съня. Царскитѣ мѣдреци, обаче, не можаха да изтѣлкуватъ този сънь. Значи, Danailъ можа да отвали камъка отъ гроба, заради което получи почести и хвала. Danailъ не се подаде на тия почести и похвали, защото той искаше да покаже на свѣта, че сѫществува единъ Богъ, Който дава на всички хора любовъ, мѣдростъ, знание, сила, животъ и свобода. Този Господъ трѣбва да се проповѣдва на хората, за да бѫдатъ готови да изпълнятъ Неговата воля. Когато този Богъ живѣе въ душитѣ на всички хора, тѣ ще бѫдатъ помежду си истински братя и сестри, готови на всѣкакви жертви едни за други. Днесъ нѣкой срецне своя ближенъ и не го поздравява, а той се оплаква, че не го поздравилъ. Много малко иска този човѣкъ. Той трѣбва да иска нѣщо сѫществено. — Ама той не ме обича. — Не, ти трѣбва да искашъ нѣщо повече отъ любовъта. Онзи, въ когото Богъ живѣе, трѣбва да е готовъ да изпълни волята Божия и да живѣе и за другите тѣй, както и за себе си. Като отиде на гроба на своя ближенъ, той трѣбва да вдигне камъка оттамъ и да му каже: Стани и повече не грѣши! На учения, който изгубилъ знанието си, той трѣбва да каже: Стани и повече не грѣши! На момата, която изгубила красотата си, той сѫщо трѣбва да каже: Не се смущавай! Ще придобиешъ отново красотата си, но повече не грѣши! Съвременнитѣ хора падатъ, ставатъ, грѣшатъ и очакватъ, като отидатъ въ другия свѣтъ, тогава да се изправятъ. Не, станете отъ гробоветѣ си, влѣзте въ новия животъ и повече не грѣшете! Нѣщо реално се изисква отъ хората. Тѣ се намиратъ вече въ предградието на онзи свѣтъ. Онзи свѣтъ е съзнанието на хората. Днесъ хората седятъ единъ до другъ и не се интересуватъ да проникнатъ въ душитѣ си, да видятъ красивото въ себе си. Срѣщате малко момиченце, не обрѣщате внимание на него. Защо? Грозно било Не, погледнете го внимателно, да видите, колко красива е душата му. — Какъ познахте? — Вижда се тази красота, но любовъ трѣбва да има въ сърцето ви, за да я видите.

Казвамъ: въ очитѣ на християнството, или въ очитѣ на

новото учение, вие също така тръбва да видите красивото, Божественото, да Го обикнете и да тръгнете въ пътя безъ страхъ, безъ съмнение. — Какъ да се простимъ съ старото? — Като станете като децата. Старото е дало вече, каквото ви тръбва, новото търсете сега. Бащата казва на сина си: Синко, досега те носихъ на гърба си, но повече не мога. Иди сега въ свѣта, работи за себе си и за ближния си, и нека Богъ бѫде съ тебе! Днесъ и за млади, и за стари има работа. Всички тръбва да придобиятъ истинския животъ, въ който нѣма никаква лъжа. Младите се лъжатъ, че като се очакватъ, щастливи ще бѫдатъ. Старите се лъжатъ, че като израснатъ децата имъ, ще ги гледатъ и щастливи ще бѫдатъ. Учените се лъжатъ, че знанието ще ги направи щастливи. Богатите се лъжатъ, че богатството ще ги направи щастливи. Не се лъжете отъ тѣзи работи. Ние сме за онова знание, което никой не може да отнеме; ние сме за онова здраве, което нищо не е въ сила да разклати. Ние сме за живота, за любовта, които никой не може да отнеме. Това е реалното, върху което животътъ тръбва да се постави. Всичко това човѣкъ самъ може да постигне. Въ това, именно, седи разрешението на великата задача въ живота. Човѣшкото съзнание работи вече въ тази посока. Когато любите, вие ще имате сила да възкръснете. Вие любите първо вашата душа. Затова вашиятъ ангелъ ще слѣзе отгоре, ще отвали камъка отъ гроба ви, и вашата душа, Христосъ, ще възкръсне, ще ви се изяви. И на Петра се яви Христосъ.

„Той промѣнява времената; сваля царе и поставя царе; дава мѫдрост на мѫдри тѣ и знание на разумните“. Това значи: Богъ промѣня лоши тѣ условия на живота; премахва голѣмите препятствия отъ пътя ви; въ Него се крие голѣмата наука; въ Него се заключава Великото, Божественото, което всички търсятъ. И религия, и наука, всичко е отъ Бога, но не по външна форма, а по съдѣржание и смисълъ. Религия безъ любовь не е религия. Следователно, религия въ любовта е проява на Бога. Оттукъ вадимъ следния изводъ: религията, родена отъ Бога, представя любовта. Науката, родена отъ

Бога, преставя мъдростта. Религията и науката, т. е. любовта и мъдростта тръбва да се примирят въ васъ, да работите и съ дветѣ едновременно, за да се освободите отъ вътрешното робство, въ което сега се намирате. Тази е великата задача на човѣка.

„Той промѣнява времената“.

*

4. Беседа отъ Учителя, държана на 24 февруари, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

28. XII. 1946.

Даде плодъ.

„А друго падна на добрата земя, и като израсте, стори плодъ стократно“.*

„А друго падна на добрата земя и стори плодъ стократно“.
— Това е една математическа формула. Какво ни интересува нась, че едно семе паднало на добра почва и дало плодъ стократно? Ако разгледаме този стихъ буквально, ние почти не се интересуваме, какво става съ растенията. Днесъ хората се интересуватъ отъ това, което става съ тъхъ. Обаче, всъкъ съзнателен, което не се интересува отъ процесите, които ставатъ въ живота и природата, е състояние на безсъзнателъ или полуъзнателъ животъ. Много свѣтски, учени и религиозни хора живѣятъ денъ за денъ и казватъ: Да мине времето, че каквото ще да става! Други хора пъкъ живѣятъ съ мечти и желания да иматъ повече парички, да иматъ кѫщи, хубави и топли дрехи, да иматъ, какво да ядатъ и пиятъ, да иматъ добри приятели, съ които да си поживѣятъ, както Богъ далъ. Това сѫ онази категория хора, които търсятъ добрите условия, които върватъ въ щастието. Има хора, които, откакъ се родятъ, докато умратъ, все щастието търсятъ, но щастието не дохожда. Други хора пъкъ, макаръ и да сѫ богати, здрави, върватъ въ нещастието и казватъ: Какво ли нещастие ще ни сполети! Днесъ сме здрави, но утре можемъ да се разболѣемъ. Днесъ имаме приятели, но утре можемъ да ги изгубимъ. Първата категория хора нѣматъ нищо, но все очакватъ да получатъ отнѣкѫже нѣщо. Втората категория хора всичко иматъ, но все очакватъ, че ще ги сполети нѣкакво нещастие и ще изгубятъ всичко. Това сѫ две състояния, които постоянно се смѣнятъ въ човѣшката душа. Първата категория хора наричамъ оптимисти. Тѣ сѫ повече сиромаси, но не въ обикновения смисълъ на думата „сиромаси“. Тѣ сѫ щедри хора, и безъ да иматъ пари, въ въображението си, правятъ черкови, училища, раздаватъ пари на бедните и т. н. Втората категория хора сѫ песимисти. Тѣ сѫ богати, но вързали сѫ богатството си „въ деветъ вѫзела“, както българите казватъ, и никому нищо не даватъ. Тѣ казватъ: Парите не трѣба да се разда-

*) Лука 8 : 8.

вътър безъ смѣтка. Ние сме ги печелили съ трудъ, съ усилия. Като съберете тѣзи два типа хора на едно място, ще видите голѣмата разлика, която сѫществува между тѣхъ. Оптимистътъ обрѣща всичко на добро, а пессимистътъ и подъ вола търси телес. Като счупи стомната си, оптимистътъ казва: Нѣма нищо, всичко е за добро. По-хубава стомна ще дойде на нейно място. Пессимистътъ казва: Какво добро можешъ да очаквашъ, когато счупишъ стомната си? Най-малко паритѣ отидаха. Когато шишето съ маслото се счупи, оптимистътъ казва: Нѣма нищо, друго шише ще се купи. Пессимистътъ казва: Съжалявамъ за маслото. Можа поне на нѣкой беденъ да се даде. Кучето изяло хлѣба, оптимистътъ казва: Много добре стана, че кучето си хапна хлѣбецъ. Пессимистътъ пѣкъ съжалява за хлѣба, който кучето изяло. Да не бѣше изяло кучето този хлѣбъ, можа да се даде на нѣкой беденъ. Само въ такива случаи пессимистътъ става щедъръ и си спомня за сиромаситѣ. Понѣкога и оптимистътъ, и пессимистътъ се поставятъ на голѣми изпитания: оптимистътъ очаква щастието, но то не дохожда; пессимистътъ очаква нещастието, но и то не дохожда. Добре е понѣкога човѣкъ да бѫде оптимистъ, а понѣкога — пессимистъ. Защо? Защото, като се счупи шишето съ маслото, пессимистътъ става щедъръ, започва да мисли за сиромаситѣ; сърцето му се отваря, и той става оптимистъ. Оптимистътъ пѣкъ, макаръ да не съжалява, че маслото се разлѣло, все пакъ започва да вижда, че има причини въ него, които прѣччатъ на щастието да дойде. Тогава той започва да разсѫждава по-дѣлбоко.

„А едно падна на добрата земя и даде плодъ стократно“. На съвремененъ езикъ преведено, добрата почва представя добрите, благоприятните условия на живота. Споредъ съвременниятъ човѣкъ, добрите условия подразбираятъ здраве, богатство, щастие — много дадени величини. Споредъ философията на нѣкои съвременни учени, казва се, че въ живота е дадено само едно нѣщо. Значи, тѣхната философия започва отъ едно дадено. Обаче, философията на живота започва съ много дадени: хлѣбъ трѣбва — едно дадено; дрехи трѣбватъ — второ дадено; пари трѣбватъ — трето дадено; здраве трѣбва — четвърто дадено; щастие — пето дадено и т. н. Значи, животътъ изисква много дадени, а не само едно. Свѣтътъ не може да се ѣправи съ едно дадено. Когато нѣкой твърди, че върху едно дадено може да се съгради цѣла философия, това говори, че той не е поставилъ тази философия на опитъ.

Какъ може съ едно дадено да се построи цѣла философия? То е все едно съ единъ камъкъ да построите цѣла кжща. Вземете единъ камъкъ и се опитайте да построите съ него една кжща. Казвате: Ще разложимъ този камъкъ на съставнитѣ му части. — Това вече е другъ въпросъ. Да разложишъ едно дадено на съставнитѣ му части, трбва да знаешъ качествата на това дадено. Всъко дадено съдържа въ себе си още много дадени. Следователно, когато философитѣ сж казали, че могатъ да построятъ цѣла система само върху едно дадено, тѣ сж подразбирали такова дадено, което съдържа въ себе си много още дадени. Философитѣ сж скрили тази мисъль отъ хората.

„А едно падна на добрата почва“. Добрата почва представя добрите условия, които сж необходими за живота. Добрите условия сж дадени въ живота, но даденото не представя човѣка. За да се познае, човѣкъ трбва да отдѣли даденитѣ нѣща отъ себе си и да остане самъ, т. е. само съ Онзи, Който е далъ нѣщата. Какво ще разбере говедарътъ, ако цѣлъ денъ се занимава съ даденитѣ говеда на своя господаръ? Говедата не искатъ да знаятъ за своя господаръ, нито за говедаря, който ги пасе. Говедата не мязатъ на господаря си, затова не се интересуватъ отъ него. Когато нѣкой касиеръ се занимава съ паритѣ на даденъ богаташъ — милионеръ, печели ли нѣщо? Преди всичко, паритѣ на този милионеръ не мязатъ на самия господаръ. Паритѣ не съдържатъ качествата на своя господаръ. Мислите ли, че съчиненията на нѣкой философъ съдържатъ въ себе си душата на този философъ? Не, въ съчиненията си, този философъ разглежда нѣща, съвършено чужди на своята душа. Значи, философията на нѣкой виденъ ученъ и самиятъ той, неговата душа, сж две съвършено различни нѣща, две съвършено различни разбирания. Вземете, напримѣръ, философията на Платона, на Аристотеля, на Канта и на други нѣкои философи, и ще видите, че тѣ представятъ частични разбирания за нѣщата, съвършено различни отъ това, което представлятъ самите тия философи, като души. Често хората говорятъ за интелигентността, за интелекта на човѣка, а при това приематъ за реални само тия нѣща, които се виждатъ. Интелектътъ на човѣка вижда ли се? Въ даденъ случай интелектътъ може да се види. Умътъ на човѣка вижда ли се? И той се вижда, но човѣкъ трбва да знае, какъ да вижда тия нѣща. Ако нѣкой не вижда интелекта, ума на човѣка, това не е доказателство, че тѣ не сжествуватъ.

Сега, въпростътъ не седи въ това, какво виждаме и ка-

кво не виждаме, но въ условията, при които сме поставени за всъки даденъ случай. Тъй щото, за нась не е важно, каква е философията на този, или на онзи ученъ. Който иска да разбере философията на нѣкой ученъ, той трѣба да се постави въ неговото положение. Иначе, той ще разбере само част отъ неговата философия. При съграждане на своята философия, всъки ученъ е ималъ предъ видъ известни предпоставки, които не е изказалъ въ философията си. Представете си, че нѣкой човѣкъ се отнася къмъ въстъ нѣжно, учтиво, внимателно, посрѣща ви и ви изпраща добре. Вие казвате: Много добъръ е този човѣкъ, посрѣща ме внимателно, любезно. Обаче, вие не знаете, какви сѫ съображенията му, да се отнася съ въстъ така. Другъ нѣкой се отнася къмъ въстъ грубо, жестоко и бързате да се произнесете, че е лошъ човѣкъ. Въ случа, вие не знаете съображенията му, защо този човѣкъ се отнася спрѣмо въстъ грубо. И светия да е човѣкъ, ако рѣката му е счупена, ще го боли. Ако искате да целунете рѣката му, той нѣма да даде, ще дрѣпне рѣката си на страна. При това положение, вие ще кажете, че този светия е грубъ човѣкъ. Не е грубъ човѣкъ, но рѣката му е счупена. Вашата целувка ще му причини болка.

И тъй, когато казвате, че нѣкой човѣкъ е добъръ или лошъ, вие не знаете вътрешнитѣ подбудителни причини, които го заставятъ да се прояви по единъ, или по другъ начинъ. Когато майката кърми детето си, отъ голѣма доброта ли върши това? И най-лошата майка кърми детето си. Друга причина заставя майката да кърми детето си. Млѣкото, което се събира въ гърдитѣ на майката, причинява известно напрежение, известна мжка, и тя трѣба да се освободи отъ излишното млѣко. Ако детето ѝ не е при нея, тя ще накърми друго дете, и пакъ ще се освободи отъ напрежението. Това, обаче, не показва още, че тази жена е много добра. Затова, когато се говори за нѣкой човѣкъ, че е много добъръ, азъ считамъ, че той е назначенъ на нѣкаква служба, напримѣръ, произведенъ е генералъ, и трѣба да изпълни тази служба. Значи, доброто не е качество на самия човѣкъ, но служба, която той трѣба да изпълни. Казватъ за нѣкой човѣкъ, че е интелигентенъ. Значи, той е полковникъ. — Еди-кой си е разуменъ човѣкъ. — Той е подполковникъ. Тъй щото, каквито добри чѣрти видя въ човѣка, азъ ги замѣствамъ съ известни служби, които му сѫ дадени да изпълни: майоръ, капитанъ, поручикъ, подпоручикъ и т. н. Най-после, като уподобите службитѣ съ качествата на човѣка, де ще намѣрите самия човѣкъ? Докато

не намѣрите себе си, докато не изучите своето естество, вие не можете да прогресирате. Човѣкъ не е изворъ доброто и злото не извиратъ отъ него, но могатъ да преbjдатъ въ него.

Философски казано, доброто и злото сѫ извѣнъ човѣка, но могатъ да бждатъ и въ самия човѣкъ. Значи, доброто произтича отъ Бога и принадлежи на Него. Обаче, когато ние възприемемъ едно желание на Бога и го разберемъ, приложимъ въ живота си и извадимъ отъ него плодъ, това добро вече е наше. Въ този смисълъ, доброто е качество на Бога, но ние сме го възприели и обработили въ себе си, както възприемаме и обработваме храната въ своя организъмъ. Както правилно възприетата и добре обработена храна отъ организма прави човѣка здравъ, така и правилно възприетото и обработено добро, прави човѣка здравъ. Това, което човѣкъ не може да възприеме и асимилира въ себе си, е грѣхъ, нечистота, зло. Значи, човѣкъ едновременно образува въ себе си и добро, и зло. Когато организъмъ асимилира напълно и правилно приетата отъ него храна, човѣкъ се радва. Когато не може да я асимилира, както трѣбва, той страда и гледа часъ по скоро да се освободи отъ нея. Тази храна образува въ организъма газове, нечистотии, които трѣбва да се отдѣлятъ навънъ. Това е злото въ човѣка. Казано е за човѣка, че едновременно е фабрика и на доброто, и на злото. Ако той днесъ не разбира това, нѣкога ще го разбере. За да бжде добъръ, докато е на земята, човѣкъ трѣбва да яде малко. Тази е философията на живота. Ако ядете много, вие никога нѣма да се освободите отъ злото, защото то върви паралелно съ яденето. Колкото по-нечиста е кръвъта на човѣка, толкова по-лошъ е той. Колкото по-чиста е кръвъта му, толкова по-добъръ е той. Това не показва, че храната е причина за злото, но многото ядене създава условия за злото да вирѣе. Добра, чистата храна създава условия за доброто, което иде отъ Бога. Лошата, нечистата храна създава условия за злото въ човѣка. Злото въ човѣка подразбира семето, което е паднало на пжтя, между камънитѣ и между тръннетѣ, и образувало въ него вредни, нечисти газове и елементи. Какво означава на съвремененъ езикъ семето, което е паднало на добрата почва? Това означава доброто, което човѣкъ възприема и обработка въ организъма си, вследствие на което организъмъ му се пречиства, а кръвъта придобива ясно-червенъ цвѣтъ. При тѣзи условия само, доброто въ човѣка дава плодъ стократно. Плодоветѣ на това семе сѫ възвишениетѣ, свѣти

мисли въ човѣка, които иматъ условия да растатъ и да се развиватъ.

Сега, при самовъзпитанието си, човѣкъ трѣба да знае че доброто може да дойде въ него отвѣнъ нѣкѫде, като добро семе, за което той трѣба да приготви благоприятни условия, добра почва — своя организъмъ. И затова, когато казвате, че човѣкъ трѣба да бѫде добъръ, интелигентъ, мораленъ, ще знаете, че само съ „трѣба“ нищо не се постига. И мѫжътъ казва на жена си: Жена, трѣба да омѣсишъ хлѣбъ! Връща се, хлѣбътъ не е готовъ. Защо? Защото нощви нѣма, брашно нѣма, соль нѣма, дърва нѣма да се накладе огънъ — нищо нѣма. — Ама хлѣбъ трѣба! — Ние не отричаме, че трѣба хлѣбъ, но съ какво ще се направи този хлѣбъ? — Азъ трѣба да бѫда добъръ. — За да бѫдешъ добъръ, трѣбоватъ нощви, брашно, соль, гореща вода, огънъ. Като съедините всички тия елементи, вие ще омѣсите доброто, ще го опечете и ще го сложите на масата, всички да хапнатъ отъ него. Преведете на съвремененъ езикъ, какво означаватъ нощвитъ, брашното, солта, водата, огъня, за да разберете, какво природата иска да ви каже. Ако не разбирате езика на природата, за винаги ще останете невежи. И философитъ още не сѫ се научили да превеждатъ езика на природата. Отъ създаването на свѣта досега сѫ се явили много преводчици на природата, но ще дойде денъ, когато Богъ ще извика всички тия преводчици — философи, учени, проповѣдници — и ще ги постави на изпитъ, като накара всѣки единъ да създаде единъ свѣтъ споредъ своята философия, споредъ своите знания и проповѣди. За тази цель, невидимиятъ свѣтъ ще изпрати велика комисия, която да присъствува на този изпитъ. Всички учени, философи, проповѣдници, музиканти, художници ще бѫдатъ поставени на този изпитъ. Между тѣзи хора ще бѫдете и вие. Много отъ васъ сѫ били видни философи, учени, писатели; нѣкои сѫ били владици, патриарси, съ жезъли въ рѣце; други сѫ били жреци, съ корони на глави; нѣкои пъкъ сѫ били царе и царици. Днесъ, обаче, сте взели една привидно скромна форма и незавидно положение, но сте запазили съзнанието си за величието, което сте били. Въ каквото положение и да се намирате днесъ, нѣма да избегнете изпита. Ще кажете, че искате да служите на Бога. Какво мислите сега, какъ сте решили да живѣете, това е за днесъ. Изпитътъ ще бѫде за миналото. Сегашното ви положение е, подобно на онзи, който взима пари съ 50 на сто лихва. Като дойде време да плаща, той дава само лихвитъ, а майката на

паритът оставя за по-благоприятни времена. Банкерът питат: Ами майката на паритът? — За нея не питай. Да, но банкерът следи за майката на паритът, а длъжникът гледа да плати лихвите само.

Казвате: Каквс нѣщо е човѣкъ? Въ първата глава на Битието, Мойсей пише за създаването на човѣка: „Взе Богъ пръстъ, направи отъ нея човѣкъ, вдъхна въ ноздрите му дыхание, и той стана жива душа“. Значи, животът, живото въ човѣка, което седи далечъ отъ неговия интелектъ, отъ него-вите доброделни, отъ качествата на неговото сърце, които го смущаватъ, това е истинскиятъ човѣкъ. Добриятъ човѣкъ никога не мисли, че е добъръ; лошиятъ никога не мисли, че е лошъ; умниятъ никога не мисли, че е уменъ; глупавиятъ никога не мисли, че е глупавъ. Който мисли за себе си, че е добъръ, уменъ, ученъ или прости, той е генералъ, полковникъ или на друга нѣкаква служба. Когато нѣкой напише нѣщо и мисли, че е много хубаво, много умно, той трѣбва да знае, че други пъкъ ще намѣрятъ, какво неговата работа е глупава. Сѫщо така мислятъ и за банкера: ако нѣкой вземе отъ него пари съ малка лихва, казва, че банкерът е добъръ; ако вземе пари съ голѣма лихва, той казва, че банкерът е лошъ човѣкъ.

Сега, като разглеждаме разбиранията на съвременните хора за живота, намираме, че въ тѣхъ има голѣма не-съобразност. Всички хора подържатъ мисълта, че трѣбва да живѣятъ добре. Въ какво седи добриятъ животъ? Добриятъ животъ се заключава въ служене на Бога. Значи, докато не разбере Божиите закони, докато не постъпва съобразно тѣхъ, човѣкъ никога не може да разбере вътрешния смисъл на живота. Хората мислятъ, че Богъ е подобенъ на тѣхъ, че се гнѣви като тѣхъ. Казано е въ Писанието „гнѣвъ Божи“, но този гнѣвъ не е като човѣшкиятъ. Сѫщото може да се каже и за хората; има нѣщо свѣтло, хубаво въ тѣхните мисли и чувства, и тѣ считатъ, че това е присъствието на Бога въ тѣхъ, но не е така. Това е подобие само на Божественото, но Богъ не е още въ човѣка. Казвате: Нали човѣкъ е създаденъ по образъ и подобие Божие? Наистина, човѣкъ е създаденъ да бѫде образъ и подобие на Бога, но още не е такъвъ. Той има стремежъ да бѫде подобенъ на Бога, но още не е такъвъ. Да имашъ стремежъ да си добъръ човѣкъ, е едно нѣщо, а да си добъръ, това е друго нѣщо. За да живѣе добре, човѣкъ трѣбва да е миналъ презъ живота на растенията, на животните; после, той трѣбва да е миналъ презъ

моралния животъ, да различава доброто отъ злото и най-после, той тръбва да е влѣзълъ въ Божествения животъ. Доброто причинява радостъ, а злото — скръбъ. Следователно, доброто се смѣнява съ зло, както радостта—съ скръбъ. На доброто винаги съответствува злото; то е сънка на свѣтлината. Философитъ казвашъ, че злото е торъ на доброто; отъ този торъ доброто черпи сокове, съ които се храни. И злото, отъ своя страна, се храни отъ соковетъ на изгнилите листа. Ще кажете: Щомъ е така, можемъ да правимъ зло. Не, по свое желание, човѣкъ не може да прави зло, нито може да прави добро. Това показва, че той е орждие, органъ на друго съзнание, вънъ отъ него.

Отъ това гледище, свѣтътъ е проникнатъ отъ безброй съзнания, по-високи или по-низки. Надъ всички тия съзнания, обаче, има друго едно, Висше съзнание, което контролира и управлява всички други съзнания. Човѣкъ е свободенъ да мисли, както иска, да има свои възгледи за живота, но единъ денъ ще дойде заповѣдъ да отиде на война, да се бие съ неприятеля. Какво тръбва да прави човѣкъ съ своята свободна воля, съ своето съзнание? Божествено ли е това съзнание, което му налага да отиде на бойното поле, да се бие за отечеството си? Не е Божествено. Каква нужда има Богъ отъ войни? Държавата, обаче, има свои мотиви, които я заставятъ да отвори война на една, или на друга държава: тя иска да се разшири, да придобие повече земя. И свободниятъ човѣкъ, който мисли, разсѫждава по всички въпроси, се вижда принуденъ да отиде на бойното поле. Може ли да откаже на държавата? Не може. Като отива на бойното поле, той все има една мисъль въ себе си, че може да се върне живъ и здравъ отъ фронта. Ако откаже на държавата да отиде на война, той нѣма никаква надежда въ себе си, че ще остане живъ: държавата, на общо основание, ще го застреля, че се отказва да изпълни задълженията си спрѣмо нея. Следователно, и въ единия, и въ другия случай, той върши нѣщо подъ чуждо влияние. Чуждо съзнание го заставя да постѫпи по единъ, или по другъ начинъ. Божественото съзнание му казва да не отива на бойното поле, но отъ страхъ на отговорностъ, на неизпълнение на дѣлга си спрѣмо държавата, той отива и се връща раненъ, съ счупени ржка и кракъ. Сега той казва: Господи, не Те послушахъ, но изпълнихъ дѣлга къмъ отечеството си. — Който престѫпва Божиите закони, той всѣкога се връща отъ фронта, било съ пукната глава, било съ счупени ржка или кракъ. Питамъ: нѣма ли други начини, чрезъ които да

помогнете на отечеството си? Много начини има, чрезъ които човѣкъ може да помогне на отечеството си. Войната не е единствениятъ начинъ, чрезъ който хората трѣбва да помогнатъ на своето отечество.

Двама другари отиват въ една крѣмъчка да пиятъ. Като се напили добре, единиятъ отъ тѣхъ казалъ: Ти ще платишъ сега! — Не, ти ще платишъ! — Ама ти пи повече! — Грѣшка имашъ, ти пи повече. Тѣй ли? Дигатъ столове, чаши, хвѣрлятъ ги единъ срещу другъ, набиватъ се добре, пукватъ главите си. Крѣмъчарътъ веднага вика стражаръ, който ги хваща за яките и ги заставя да платятъ. Тѣ плащатъ на крѣмъчаря и се готовятъ да си вѣрвятъ. Стражарътъ ги заставя да тръгнатъ предъ него и ги завежда въ участъка. Питамъ: следъ като тия пияници се набиха и пукнаха главите си, избегнаха ли плащането? И при това положение платиха, но съ по-голѣми разноски, съ по-голѣми лихви. Обаче, плащането може да се разреши и по другъ начинъ. Какъвъ е този начинъ? Въ крѣмъчата влизатъ трима души: двама другари, които обичатъ да пиятъ, и единъ другъ, който е трезвъ, добъръ и благороденъ момъкъ. Като знае, че другарите му нѣматъ пари, той ги придружава и си казва: Тѣзи мои другари ще влѣзатъ въ крѣмъчата безъ пари и ще създадатъ следъ това цѣла история около себе си, затова азъ ще бѫда съ тѣхъ и ще платя, каквото пиятъ. Питамъ: съвременните културни хора не могатъ ли да уредятъ въпросите си поне като тия трима другари?

Казвамъ: животътъ изисква нови условия, нови отношения между хората. Тия условия сѫществуватъ, но трѣбва да се приложатъ, да се турятъ въ изпълнение. Въ какво се заключаватъ новите условия? Тѣ се заключаватъ въ пречистване на кръвта на хората, въ подобряване и пречистване на тѣхните мисли, чувства и желания; въ подобряване на тѣхните разбирания за живота и природата. Тѣзи сѫ новите условия, при които цѣлокупниятъ животъ може да се подобри. Доброто трѣбва да се постави като почва, върху която ще растатъ и ще се развиватъ семената на живота. Ако всички хора работятъ съ доброто, като условие за растене, тѣ ще получатъ Божието благословение. Ако орачътъ, като оре нивата, не каже нито една лоша дума, работата му ще бѫде благословена. Всѣка лоша дума, всѣка нечиста мисъль влиза въ житото, като отрова, която се отразява вредно върху онзи, който яде това жито. Обаче, ако орачътъ оре и пѣе хвалебни пѣсни на Бога, всѣки, който яде отъ това жито, ако е боленъ, ще оздравѣе;

ако е здравъ, ще се подмлади. Въ всъка работа, човѣкъ трѣба да пѣе и славослови Бога. Иначе, ако земедѣлецътъ, ако орачътъ, ако онзи, който жъне, който вършее житото, по цѣли дни се караѣтъ, говорятъ си лоши думи, отправяйтъ си лоши мисли и чувства, това жито нѣма да се благослови; ако воденичарътъ, който мели брашното, както и домакинята, която мѣси хлѣба, не хранятъ въ себе си добри мисли и чувства къмъ близкните си, и този хлѣбъ нѣма да бѫде благословенъ. Следъ всичко това, хората казватъ: Да подобримъ живота си! Тѣ мислятъ, че доброто иде лесно, само по себе си. Доброто може да дойде само при специални условия. Който не вѣрва въ това, може да направи опитъ, да се убеди въ истинността на моите думи. Вземете единъ декаръ земя и го обработвайте по новия начинъ: презъ всичкото време, докато орете, сѣете и жънете, подържайте въ себе си най-хубави мисли и чувства и ще видите, какво жито ще изкарате. Презъ всичкото време пѣйте, радвайте се, безъ да се оплаквате, че сѫ излѣзли пришки на ржцетъ ви отъ работа. Помалко работете, но не се оплаквайте. Ако излизатъ на ржцетъ ви пришки и се оплаквате, следъ време тѣзи пришки ще излѣзатъ и на стомаха ви. Пришките на ржцетъ ви показватъ човѣшката лакомия. Работете два часа и си починете. Презъ време на почивката, обиколете нивата, попѣйте си малко, помолете се на Бога да благослови труда ви. После, работете още два часа, и пакъ се помолете. Четири часа физическа работа ви е достатъчна.

Сѫщото нѣщо се отнася и за поета. Ако единъ часъ пише стихове, два часа трѣба да се моли, защото той е отговоренъ за своите произведения. Тѣ ще въздействуватъ върху хората, а това въздействие трѣба да бѫде добро. При това, той ще носи тази отговорност не само въ единъ животъ. Нѣколко прераждания наредъ той ще носи последствията на своите мисли, които е изпратилъ въ пространството. Тази отговорност ще го преследва и на земята, и на небето, докато се научи да пише, както трѣба. Казано е въ Писанието: „Словото на всѣки човѣкъ ще му бѫде товаръ“. Значи, мислитъ, чувствата и постѫпките на човѣка ще му бѫдатъ неговъ собственъ товаръ. Когато не сѫ съгласни съ Божиите мисли, чувства и постѫпки. Всѣки самъ ще опита доброто, което е правиль, както всѣки самъ опитва хлѣба, който е мѣсиль. И когато лѣкарътъ препоръчва лѣкарства на болните, той предварително трѣба да ги е опиталъ, да знае тѣхното действие вър-

ху организъма. Преди да се пусне хлѣбътъ въ продажба, хлѣбарътъ пръвъ трѣба да го е опиталъ. Преди да продава стоките си, бакалинътъ пръвъ трѣба да ги е опиталъ. Въ това се заключава новата философия на живота.

„А едно падна на добрата почва“. Семето, което е паднало на добрата почва, е Словото Божие. Добрата почва представя добрите условия. Значи, добрите условия сѫ за добрите, за разумните хора. Словото Божие е великото, възвишено то, което сега иде въ свѣта. Казвате: Ще дойде ли това Слово въ насъ? За да дойде Словото Божие въ васъ, вие трѣба да пречистите кръвта си, а затова трѣба малко да ядете, да не преяддате. Голѣмо изкуство е човѣкъ да знае, какъ и колко да яде. Отъ хиляди години насамъ хората ядатъ, но още не сѫ научили това изкуство. Съвременните хора бѣрзатъ и когато работятъ, и когато мислятъ, и когато се хранятъ, вследствие на което нѣматъ резултати. Тѣ искатъ да станатъ добри, и като не постигатъ резултати, казватъ: Нѣма да я бѫде тази работа. Когато казватъ за нѣщо, че нѣма да го бѫде, азъ имамъ предъ видъ, че тѣ говорятъ за семето, което е паднало на пжтя, между камъните, или въ трѣнетъ. Обаче, семето, което е паднало на добрата почва, ще го бѫде; то ще израсте и ще даде плодъ стократно.

Казвамъ: човѣкъ трѣба да изучава закона на различаването, да различава доброто и злото въ себе си, като две страни на своето естество, които нѣматъ нищо общо съ самия човѣкъ. Той трѣба да различава всѣка мисъль, всѣко желание, което се проявява въ него, отъ какво съзнание се диктува — отъ по-високо, или по-низко отъ неговото. Следователно, ако се подаде на по-низкото съзнание, човѣкъ непременно ще сгрѣши; ако се подаде на по-високото съзнание, той ще направи нѣкакво добро. Това показва, че никой човѣкъ въ свѣта не действува самостоятелно. Напримѣръ, ставате сутринъ рано и казвате: Искамъ да се помоля. Не се минаватъ петъ минути, вие казвате: Не искамъ сега да се моля, още повече, че бѣрзамъ, и трѣба да отида на работа. — Кое отъ дветѣ съзнания е ваше? Нито първото, нито второто, обаче, първото съзнание е по-добро. Човѣкъ трѣба да се подава на съветите на онова съзнание, което седи по-високо отъ него. Казвате: Нали нито едно отъ дветѣ съзнания не е мое? Не е ли безразлично тогава, кое отъ дветѣ ще послушамъ? Едно трѣба да имате предъ видъ: ако слушате съзнанието, което седи по-низко отъ васъ, ще се

изгубите въ него; ако слушате съзнанието, което седи по-високо отъ васъ, ще познаете себе си и ще влѣзете въ връзка съ Бога. Щомъ се освободите и отъ едното, и отъ другото съзнание, това вече е вашето съзнание. Следователно, всѣко съзнание, което съдействува на човѣка да се съедини съ Първичната Причина, е добро. Всѣко съзнание, което противодействува на човѣка да се свърже съ Първичната Причина, е зло. Що е зло? Всѣко нѣщо, което отдалечава човѣка отъ Първичната Причина, което съкраща живота му и внася въ него редъ нещастия, като разбѣрква мислите и чувствата му, огрубява го, прави го боленъ, нервенъ и недоволенъ, е зло. Злото е чуждото съзнание въ човѣка. Когато Христосъ запита бѣснуемия, какъ се казва, той му отговори: „Името ми е легионъ“.

Срѣша ви нѣкой и казва: Знаешъ ли, какво мога да направя? — Какво можешъ да направишъ? — Ако пожелая, мога да те убия. — Не, никой не може да поsegне върху човѣка, ако за това не му е дадена власть отгоре. Ако Богъ не му е позволилъ, и да тегли куршума, целта си нѣма да постигне: рѣжката му ще се вцепени, но и револверътъ нѣма да хване. Единъ православенъ свещеникъ, много добъръ човѣкъ, ми разправяше една случка отъ живота си. Това било въ турско време. Единъ денъ този свещеникъ отишълъ въ близкия, до неговото село, градъ, да получи отъ митрополията нѣкакви пари и се връщалъ въ селото си, дето билъ свещеникъ. Понеже трѣбало да мине презъ гора, той взель съ себе си единъ турски гавазинъ, да го придружи до селото. По едно време свещеникътъ чулъ, че турчинътъ, който вървѣлъ следъ него, цѣкалъ нѣщо съ пушката. Той се обръналъ назадъ и го запиталъ: Какво правишъ? Турчинътъ падналъ на колене предъ свещеника и започналъ да се моли: Прости ме, папазъ ефенди! Искахъ да те убия, но ето, че и пушката не хваща, не е допуснато отгоре. — Внимавай, втори пътъ да не правишъ такива работи! — Нѣма да правя подобни опити. Питамъ: Защо пушката не хванала? — Времето не е дошло затова. Други пъкъ ще кажатъ, че условията не били благоприятни. Какво нѣщо сѫ условията? Условията въ живота, това е Богъ. Най-великите условия на живота, това е Богъ. Той е великото начало, което почива дѣлбоко въ живота и което никой не може да измѣни. Той е канара на нашето битие, канара на нашето съзнание. Като вжърешътъ принципъ на живота, Той ни подтиква къмъ доброто и възвишеното. Той е добрата почва, и който падне върху тази почва, той

ще израсте и ще даде плодъ стократно. Само при това положение ще има и философия, и наука, и проза, и поезия, и музика — всичко ще има.

„А едно пъдна на добрата почва“. Добрата почва не се постига само съвърха. Казвате: Достатъчно е човекът да повърва във Господа Иисуса Христа, за да бъде спасенъ. Въпреки е, че този човекъ тръбва да повърва във Господа, но и ти тръбва да повървашъ във Него, че ти казва да хвърлишъ въжето на давещия, за да се спаси. Обаче, съвърхавянето си той още не е спасенъ. Той излиза само отъ лошиятъ условия, но няма да държи въжето постоянно във ръцете си. Да повървашъ, това е специфично положение, а да живеешъ, във това седи същината на живота. Следователно, при известни мъжнотии върхата е само потикъ на мисъльта да вървишъ напредъ, да знаешъ, че ще постигнешъ това, което желаешъ. Обаче, върхата не може да се постави като основа на живота. Съвърха всичко не се постига. Щомъ прилагате върхата във живота си, тя тръбва да ви скачи съ Бога. Скачи ли ви веднъжъ съ Бога, тя престава да бъде върхата. Съ други думи казано, върхата е движение къмъ Първичната Причина. Щомъ влъзете във контактъ съ Първичната Причина, върхата престава да действува. Докато още не сте получили пари отъ приятеля си, вие вървате, че той ще ги даде. Щомъ получите парите отъ приятеля си, има ли нужда да вървате? Върхата има смисълъ за човека дотогава, докато докосне съзнанието му; докосне ли съзнанието му, тя престава вече, а любовта започва да действува. Който не разбира този законъ, той мисли, че може да разреши всички въпроси само чрезъ върхата. Не, дето върхата престава, тамъ любовта започва. Съ мислене само нѣщата не се уреждатъ. Нѣкой мисли, че при всички условия може да бъде добъръ, но като влъзее във живота, вижда, че не може да издържи. Значи, нито само върхата, нито само доброто съ основни принципи, върху които животътъ може да се постави. Но и злото не е най-големото препятствие въ свѣта. Злото представя съвокупностъ отъ разумни същества, които не съ разбрали дълбокия смисълъ на живота, вследствие на което вървятъ въ путь, съвършено различенъ отъ този на добрите същества. Тази е причината, поради която съзнанието на лошиятъ същества всъщностъ влиза въ стълкновение съ съзнанието на добрите. Представете си, че въ нѣкой човекъ се яви желание да стане богатъ, и за да постигне това свое желание, той се принуждава оттукъ - оттамъ да пооткрадне нѣщо, или да поизлъже. Пи-

тамъ: тъзи идеи негови ли сѫ? Тъ сѫ чужди идеи, които проникватъ съзнанието на човѣка, и той дълго време трѣба да работи върху себе си, да се освободи отъ тѣхъ. За тази цель, той трѣба да разбира чуждите влияния, за да може да се освободи отъ тѣхъ. Да ги разбира, да се освободи отъ тѣхъ може; но да ги унищожи — не може. Никой не е въ състояние да унищожи злото.

И тъй, злото и доброто сѫ две дадени величини, необходими за човѣшкото развитие. Безъ злото и доброто, човѣкъ не може да направи крачка напредъ. Безъ мисъль човѣкъ не може да расте и да се развива. Това не значи, че като развива мисъльта си, човѣкъ може да стане щастливъ. Вместо щастие, понѣкога мисъльта може да донесе нещастие за човѣка. Соломонъ е казалъ: „Който много знае, той много страда“. Мисъльта, знанието иматъ значение само тогава, когато сѫ въ връзка съ живота, дето ставатъ мощенъ лостъ за доброто.

„А едно падна на добрата почва“. Добрата почва, върху която живѣемъ, трѣба да се изучава, именно, при сегашните условия. Вие трѣба да анализирате своите мисли, да отдѣлите добритѣ отъ лошите, да останете сами и свободно да се проявявате. Всѣки самъ трѣба да направи тази анализа, безъ да разправя на другите, какво прави и какво е постигналъ. Като говоря по този начинъ, това не показва, че досега вие не сте живѣли добре. Ако сте свѣршили първо отдѣление съ отличие, чака ви второ отдѣление; като свѣршите второ отдѣление, чака ви трето, после — четвърто. Следъ това предъ васъ се разкрива по-широкъ курсъ — прогимназия, гимназия, университетъ. Вие влизате въ живота, работите година-две и казвате: Добре свѣршихъ работата си. — Радвамъ се, че сте свѣршили добре, че имате добра основа, но второ отдѣление ви чака. Ако първо отдѣление сте свѣршили съ отличие, а второ отдѣление сте слабъ ученикъ, какво ви ползува отличието на първото отдѣление? Ако сте били праведенъ човѣкъ, а после станете голѣмъ грѣшникъ, какво ви ползува праведниятъ животъ? Понѣкога се случава и обратното: въ първо отдѣление сте били слабъ ученикъ, а въ второ отдѣление — силенъ. Тогава вие печелите. Усилията на човѣка трѣба да бѫдатъ постоянни; той всѣкога трѣба да се стреми пръвъ да бѫде. Какво се разбира отъ идеята, че човѣкъ трѣба да се стреми да бѫде пръвъ? „Пръвъ“, означава стремежъ къмъ усъвѣршенствуване. Този е идеалътъ на човѣшката душа. Този идеалъ има една мѣрка, много по-висока

отъ тази на физическия свѣтъ. Напримѣръ, на физическия свѣтъ нѣщата се преценяватъ съ бележки — тройка, четворка, най-много до шесторка. Обаче, въ Божествения свѣтъ може да се мине отъ единъ класъ въ другъ само съ десеторка. Ако си получилъ бележка деветъ, не можешъ да минешъ въ по-горенъ класъ. Когато ученикътъ държи изпитъ въ Божествения свѣтъ и отговори на два въпроса добре, а на третия не отговори, той пропада. При най-малкото колебание въ отговорите си, ученикътъ пропада. Тамъ всичко трѣбва да се знае безпогрѣшно. Въ училищата на земята, ученикътъ може да повтаря единъ класъ две години, а при специално разрешение — три години. Ако следъ три години не мине въ по-горенъ класъ, той се изключва отъ училището.

Въ невидимия свѣтъ ученикътъ има право да повтаря класа хиляда години наредъ. Ако следъ това не може да мине въ по-горенъ класъ, даватъ му почивка хиляди години, докато дойде новата епоха, въ която той ще влѣзе и започне отново първо отдѣление. Въ невидимия свѣтъ учителитѣ сѫ крайно взискателни: хиляда години ще държатъ ученика въ първо отдѣление, докато го научатъ, както трѣбва. Не се влиза лесно въ Царството Божие! Нѣкой ученикъ работилъ много, приготвилъ се добре и мисли, че всичко знае и не могатъ да го скъсатъ, но остава изненаданъ, когато пропадне на изпита. Въ невидимия свѣтъ ученикътъ не минава по благоволение. Тамъ се изисква знание — нищо повече! Нѣма по-красиво състояние за ученика отъ това, да се яви на изпитъ въ невидимия свѣтъ. Сега всички трѣбва да се готвятъ, защото за всѣки единого ще дойде денътъ, когато трѣбва да се яви на изпитъ предъ тази велика комисия. Какво ще бѫде положението ви, когато застанете предъ масата, около която сѫ наредени 24 почтени старци, пълни съ знание и любовъ! Вие цѣлъ ще потреперите предъ погледа на тия свѣти старци, които ви чакатъ да отговорите на зададенитѣ отъ тѣхъ въпроси. Тѣ ви поглеждатъ и си казватъ: Да видимъ сега, дали този младъ човѣкъ е достоенъ за това знание. Тѣ сѫ строги, но не сѫ жестоки. Когато видятъ, че нѣкой иска да мине повърхностно, както е било на земята, тогава тѣ сѫ строги. Но когато видятъ, че ученикътъ е благороденъ, справедливъ, тѣ се отнасятъ съ него много внимателно. Тѣзи почтени старци сѫ прозорливи, виждатъ всички скрити нѣща въ учениците. Нищо не може да избегне отъ очите имъ.

Казвамъ: който търси истината, той трѣбва да бѫде смѣлъ, безстрашивъ. Затова е казано: „Страхливите нѣма да

влѣзатъ въ Царството Божие“. Казвате: Ако човѣкъ всѣкога говори истината, знаете ли, какво ще мислятъ хората за него? — Ако не говори истината, знаете ли, какво ще мисли Богъ за него? Ако човѣкъ говори истината, хората ще кажатъ за него едно, но ако не говори истината, Богъ ще каже друго. Отъ една страна хората ще говорятъ, отъ друга страна Богъ ще говори. Дадено е свобода на човѣка, да избере или едното, или другото. Избере ли първото, той трѣба да говори истината, каквато е въ сѫщностъ.

И тъй, въ свѣта сѫществува единъ вжтрешенъ законъ, който води човѣка къмъ усъвѣршенствуване. Той е законъ на абсолютната справедливостъ. Съзнателниятъ животъ може да се разбере само по закона на справедливостъта, а не по закона на любовъта. Любовъта е законъ на живота. Когато животъ влѣзе въ човѣка, той ще дойде до любовъта. А докато се усъвѣршенствува, той ще се намира подъ закона на правдата. Сега хората се намиратъ подъ закона на вѣчната правда, която е безпощадна, строга, но не и жестока. Въ правдата нѣма лицеприятие. Когато се натъкнете на правдата, тя нѣма да ви пита, защо сте направили известна пogrѣшка, но ще ви пита, какъвъ начинъ сте намѣрили да я исправите, и дали изобщо, сте готови да я исправите. Въ този смисъль, пogrѣшкитѣ не сѫ нищо друго, освенъ възможности за човѣка да прояви своята разумностъ. Напримѣръ, нѣкой обича да полъгва. Той трѣба да намѣри начинъ, да изправи този лошъ навикъ. Питать го: Гладенъ ли си? — Не съмъ гладенъ. Въ сѫщностъ той е гладенъ. Три дена е пжтувалъ, и то безъ парче хлѣбъ въ торбата си. Щомъ го питатъ, щомъ го каниятъ да яде, той трѣба да бжде искренъ, да каже: Три дена пжтувахъ, но нѣмахъ пари да си купя хлѣбъ, затова съмъ гладенъ. После го питатъ: Какъ сѫ дрехитѣ ти? Имашъ ли съ какво да се преобрѣчешъ? — Имамъ. Скоро даже се преобрѣкохъ. — Той пакъ не говори истината. Кажи истината: Отъ две седмици не съмъ се преобличалъ. Кое е по-добре: да се нахранишъ, или да ходишъ гладенъ? Да обрѣчешъ чиста риза, или да ходишъ съ нечиста риза? По-добре е да си нахраненъ, да си преобрѣченъ. Всичко това ще постигнешъ, само ако говоришъ истината. Казвате: Ако всѣкога говоримъ истината, достоинството ни ще падне. — Достоинството на човѣка пада само тогава, когато той не говори истината. — Ама ние трѣба да бждемъ благородни. — Благородството на човѣка се заключава въ неговите постежки. — Ние трѣба да бждемъ силни. — Силата на човѣка се заключава въ не-

говия умъ, въ знанието, което той може да приложи въ живота си. Тъй щото, когато приятельтъ ви предлага да ядете, или да се преоблѣчете съ чисти дрехи, не му отказвайте. Щомъ имате нужда и отказвате да приемете това, което той ви предлага, вие накърнявате добрите чувства въ него. Приемете дара отъ своя приятел и благодарете, че той се грижи за васъ, както за себе си. Какъвъ срамъ има въ това? Когато благодарите за всичко, което ви се дава, вие разбирате смисъла на живота. За всъко нѣщо благодарете: и когато сте гладни, и когато сте сити; и когато сте учени, и когато сте прости; и когато сте болни, и когато сте здрави; и когато ви е студено, и когато ви е топло. Когато благодарите, че вънъ е студено, че прѣститѣ ви сѫ измръзнали, вие започвате да мислите върху студа, а той, като разумно сѫщество, ще ви разбере и ще се смекчи къмъ васъ. Нѣма да забележите, какъ, следъ известно време, краката и ръцетѣ ви ще почнатъ да се стоплятъ.

Следователно, студътъ и топлината сѫ степени на съзнанието. Има известно съзнание въ природата, което произвежда студа, а друго — топлината. Какво ученитѣ мислятъ по този въпросъ, това е тѣхна работа. А дали вие вървате въ това, което казвамъ, то е ваша работа. Каквито и да сѫ разбиранятията на хората за студа, едно е важно: вѣтърътъ, студътъ пречистватъ въздуха и внасятъ разположение въ хората. Студътъ действува главно върху лошитѣ хора, прави ги по-смирени. Отъ топлината лошиятъ човѣкъ се разгорещява: той вади ножа и маха съ него налево — надѣсно. Отъ студа пѣкъ той се сковава, смирява се, светия става. Мжжътъ и жената трѣбва да знаятъ този законъ и да влѣзватъ въ връзка съ сѫществата на студа и на топлината, та когато имъ трѣбва студъ, да го използватъ на място; когато имъ трѣбва топлина, сѫщо така да я използватъ на място. Когато жената е неразположена, готова да воюва съ всички, мжжътъ трѣбва да се обѣрне къмъ сѫществата на студа и да каже: Моля ви се, пратете малко студъ. Като влѣзе студътъ въ кѫщи, мжжътъ намира вече голѣма промѣна въ жената: тя забравя, че искала дрехи, шапка, хубаво ядене и е доволна, че мжжътъ ѝ носи дървра да запали огъня. Тя казва: Добре направи, че донесе малко дрѣвца, защото умирахъ отъ студъ. Когато пѣкъ мжжътъ е неразположенъ, жената се обрѣща къмъ сѫществата на студа, да изпратятъ малко студъ. Въ този случай, студътъ е на място. Когато дойде топлината, мжжътъ донася всичко, каквото жена му желае. Значи, студътъ е за лошитѣ, за не-

разположенитѣ хора, а топлината — за добрите, за разположенитѣ хора. Отъ топлината лошиятъ човѣкъ става още по-лошъ, а добриятъ — по-добъръ. Отъ студа пъкъ добриятъ става лошъ, а лошиятъ — добъръ. Сега въ цѣла Европа е студено. Защо? Студъ трѣбва на европейците.

Сега азъ ви давамъ ония основни философски положения, които трѣбва да приложите въ живота си. Свѣтът е създадечъ по известни закони, които говорятъ за съществуването на едно разумно съзнание въ него. Това съзнание е колективно, вследствие на което едни други си влияятъ: висшиятъ влияятъ на низшиятъ. Има хора въ свѣта, които, съ силата на съзнанието си, могатъ да изкоренятъ цѣла гора. Има земедѣлци, както въ България, така и другаде, съзнанието на които благоприятствува върху житото, и то добре се развива. Има и такива, съзнанието на които не благоприятствува, вследствие на което житото не се развива добре. Това показва, че човѣкъ е факторъ въ природата. За тази цель, той трѣбва да се подчини на висшето, а да подчини на себе си низшето. За да постигне това, той трѣбва да различава своите отъ чуждите мисли, особено ако тѣ сѫ мрачни, отрицателни, и да се освобождава отъ тѣхъ. Ако се натъкнете на нѣкакво недоволство, кажете си: Азъ трѣбва да бѫда доволенъ! Само чрезъ доволството азъ мога да се приближа при Бога. Ако сте страхливи, знайте, че страхътъ е чуждо състояние. Само грѣшните хора сѫ страхливи. Страхътъ, който се е насложилъ въ човѣшкия мозъкъ, е остатъкъ отъ грѣховете на хиляди същества, живѣли преди него. Когато влѣзе въ областта на страха, и най-безстрашниятъ човѣкъ изпитва страхъ. Страхътъ е резултатъ на отрицателните качества въ човѣка. Въ човѣка има и положителни качества, които взиматъ участие въ творчеството на неговия духъ.

„А едно падна на добрата почва и даде плодъ стократно“. Който разбира Божиите закони, той ще работи върху себе си, да даде плодъ стократно. Тази работа се заключава въ търсene връзка между всички явления и прояви въ живота. Когато четете Писанието, или нѣкаква философия, не се стремете да заучавате отдельни мисли или стихове, но правете връзка между всички нѣща. Мислете върху всичко, което четете и виждате въ живота, за да намѣрите смисъла на нѣщата. Сравнявайте сегашните условия съ тия на миналото, и ще видите, че сегашните сѫ по-благоприятни: днесъ хората сѫ по-интелигентни, по-разумни и добри. Отъ това положение вие

тръбва да се стремите къмъ нѣщо по-високо. По какво се познава добриятъ отъ лошия човѣкъ? Добриятъ човѣкъ има осѣено устройство на лицето, на очитѣ, на устата, на носа, на брадата, и това особеното, именно, вие тръбва да изучавате. Доброто има свои линии, свой опредѣленъ пжть, по който се развива. Нищо въ свѣта не е произволно. Слѣнцето има своя опредѣлена орбита на движение; доброто, правдата, интелигентността сѫщо така иматъ своя опредѣлена орбита на движение. Най-голѣмата, най-широката орбита, която включва всички вселени въ свѣта, е любовъта. Какво има задъ нея, не знаемъ; какво има въ нея — знаемъ. Следъ орбитата на любовъта иде мѣдростъта, а следъ нея — истината. Това сѫ все кржгове, орбити. Какво представя кржга на любовъта? Той е методъ, по който любовъта може да се прояви. Когато обичате нѣкой човѣкъ, при всички промѣни, които ставатъ съ него, вие тръбва да бждете благосклонни къмъ този човѣкъ, както слѣнцето е неизмѣнно въ пжтя на своето движение; то всѣкога изгрѣва отъ изтокъ и залѣзва на западъ. Пжтътъ на любовъта е пжть на съобщение, на пълна хармония между едно и друго съзнание.

Добрата почва е основата на живота. Чистата кръвъ пъкъ е основа на здравето. Затова Христосъ казва: „Ако не ядете плѣтъта ми и не пиете кръвъта ми, нѣмате животъ въ себе си“. Подъ думата „плѣтъ“, Христосъ разбира доброто въ човѣка, което става като условие, като почва въ живота. Въ тази почва човѣкъ тръбва да се посади, да изникне отново, да придобие новъ животъ. Стариятъ животъ, старата култура, старитѣ вѣрвания не сѫ нужни вече. Съ тѣхъ не може да се влѣзе въ новитѣ условия. Старото носи смъртъ, а човѣшката душа се стреми къмъ безсмъртие. Какво ще придобие детето, ако съ години наредъ изучава първия букварь? Мислите ли, че знанието и вѣрата, които сега имате, сѫ въ сила да ви спасятъ? Ако е въпросъ за вѣра, за интелигентность, за сила, и ангелитѣ, и херувимитѣ, и серафимитѣ иматъ вѣра, интелигентность и сила, но грамадна е разликата между вѣрата, интелигентността и силата на хората и тѣзи на високо напредналитѣ, свѣтли сѫщества. Мнозина мислятъ, че сѫ силни, но могатъ ли съ своята сила да пренесатъ този салонъ, напримѣръ, въ Америка, или на друго място? Не е въпросътъ така да се прояви силата на човѣка, но всѣки тръбва да се запита, де може да приложи силата си, и какви резултати ще придобие. Не е нужно да мѣстите салона, но себе си пре-мѣстете отъ по-лоши въ по-добри условия. Има редъ [методи

за това. По-добри условия за човѣка отъ Божествения путь нѣма. Казвате: Заведете ни въ този путь. — Азъ мога да ви покажа само направлението, посоката къмъ този путь, но не и да ви заведа. Вие сами трѣбва да влѣзвете въ този путь. И Христосъ, на времето си, е казалъ на учениците си, че много още има да имъ говори, но сега не може. Следъ Него други ще дойдатъ, които ще говорятъ на човѣчество. И сегашните хора не сѫ още готови да чуятъ всичко онова, което има да имъ се говори. Новата епоха, която иде, носи по-добри условия за разбиране и за приложение. Ония отъ съвременните хора, които ще влѣзватъ въ новата епоха, се намиратъ въ положението на Иоанъ Кръстителъ, т. е. единиятъ имъ кракъ е още въ Стария Заветъ, а другиятъ — въ Новия Заветъ. Работете съзнателно, за да можете съ двата крака едновременно да влѣзвете въ Царството Божие, въ новата епоха. Иначе, главата ви, като на Иоанъ Кръстителя, ще падне отъ раменетѣ ви.

„А едно падна на добрата почва и даде плодъ стократно“. Човѣкъ трѣбва да познава почвата, върху която ще разработва своето съзнание. Каква трѣбва да бѫде тази почва? Тя трѣбва да бѫде добра, за да може съзнанието на човѣка да се развива правилно и да даде плодъ стократно. Иначе, той ще бѫде постоянно въ съмнение, дали върви въ правия путь, не трѣбва ли да си поживѣе, както всички хора и т. н. Човѣкъ съ такова съзнание е безъ основа, безъ почва въ живота си. Който има добра основа, той може да живѣе добре при всички условия на живота, между всички хора. Само върху такава основа може да се гради бѫдещето. Тогава всѣки човѣкъ ще бѫде камъкъ отъ голѣмата Божествена сграда, която сега се създава.

Сега азъ желая Божественото съзнание, което иде въ свѣта, да ви намѣри готови, да станете зидари въ новата епоха. Ако не можете да влѣзвете въ новата епоха, безполезно е да се говори за добрата почва. Като придобиете добрата почва, ще намѣрите доброто семе — Словото Божие, което ще даде плодъ стократно. Новата епоха подразбира по-висока култура, по-възвишена интелигентностъ, която ще открие вътрешния смисълъ на живота. И тогава ще кажете: Едно време бѣхъ слѣпъ, но сега виждамъ; едно време бѣхъ нещастенъ, а сега съмъ щастливъ; едно време бѣхъ невежа, а сега зная повече; едно време живѣхъ въ безлюбие, а сега живѣя въ любовята; едно време бѣхъ въ тѣмнина, а сега ходя въ свѣтлина. Щомъ кажете така, душата ви ще се изпълни съ

радост и веселие. Сега има изгрѣвъ и залѣзъ въ съзнанието
ви, а тогава ще има вѣчентъ изгрѣвъ. Ще дойде новата епоха,
ще дойде новата свѣтлина, понеже всички се стремите
къмъ съвършенство, къмъ свобода. Сега отчасти знаемъ, от-
части мѣдруваме, а когато дойде новото време, тогава ще
познаемъ всичко така, както сме познати.

*

5. Беседа отъ Учителя, държана на 3 мартъ, 1929 г..
София. — Изгрѣвъ.

1944-1
Иоанна

Лазаре, излѣзъ вънъ!

„Лазаре, излѣзъ вънъ“*)

„Лазаре, излѣзъ вънъ“! Това изречение има двоякъ смисълъ. Ако кажете на нѣкой вашъ познатъ, или на нѣкой вашъ приятелъ, който ви е дошълъ на гости, да излѣзе вънъ, той не-пременно ще се обиди. Кой се обижда? Обижда се само онзи, който разбира буквата на живота, т. е. само материалния животъ. Животътъ има троякъ смисълъ, или трояко проявление: материаленъ, духовенъ и Божественъ животъ. Подъ „материаленъ животъ“ разбирамъ външното изявление на живота, неговата външна форма, т. е. онзи животъ, който всички хора разбиратъ. Нѣма сѫщество на земята, което да не разбира материалната страна на живота. И най-малкитѣ животни разбиратъ тази страна на живота.

Другата страна на живота е духовниятъ животъ, който днесъ претърпява голѣма криза. Думата „духовенъ животъ“ губи вече своя смисълъ. Духовниятъ животъ представя капиталистъ, който е изгубилъ вече своето положение. Нѣма да мине много време, и тази дума въ български езикъ окончателно ще изгуби смисъла си. Тя вече е на фалиране. Тъй щото, когато се каже за нѣкой, че е духовенъ, всички се смѣятъ. Думата „духовенъ“ трѣба да се замѣсти съ „съзнателенъ“. Казваме „съзнателенъ човѣкъ“ вместо „духовенъ“. Когато кажемъ, че нѣкой човѣкъ е съзнателенъ, това подразбира, че той има съзнание. Сѫщо така и думата „нравственъ“ или „мораленъ човѣкъ“ въ български езикъ е на фалиране. Следъ време тази дума напълно ще се замѣсти съ думата „економически условия“. И наистина, често слушате да се говори, че „економическите условия“ на живота налагатъ това или онова. Тази дума замѣства думата „нравственъ, мораленъ“. Следователно, когато кажемъ, че моралътъ, нравствеността налага нѣщо въ живота, ние имаме предъ видъ, че економическите условия на живота го налагатъ. Това показва, че економията е стимулъ въ живота. Моралниятъ животъ подразбира

*) Иоана 11:43

економия въ постъпките на хората. Кое е по-важно: економия въ живота, или економия въ постъпките? По-важна и по-силна дума е економията въ живота.

Третата страна на живота е Божествениятъ животъ. Думата „Божественъ животъ“ днесъ е въ възходеща степень. Следъ сто години, тя ще стане обикновена дума, т. е. Божествениятъ животъ ще стане обикновенъ; повечето хора ще водятъ такъвъ животъ, именно. Днесъ всички хора се стремятъ къмъ Божественъ животъ, защото той печели, а духовниятъ губи. Економията на живота печели, моралниятъ животъ губи. Съзнателниятъ човѣкъ печели, духовниятъ губи. Когато двама печелятъ, а единъ губи, тогава има култура въ свѣта.

Христосъ каза: „Лазаре, излѣзъ вънъ“? Какво е искалъ ка какже Христосъ съ думигъ „излѣзъ вънъ“? Само на съзнателния човѣкъ, който мисли и разбира, може да се каже „излѣзъ вънъ“! Безпредметно е да кажете на камъка да се махне отъ мястото си. Безпредметно е да кажете на дървото да се отстрани отъ пътя си. Само на съзнателния човѣкъ може да се каже: излѣзъ вънъ, махни се оттукъ, ела тукъ, иди тамъ и т. н. Всѣки другъ, който не разбира и не мисли, като чува тѣзи думи, ще се натъкне на редъ противоречия. Следователно, противоречията въ живота се дължатъ на неразбране на нѣщата. Много отъ съвременните хора не познаватъ и не разбиратъ своите интереси. Тѣ не разбиратъ економията на живота. Тѣ не разбиратъ и съзнателния животъ. Много хора гледатъ на нѣщата презъ пръсти, като онзи турски кадия, който могълъ да се подкупи съ нѣколко златни монети и съ гърне краве масло.

Единъ богатъ човѣкъ отишълъ при този турски кадия да разгледа дѣлото му. Преди да се разглежда дѣлото, богатиятъ извикалъ кадията настрани, далъ му десетъ златни монети и казалъ: Ако решишъ дѣлото въ моя полза, ще ти донеса едно голѣмо гърне съ краве масло. Кадията не отговорилъ нищо, но като дошълъ редъ за дѣлото на богатия, той примрежилъ очи, направилъ се, че не чува обратната страна, и отсѫдилъ дѣлото въ негова полза. Обаче, богатиятъ билъ голѣмъ скжперникъ. Когато трѣбвало да изпрати гърне съ масло на кадията, той се поскжпилъ, досвидѣло му и затова напълнилъ гърнето съ старо, гранясало масло, а отгоре турилъ само единъ - два пръста прѣсно краве масло. Кадията срещналаъ богатия клиентъ и го запиталъ: Защо унижи моето достоинство? За какъвъ ме мислишъ? — Ти самъ унижи своето достоинство, и то още като прие парите. Сѫщо като кадията, много

хора губятъ достоинството си, когато приематъ пари или гърне съ краве масло като подкупъ. Следът това обвиняватъ другите, че тъ унизаватъ достоинството имъ. Кадията каза: Когато взехъ паритъ, азъ повървахъ и въ маслото. — Тамъ е погръшката ти. Ти повърва въ паритъ, въ гърнето съ масло, а въ мене не повърва, затова и азъ те поставихъ на изпитъ, дадохъ ти добъръ урокъ. Ако не бъхъ ти далъ паритъ, ти нѣмаше да повървашъ и въ маслото.

Питамъ: когато хората ви почитатъ за паритъ, тази честь, тази почитъ на васъ ли се пада? На паритъ е тази почитъ. Когато ви почитатъ за науката, за знанието, което имате, тази почитъ за васъ ли се отнася? Тя се отнася за знанието кое то имате. Когато ви почитатъ за високото обществено положение, което заемате, тази почитъ се отнася до службата ви, но не и до васъ. Когато изгуби паритъ, знанието, високата си служба, съ тъхъ заедно човѣкъ губи и почитъта на хората. И като изгуби всичко, той се сърди, обижда се, че хората не го почитатъ. Такова е било естеството на човѣка отъ памти-вѣка. Човѣкъ се е обиждалъ и въ рая даже. Докато не бѣха съгрѣшили, Адамъ и Ева живѣха въ рая! Цомъ съгрѣшиха, Богъ ги изпѣди отъ рая, като имъ каза: „Излѣзте вънъ!“ Какво спечелиха като излѣзоха отъ рая? Тъ се изложиха на голѣми страдания и смърть.

Христосъ каза на Лазаря: „Лазаре, излѣзъ вънъ!“ Той каза на Лазаря сѫщитъ думи, каквите Богъ каза на Адамъ и Ева. Думитъ сѫ сѫщи, но смисълътъ имъ е противоположенъ. Думитъ, които Богъ каза на първите човѣци, означаватъ излизане отъ живота, а тия, които Христосъ каза на Лазаря, означаватъ влизане или въвеждане въ живота. Лазарь бѣше съзнателенъ човѣкъ: той мислѣше, разбираше, чуваше всичко и само чакаше нѣкой да му каже да стане и да излѣзе вънъ. Той бѣше живъ, затова сполучи, придоби живота. Законътъ за сполукитъ въ живота има две страни. Отъ човѣка зависи, коя отъ дветѣ страни ще хване. Мнозина изискватъ отъ живота или природата всичко. Тъ очакватъ всичко на готово. Други пѣкъ работятъ, правятъ усилия, и по този начинъ предразполагатъ природата да имъ даде това, което сѫ заслужили. Първите седятъ на едно място, нищо не работятъ, никакви усилия не правятъ, а следъ това се чудятъ, защо нѣщата не ставатъ тѣй, както ги желаятъ. Тъ постъпватъ споредъ разбиранията на турцитъ, които казватъ: „Ако е късметъ, при краката ми да дойде!“ Правило е: всѣки самъ да се стреми да постигне своите копнежи и идеали. Хри-

стосъ каза на Лазаря: „Лазаре, излѣзъ вънъ!“ Следъ това Той застана предъ гроба и следѣше, какво ще направи Лазаръ. Трѣбаше ли Лазаръ да чака да дойдатъ хора, да го дигнатъ за ржетъ и краката и така да го изнесатъ вънъ? Ако очакваше на хората, Лазаръ и до днесъ щѣше да лежи въ гроба. Сега и вие се намирате при неблагоприятни условия въ живота, и Христосъ казва: „Излѣзте вънъ!“ Трѣбва ли, следъ като чуете тѣзи думи, да кажете: Господи, извади ме отъ гроба, извади ме отъ неблагоприятните условия на моя животъ. Кой извади Лазаря отъ гроба? Той самъ излѣзе. Други го туриха въ гроба, но той самъ излѣзе вънъ. Значи, други ще ви поставятъ въ мѫчнотии, а вие сами трѣбва да излѣзете отъ тѣхъ. Ако очаквате на онзи, който ви е поставилъ въ мѫчнотии, той самъ да дойде и ви извади отъ тѣхъ, дълго време ще чакате. Чуete ли гласа на Христа, Който ви казва да излѣзете вънъ, веднага излѣзте, моментъ не губете следъ Неговите думи. Христосъ каза на Лазаря да излѣзе вънъ, и той самъ излѣзе.

И тъй, чуete ли гласа на Христа, който ви казва да излѣзете вънъ, веднага трѣбва да излѣзете. Вие не трѣбва да мязате на онѣзи деца, които се сърдятъ на майка си и на баща си и изискватъ отъ тѣхъ, тѣ да имъ се молятъ, да ги каратъ да ядатъ и т. н. Нѣкоя майка казва на детето си: Излѣзъ вънъ! То излиза вънъ, но се обижда, не иска вече да влѣзе, накърнило се неговото достоинство. И това дете седи вънъ, чака да дойдатъ майка му, баща му да го викатъ да влѣзе вътре да яде, да спи. Отде се яви това достоинство, това голѣмо величие въ малкото дете, че не иска само да влѣзе, докато не дойдатъ при него родителите му, да го увещаватъ? И родителите трѣбва да преговарятъ съ детето, да водятъ редъ дипломатически отношения, докато най-после го заставятъ да влѣзе вътре и да яде. Съ това, детето иска да имъ каже: Знаете ли, кой съмъ азъ? Може би това дете има право, може би то съзнава, че единъ денъ ще стане царь, или князъ, или друго нѣкакво величие. Възможно е и това, но възможно е туй дете единъ денъ да стане и простъ овчарь, или говедаръ. Нѣма защо това дете да изисква почитъ отъ родителите си, преди още да е станало нѣкакво величие. При това, ако детето е величие, и родителите му, отъ които е дошло, не сѫ по-малки величия отъ него. Тогава, кой предъ кого трѣбва да отстѫпва? Все таки малкото величие днесъ се нуждае отъ грижитъ и помощъта по-голѣмите величия.

„Лазаре, излъзъ вънъ!“ Кой и какъвъ бъше Лазаръ? Защо Христосъ отиде, именно, при гроба на Лазаря, а не отиде на други гробове, да вика мъртвите да излъзватъ вънъ? По това време въ Израиль имаше само единъ човѣкъ, който, следъ като умрѣ, още можеше да чува и да разбира, какво му се говори отвънъ. Този човѣкъ бъше Лазаръ. Въ цѣлата еврейска история, отъ времето на Аврама до идването на Христа, само единъ евреинъ имаше способността и следъ смъртъта си да чува и да разбира, какво му се говори. Това състояние окултистите наричатъ „четвърто посвѣщение“. Когато Христосъ дойде на земята, Той искаше да провѣри този законъ, затова отиде при гроба на Лазаря и извика: „Лазаре, излъзъ вънъ!“ И действително, въ отговоръ на тѣзи думи, Лазаръ излъзе отъ гроба. Които не разбираятъ този законъ, ще кажатъ, че тази работа била нагласена. Какъ я нагласили? Христосъ казалъ на Лазаря да се престори на умрѣлъ, да преседи въ гроба четири дена, и когато Той дойде и го извика, да излъзе вънъ. Съ това тѣ ще убедятъ хората, че Христосъ може да възкръсъ мъртви. По този начинъ, именно, съвременните хора обясняватъ чудесата. Ако разсѫждавате така, тогава всички философски и научни твърдения могатъ да се поставятъ на подобна критика. Нѣкой астрономъ погледналъ презъ своя телескопъ и видѣлъ нѣщо на слънцето. Веднага всички вестници пишатъ, че еди-кой си ученъ, следъ редъ изчисления, доказалъ, че на слънцето ставали нѣкакви промѣни. Всички хора вѣрватъ въ твърденията на този ученъ. Обаче, не се минава много време, дохожда втори ученъ, който опровергава първия и дава нѣкакви нови изчисления. Хората и на него вѣрватъ. Следъ този ученъ идва трети, който опровергава втория. На кого да вѣрватъ хората? Не, това още не е истинска наука. Отъ хиляди години насамъ хората все за слънцето говорятъ, изнасятъ редъ научни теории, но нито една отъ тѣхъ не е дала още положителни данни, какво е слънцето, има ли животъ на него, или нѣма. Нѣкои учени казватъ, че на слънцето има огньъ. Ако въ огнището на нѣкоя кѣща има огньъ, какво показва това? Животъ има въ тази кѣща. Щомъ огньътъ на огнището изгасне, и животътъ въ тази кѣща изчезва. Учените пъкъ казватъ точно обратното: понеже на слънцето има огньъ, споредъ тѣхъ, животъ на слънцето отсѫтствува, т. е. тамъ нѣма животъ. Учените твърдятъ още, че Венера била обвита съ много гѣста материя, съ гѣста атмосфера. При това, всички виждатъ, че тази планета издава ярка свѣтлина. Питамъ: какъ

е възможно, една планета, като Венера, да бъде обвита съ такава гъста атмосфера, а да издава толкова голъма свѣтлина? Отде иде тази свѣтлина на Венера? Значи, твърдението на тия учени не може да се приеме за истинно.

Казвамъ: има известни проблеми, които тепърва тръбва да се проучаватъ. Ако съвременните учени и досега още не знаятъ, въ какво състояние се намиратъ слънцето, планетите, дори и самата земя, на която живѣятъ, каква е тази наука? Нѣкои учени твърдятъ, че въ земята има огньь, други отричатъ това. Каквото и да се говори, фактъ е, че въ земята има огньь. Тя има 54 кумини, презъ които излизатъ газовете и течностите, образувани отъ този огньь. Тези кумини иматъ отвори, широки по нѣколко километра въ диаметъръ. Учените наричатъ тези кумини вулкани. Въ това отношение, земята представя голъмъ паракодъ, съ 54 кумини. Този паракодъ се движи въ пространството, отива нѣкъде. Учените казватъ, че земята се върти около слънцето. Споредъ мене, земята не се върти около слънцето, но слънцето се върти около себе си. Земята се върти около себе си, но и слънцето сѫщо така я върти около себе си, играе си съ нея. Това сѫ научни въпроси, върху които нѣма да се спиратъ.

Колкото и да избѣгватъ противоречията, съвременните хора постоянно се натъкватъ на тѣхъ. Напримѣръ, въ обикновената математика се казва, че 2×2 е четири, обаче, въ живата математика 2×2 не е четири. Ето едно противоречие. Въ живата математика числото едно, единицата, се е явила при създаването на мжжа, на мжжия принципъ въ свѣта, а числото две, двойката — при създаването на жената, на женския принципъ. Като казвамъ, че 2×2 не е четири, имамъ предъ видъ следната идея: невъзможно е да умножите две жени на още две и да получите четири. Да умножите две жени на още две, значи, да ги умножите на тѣхните мжже. Тъй щото, 2×2 не дава четири, защото подразбира два мжжа и две жени, събрани на едно място. Въ обикновената математика $2 \times 2 = 4$, т. е. два килограма оризъ по два килограма, правятъ четири килограма оризъ. Които не сѫ запознати съ философията на живата математика, казватъ: Ние не се интересуваме отъ такива дѣлбоки, отвлѣчени въпроси; ние се интересуваме отъ реални въпроси. — Кое е реалното въ живота? Реално е само това, което не се мѣни. Следователно, ако човѣкъ искрено търси реалното въ живота, това ни най-малко не подразбира онова реално, което обикновените хора разбиратъ. Положителните мисли и чувства, които човѣкъ

търси, не тръбва да се мънятъ, но тръбва да оставятъ траенъ отпечатъкъ, сигуренъ капиталъ въ него. Ако една ваша мисълъ, или едно ваше чувство ви напуснатъ следъ четири — петъ хиляди години, могатъ ли тъ да се нарекатъ реални? Ако днесъ вѣрвате въ Бога и сте готови всичко да жертвувате за Него, а утре се откажете отъ вѣруято си, реално ли е това вѣрую? Истинско, положително вѣрую е онova, съ което, като съ добре устроенъ корабъ, можете да преплавате океана. Истинско вѣрую е това, на което, при всички условия въ живота, може да се разчита. Отъ памти-вѣка и до днесъ още, хората страдатъ отъ вѫтрешна илюзия, че тукъ или тамъ нѣкѫде, ще намѣрятъ реалното въ живота и продължаватъ да го търсятъ. По този начинъ тъ се отдалечаватъ отъ правия смисълъ на живота и поставятъ всички нѣща въ него на абсолютно нереална основа. Съвременнитѣ хора иматъ много вѣрвания, но нѣма да мине много време, и тъ ще се разочароватъ въ своите вѣрвания. Това не показва, че въ тѣхнитѣ вѣрвания нѣма нищо реално, но често тази реалностъ се помрачава отъ привиднитѣ, отъ преходнитѣ нѣща въ живота.

Представете си, че предъ васъ седи отворена книгата на мѫдростта, и цѣли десетъ години вие я държите непречистена, потънала въ прахъ. Тя ще се покрие отгоре съ прахъ, и вие не ще можете да четете отъ нея. Следователно, необикновената книга на мѫдростта ще стане отгоре обикновена. Сѫщо така и въ живота на хората е написано нѣщо необикновено, но понеже тъ изнасятъ своите мисли и чувства на открито, тъ се покриватъ съ прахъ и ставатъ обикновени. Тази е причината, поради която красивото, възвишеното, което е написано въ съзнанието на човѣка, изгубва своя смисълъ. При това положение, човѣкъ постепенно губи своята паметъ, своите прави разбирания за живота, докато единъ денъ дойде до пълно отчаяние. Понѣкога хората мислятъ, че ще станатъ гениални, но като дойдатъ до 45—50 годишна възрастъ и видятъ, че не сѫ постигнали това, тъ се отчайватъ и казватъ: Отъ нась нищо не може да излѣзе. Питамъ: кое отъ дветѣ вѣрвания е право? Едно е вѣрното: има нѣщо красиво написано въ човѣшкото съзнание, но то тръбва да се разработва.

Следъ всичко това хората започватъ да мислятъ, че съ смъртъта на човѣка всичко се свършва. Кой отъ васъ е ходилъ на онзи свѣтъ, или кой е проникналъ въ вѣчността, да знае, че като умре човѣкъ, всичко съ него се свършва? Това е вѣрно физиологически, т. е. че следъ като умре човѣкъ, сърцето му престава да бие. Обаче, клеткитѣ на сѫщото това

сърце, което е престанало да пулсира, и което се е разложило вече, свободно живеяте във пространството. Също така и клеткита на мозъка, на дробовете, на всички удове продължават своя живот и след смъртта на човека. Значи, след смъртта си, човекът не умира, но продължава още да живее, при което заема по-големъ обемъ, и се храни съвсем други мисли и чувства от тия, които е ималъ по-рано. Той не живее вече съ куклички и съ кончета, съ които е игралъ като малко момиченце или момченце. Какво представляват куклите за големата мома, която има вече възлюбенъ на своето сърце? Какво представляват кончетата за големия момъкъ, който има възлюбена на своето сърце? Кое е подобро за младия момъкъ: да възседне живъ конь и да се разхожда съ него, дето пожелае, или да възседне едно мъртво конче, както е правилъ въ детинството си, и да не може съ него да мръдне крачка напредъ или назадъ? Кое дете е по-реално: живото дете, което плаче, сърди се, вика, иска това-онова, но има условия въ себе си да расте и да се развива, или онази кукла, която нито плаче, нито се сърди, нито яде, но не може да расте и да се развива? Кое малко момиченце е чуло гласа на своята кукла? Има кукли, които плачатъ, които отварятъ и затварятъ очите си, но това става по принуждение, а не доброволно. Онези, които не разбиратъ живота, природата ги залъгва съ кукли и съ кончета, като малките момченца и момиченца; а онези, които разбиратъ живота, природата ги учи, праша ги на училище. Следователно, природата залъгва простирайте, любознателните учи, а на даровитите, на мъдрите повъроява своите тайни.

„Лазаре, излъзвъ вънъ“! Съ тия думи Христосъ възкръси Лазаря, защото той беше единственият човекъ по това време въ Израил, който беше миналъ четвъртото посвещение. Въ прочетената глава се казва, че Лазаръ ималъ две сестри, Марта и Мария. Казва се, че Христосъ обичалъ Марта и сестра ѝ Мария, и Лазаря. Умна била Марта, макаръ че подъ името „Марта“ се разбира човекъ, който се занимава съ физически, съ домашни работи. Христосъ обича умни, а не глупави хора. Когато чу Христовите думи „Лазаре, излъзвъ вънъ“ — Лазаръ веднага излъзе отъ гроба, т. е. върна се отъ онзи святъ. Лазаръ беше тръгналъ по работа за другия святъ, но когато Христосъ го извика, той веднага се върна и каза: Господи, какво искашъ? Каквото ми заповъдашъ, ще направя. Ако тръбва известно време още да остана на земята, ще изпълня волята Ти.—Кой човекъ, следъ като е тръгналъ за

небето, чуе гласа на Бога, Който му повелява да остане на работа на земята, би останалъ? Докато бѣше въ гроба, очите на Лазаря бѣха привързани съ кърпа. Тази кърпа на очите на Лазаря напомня Темида, богиня на правосѫдието, която нѣкои художници рисуватъ съ затворени очи; това тѣ тѣлкуватъ съ обстоятелството, че очите ѝ непременно трѣбвало да бѫдатъ затворени, за да не вижда, какво се върши по свѣта. Питамъ: какво е това правосѫдие, чиято богиня е съ затворени очи? Споредъ мене, богинята на сѫдбата, богинята на правосѫдието, не само че не трѣбва да бѫде съ затворени очи, но тя трѣбва да има четири очи. Какво означаватъ затворените очи? Когато покажатъ предъ сѫдията кесия съ златни монети, той превърза очите си и съ затворени очи, да не вижда очи съ очи правдата, започва да разглежда дѣлото и казва: Този човѣкъ не е виновенъ и трѣбва да се освободи. Значи, когато въ ржцетѣ на сѫдията турятъ златни монети, той разглежда дѣлото съ затворени очи; когато нищо не турятъ въ ржцетѣ му, той разглежда дѣлото съ отворени очи. Това показва, че сѫдбата, която хората сами си опредѣлятъ, коренно се различава отъ Божествената сѫдба, отъ Божествената Правда. Когато човѣкъ направи нѣкаква пogrѣшка, или нѣкакво престжпление споредъ Божията Правда, той самъ се сѫди, не чака други да го сѫдятъ. И при това положение, ако споредъ тази Висша Правда, му се наложи петгодишъ затворъ наказание, той самъ ще го увеличи на десетъ. Божията Правда смекчава наказанието, а човѣкъ самъ го увеличава. Такъвъ човѣкъ има будна съвестъ. Ако този човѣкъ направи нѣкакво добро, споредъ Висшата Правда, той трѣбва да получи известно възнаграждение.

Съвременната сѫдба, или правосѫдието на съвременните хора се отнася само до престжпленията имъ. Напримѣръ, ако нѣкой човѣкъ направи едно престжпление, веднага идватъ стражари, хващатъ го, турятъ го въ затворъ и противъ него се завежда дѣло. Обаче, ако направи нѣкакво добро, никой не го тѣрси да му даде известно възнаграждение. За да бѫде сѫдбата правилна, трѣбва да сѫществуватъ сѫдилища и за добрите, и за лошите хора. Щомъ нѣкой праведенъ човѣкъ извѣрши едно добро дѣло, веднага трѣбва да го уловятъ, да го затворятъ, докато се заведе дѣло противъ него. Въ сѫда ще се явятъ адвокати да разискватъ, въ какво се заключава доброто, което е направилъ, и съ огледъ на него ще решатъ, какво възнаграждение да му се наложи: дали кѫща да му се направи, дали пенсия да му се отпусне и т. н. И въ сегашните

държави се спазватъ тия закони. Ако нѣкой гражданинъ има го-
лѣми заслуги къмъ държавата, последната му опредѣля пен-
сия въ известенъ размѣръ, или го възнаграждава по другъ
начинъ. Това е единъ сериозенъ въпросъ, и ако хората
не разбираятъ смисъла на тия нѣща, могатъ да извадятъ
криви заключения. Едно е важно за човѣка: да се вслуш-
ва въ гласа на природата. Защо? Защото природата е пъ-
виятъ факторъ, който действува върху душитѣ на хората.
Когато иска да въздействува върху нѣкоя душа, Богъ си слу-
жи съ природата. Другъ важенъ факторъ въ живота е чо-
вѣшката душа, която представя вѫтрешина негова природа.
Природата и душата сѫ два живи, вѣчни принципи, които ра-
ботятъ всѣкога заедно и помагатъ, както на човѣка, така и
на всички около него. Когато човѣкъ пожелае да се разшири
като природата, отъ една страна, и като Бога, отъ друга стра-
на, ражда се грѣхътъ, създаватъ се погрѣшките. Защо става
така? Защото човѣкъ не разполага съ такава разумностъ, съ
такива знания, съ каквito природата оперира.

Ще приведа единъ примѣръ, да видите, защо хората
грѣшатъ. Единъ грѣцки попъ живѣлъ заедно съ единъ све-
тия. Той обичалъ масло и често си купувалъ, но виждало му
се, че маслото скоро се свѣршвало и мислилъ, че светията го
яде скрито отъ него. Затова попътъ решилъ да избѣга отъ
светията. Преди да се раздѣли съ попа, светията намислилъ
да му даде единъ добъръ урокъ, и затова тръгналъ заедно
съ него на пѣть. Като вървѣли известно време, тѣ замръкнали
и трѣбвало да се отбиятъ въ нѣкой домъ да преношуватъ.
Домакинята посрещнала приветливо гостите и се обрнала
къмъ светията съ думитѣ: Детето ми е болно. Моля ви да
му помогнете. — Добре, ще се опитамъ да го излѣкувамъ.
Донесете едно корито съ чиста гореща вода, донесете и де-
тето и излѣзте вънъ. Светията затворилъ вратата и започналъ
своята работа. Свещеникътъ останалъ при него на работа и
наблюдавалъ, какво ще прави. Светията взелъ ножъ и отрѣ-
залъ рѣзетѣ и краката на детето. После, разпрашъ корема,
извадилъ всички органи навънъ и ги измилъ, изчистилъ до-
бре. Като изчистилъ цѣлата вѫтрешина на детето, той зап-
очналъ да събира всички части отъ тѣлото му, да ги поставя,
всѣка на своето място. Като видѣлъ всичко това, свещени-
кътъ се уплашилъ и си помислилъ: Каква е тази работа? Дока-
то искахъ да се освободя отъ една неприятностъ, нападнахъ
на друга. Не зная, какъ да излѣза вънъ, да не ме държатъ
отговоренъ за това, което светията върши. Той се озърталъ,

поглеждалъ къмъ вратата, дано нѣкакъ се отвори, че да излѣзе вънъ. Въ това време светията поставилъ всички части отъ тѣлото на детето на мѣстото имъ, духналъ два пжти, и детето се съживило, но вече здраво и весело. Като видѣлъ всичко това, свещеникъ си казалъ: Доволенъ съмъ сега, че научихъ поне единъ занаятъ. Отсега нататъкъ нѣма вече беднотия, нѣма папазство, лесно ще печеля. За тази цель той се обръналъ къмъ светията и му казалъ: Имамъ писмо отъ домашнитѣ ми, викатъ ме въ село по една важна работа, трѣба да си отида. Той излъгалъ светията, но лъжата му била явна: той искалъ да тръгне на печалба съ новия си занаятъ. Сбогувалъ се съ светията и поелъ самъ пжтя. Като дошълъ до най-близкото село, отбилъ се и потропалъ на една отъ крайнитѣ кѫщи. Излѣзла домакинята на кѫщата, и той я запиталъ: Имате ли болно дете? — Имаме. — Дайте го, азъ мога да лѣкувамъ. Майката донесла детето и го оставила на разположение на свещеника. — Дайте сега коритото съ чиста гореща вода. Майката донесла всичко, каквото свещеникъ искалъ и излѣзла вънъ. Като останалъ самъ въ стаята, той пристъпилъ къмъ операцията по сѫщия начинъ, както постъпилъ и светията: взелъ ножа и отрѣзълъ ржцетѣ и краката на детето; после, разпориълъ корема, извадилъ чървата навънъ, и всички тия части измили внимателно съ гореща вода. Следъ това започналъ да поставя всѣка част на своето мѣсто. Каква била изненадата му, когато видѣлъ, че частите не прилепвали къмъ тѣлото. Въ ужаса, въ който изпадналъ, той си спомнилъ последнитѣ думи на светията: Синко, когато се намѣришъ въ нѣкакво затруднение, обръни се къмъ мене, азъ ще ти помогна. Той започналъ да вика на помощъ светията, да го избави отъ това трудно положение.

И съвременнитѣ хора често изпадатъ въ положението на този гръцки свещеникъ. Като виждатъ, какво прави природата, тѣ искатъ да й подражаватъ. Започватъ и тѣ да рѣжатъ ржцетѣ и краката на болното дете, вадятъ чървата му, измиватъ ги съ гореща вода, но после тия удове не се запечватъ. Лепятъ ржцетѣ, лепятъ краката, но нищо не постигатъ — детето остава нарѣзано на парчета. Тогава тѣ се обръщатъ къмъ този, къмъ онзи светия, да имъ дойде на помощъ. Хората трѣбва да знаятъ, че това, което природата върши, тѣ, по никакъ начинъ, не могатъ да направятъ. Тѣ нѣматъ ония знания съ които природата разполага. Защо нѣматъ тѣзи знания? Защото сѫ се отдѣлили отъ Бога. Тѣхната вѣра не е абсолютна, не е положителна. Тѣ вѣрватъ

въ себе си, но и тази вѣра не е положителна. Природата поставя всѣки човѣкъ на изпитъ, да види, доколко той може да издѣржа страданията въ живота.

Единъ французки офицеръ се подложилъ на единъ опитъ, да види, колко може да издѣржа на страдания. Кое му дало поводъ да направи този опитъ? По това време въ Франция билъ издаденъ нѣкаквъ законъ, споредъ който, всѣки, нежелаещъ да се подчини на този законъ, щѣлъ да бѫде строго наказанъ. Този офицеръ не искалъ да се подчини на закона и предварително знаелъ, че ще бѫде строго наказанъ. За да се увѣри въ силитѣ си, той намислилъ да се подложи на таквъ опитъ, отъ който да види, ще може ли да издѣржи на наказанието, което дѣржавата щѣла да му наложи, или нѣма да може. За тази цель, той извикалъ единъ отъ своите приятели и му казалъ: Вземи сабята си и съ тѣпия край ме удрий, но не приятелски, а като че биешъ голѣмъ престѣжникъ. Ще удришъ, докато ти кажа да спрешъ. Приятельтъ му го погледналь и си помислилъ: Да не е мрѣднала дѣската на този човѣкъ? — Ти направи това, за което те моля, а после ще ти разкажа, кое ме кара да правя този опитъ. Приятельтъ му взель сабята и започналь силно да удрия. Като го ударилъ известно число пжти, офицерътъ казалъ: Достатъчно! Следъ това станалъ отъ земята, изтѣрсилъ праха отъ дрехитѣ си, съвѣршено спокойно, като че нищо не е било, и започналъ да разправя, защо се подложилъ на този опитъ.

Питамъ: колко души такива познавате, които, следъ толкова много удари, могатъ сами да станатъ отъ земята, да изтѣрсятъ дрехитѣ си отъ праха и да започнатъ да се разговарятъ съ приятеля си, като че нищо не се е случило съ тѣхъ? Ако накажатъ нѣкого отъ васъ по този начинъ, той ще се обезсили, ще започне да се оплаква, че го осакатили, че го онеправдали и т. н. Геройство ли е това? Истински герой е онзи, който може да тѣркули на земята всѣки, който, безъ причина, се хвѣрля върху него да го бие.

Нѣколко души отишли единъ денъ при единъ светия да го биятъ. Първиятъ дошълъ при светията, ударилъ го единъ пжть, но самъ той се обезсилилъ и падналъ на земята. Дошълъ вториятъ, ударилъ три пжти светията, но скоро следъ това се повалилъ на земята. Дошълъ третиятъ, ударилъ нѣколко пжти светията, но и той падналъ на земята. Така се изредили десетина души, но като дошълъ редъ на последния, той казалъ: Който иска, нека дойде да бие този човѣкъ. Азъ се отказвамъ отъ тази работа. Тогава светията ги запиталъ:

Има ли още нѣкой да ме бие? Втори пжть ще биете ли светия?

Какво правятъ съвременните хора при подобни случаи? Достатъчно е само да докоснатъ единъ човѣкъ, за да започне да вика, да плаче. Той се обрѣща къмъ Господа и пита: Де си, Господи, не виждашъ ли страданията ми? — Празна работа е тази, казва Богъ. Защо ме търсите вънъ нѣкѫде? Азъ съмъ вътре въ васъ. Потърпете още малко! Когато биятъ човѣка, заедно съ него биятъ и Господа, Който е въ него, но Той казва: „Имай търпение да понесешъ и това страдание!“ Хората не могатъ да носятъ страданията, защото мислятъ, че Богъ е далечъ нѣкѫде, на небето, въ другитѣ свѣтове. Обаче, едно трѣбва да знаете: Никой не може да бие човѣка, въ когото Богъ живѣе. Който вдигне ржка върху този, въ когото Богъ живѣе, той ще се търкули на земята. Когато биха Апостолите, тѣ излѣзоха радостни и весели. Сѫщо така и мѫжениците носѣха страданията си съ радость. Тѣ не усъщаха почти никакви болки и страдания, но който ги бие, отъ-после той изпитва страдания. Не е лесно да се бие светия. Нѣма случай, когато нѣкой да е удариъ светия и да не е пострадалъ. Да вдигнешъ ржка върху светия, това значи да вдигнешъ ржка върху Господа. Който е вдигналъ ржка противъ Господа, той е останалъ съ суha ржка. Който е риталъ съ кракъ Господа, той е останалъ съ сухъ кракъ. Който е казалъ лоша дума противъ Господа, той е останалъ съ сухъ езикъ. Законътъ е безпощаденъ. Не е позволено нико да се каже лоша дума противъ Господа, нико да се посегне върху Него. Да биете Господа, това е равносилно да влѣзвете срѣдъ океана и да биете съ пржчка водата. Ако сте на брѣга, отътамъ можете да биете водата съ пржчка, но невъзможно е да влѣзвете срѣдъ океана и да биете водата съ пржчка.

„Лазаре, излѣзъ вънъ!“ Вѣра се изисква отъ хората. Вѣрата се заключава въ вѣруюто, което хората иматъ. Напри-мѣръ, нѣкой казва, че Господъ му говорилъ. — Господъ му говорилъ, а той е последенъ сиромахъ, и се оплаква отъ положението си. Господъ му говорилъ, а боледува. Господъ му говорилъ, а работитѣ му не вървятъ добре. Каква е тази вѣра? Господъ му говорилъ, но той не слуша този гласъ. По-право той говори на Господа, но Господъ не му отговаря. Това, което хората наричатъ разговоръ съ Бога, не е нищо друго, освенъ отгласъ на тѣхното съзнаніе. Запитвамъ тѣзи, които казватъ, че Богъ имъ говорилъ, какъвъ е Божиятъ гласъ, и тѣ казватъ, че билъ като

тъхниятъ. Не, Божиятъ гласъ не е като човѣшкиятъ. Въ гласа на Бога има нѣщо особено. Той е гласъ на Вѣчността, гласъ на Абсолютното. Който веднѣжъ само е чулъ Божия гласъ, той никога нѣма да го забрави. Нѣкой казва: Господъ ми говори всѣки денъ. — Възможно е; обаче, азъ зная, че Господъ говорѣше всѣки денъ само на Адама, когато бѣше въ рая. Тѣй щото, всички ония, които казватъ, че Богъ всѣки денъ имъ говори, тѣ трѣба да сѫ въ рая. Споредъ мене, тѣ сами си говорятъ. Нѣкой седи, мисли и се запитва: Слушай, отъ тебе човѣкъ ще стане ли? — Ще стане. — Ще ликвидирашъ ли нѣкога съ сиромашията? — Ще ликвидирамъ. Азъ съмъ слушалъ хора, които сами съ себе си се разговарятъ. Ако вѣрватъ въ духове, тѣ ще кажатъ, че духоветѣ имъ говорятъ. Ако сѫ религиозни, ще кажатъ, че Богъ имъ говори. Не, Богъ не говори на хората. При това, сегашните хора нѣматъ още онѣзи органи, чрезъ които да възприематъ Божия гласъ направо. За да се възприеме енергията отъ Божия гласъ, той трѣба да мине презъ деветъ сфери, т. е. презъ деветъ превода. Не се разбира лесно този гласъ! Вземете, напримѣръ, стиха отъ Евангелието: „Любете враговетѣ си!“ Не е лесно да се разбере този стихъ. Въ какво седи, мѫчнотията на разбирането? Какъ ще общате човѣка, който ви е ограбилъ, който е изгорилъ кѫщата ви и направилъ редъ още пакости? Отъ Божествено гледище, този човѣкъ ви е направилъ голѣмо добро: той изгорилъ старата ви кѫща, за да направи нова. Той взелъ книжните ви пари, за да ги смѣни съ златни. Така трѣба да гледате на враговетѣ си. Онѣзи врагове, за които Христосъ е казалъ, че трѣба да ги любимъ, сѫ наши добри приятели. Кой може да повѣрва въ това? Едва ли ще се намѣри единъ човѣкъ, който може да повѣрва на думите ми. Ако се намѣри такъвъ, той непременно ще бѫде Лазаръ. Това не значи, че нѣмате вѣра, но вие още не сте дошли до онази фаза, когато, както и да ви посрещне онзи, който ви обича, да не се съблазните.

Вѣрата на съвременните хора почива повече на материална почва. Ако единъ денъ мѫжътъ на нѣкоя жена не укаже къмъ нея това внимание, което всѣки денъ ѝ указва, тя веднага ще се усъмни, че помисли, че той е харесалъ друга нѣкоя. Срѣща единъ човѣкъ свой приятель, който му дѣлжи нѣкаква сума, но приятельтъ му се превива отъ болки въ стомаха, не иска да се спира съ никого, тѣрси лѣкаръ да му даде първа помощъ. — Защо бѣгашъ отъ мене? Не се стѣснявай, паритѣ сега не ми трѣбватъ, азъ ис-

камъ да те видя, да си поговоримъ малко. — Човѣкътъ се превива отъ болки, не може да се изправи, а той му говори за нѣкакви пари и задължения. Питамъ: при такива разбирания, може ли да сѫществува приятелство между хората? За да има приятелски отношения между хората, нуждитѣ имъ не трѣбва да зависятъ отъ окрѫжаващите, но отъ природата. Човѣкъ има нужда отъ въздухъ. Трѣбва ли той да очаква на приятеля си да му вдѣхне въздухъ въ устата? Каквѣ въздухъ ще бѫде този? Като казвамъ, че не трѣбва да очаквате на хората и да не се нуждате отъ тѣхъ, иматъ предъ видъ, че сами трѣбва да приемате въздуха нѣправо отъ природата. Какво ще спечелите отъ въздухъ, който веднъжъ е билъ въ дробовете, или най-малко въ устата на нѣкой човѣкъ? Не, човѣкъ трѣбва да бѫде направо свързанъ съ природата! Обаче, природата спазва великия законъ на економията и, за да не хаби своята енергия, тя е създала човѣшката речь. Следователно, като говори човѣкъ, съ нечистия въздухъ заедно, излизатъ навънъ чисти думи, които го дезинфекциратъ. Ако устата на нѣкой човѣкъ мирише, той трѣбва да каже на събеседника си: Моля ти се, стой на известно разстояние отъ мене и слушай само думите, които излизатъ отъ устата ми, но въздухътъ недей мириса.

И тѣй, отношенията, които сѫществуватъ между хората, трѣбва да почиватъ на идеяна база. Това, което тѣ хранятъ въ своите чувства и мисли едни къмъ други, е реалното, а не хлѣбътъ, който си даватъ. Хлѣбътъ, който давате на човѣка, може да го ползува дотолкова, доколкото е проникнатъ отъ хубави и чисти мисли и чувства. Ако всичко, което хората вършатъ и говорятъ, е проникнато отъ Божествената Любовъ, болниятъ около тѣхъ лесно ще оздравява, неразположените ще придобиватъ разположение. Това може да не стане изведнъжъ, но постепенно.

„Лазаре, излѣзъ вънъ!“ Когато Лазаръ чу Христовите думи, той веднага отговори: „Чувамъ, Господи!“ Христосъ продължи по-нататъкъ: „Махнете преврѣзките му!“ Това значи: освободете го отъ мъжчините на живота! И тѣй, първо човѣкъ трѣбва да повѣрва въ себе си, въ гласа, който отвѣтре му говори. Нѣкой заболѣва и вика лѣкаръ да му помогне. Лѣкарътъ казва: Следъ 24 часа ти ще заминешъ за онзи свѣтъ. Ако повѣрва въ думите на лѣкаря, той наистина ще замине. Но въ такъвъ случай, въ човѣка винаги заговоря вѫтрешниятъ гласъ, който казва: Ти ще оздравѣешъ. — Повѣрвайте на този гласъ! Казвате: Какво трѣбва да правя? — Стани отъ

леглото си и излѣзъ вънъ! Преди години, въ Америка е станало такова чудо. Една жена, американка, боледувала цѣли 12 години. Лѣкарите, които я гледали презъ това време, се произнесли, че тя нѣма да оздравѣе, и за винаги ще оста не инвалидъ. Единъ денъ, въ ржцетѣ на тази жена попаднала една книга, наскоро излѣзла отъ печать, за „силата на внушението и лѣкуване чрезъ внушение“, и тя внимателно я прочела. Скоро следъ това тя чула въ себе си тихъ гласъ да ѝ говори: Стани отъ леглото си! Тя веднага станала и се почувствува здрава. Съ тази жена станало сѫщото, каквото и съ Лазаря. Съ всички хора може да се случи сѫщото, но тѣ трѣбва да се освободятъ отъ ония съмнения, подозрения, недовѣрия, които днесъ пълнятъ умовете и сърцата имъ. Като чуятъ вътрешния гласъ да имъ говори, тѣ казватъ: Дали Господъ ни говори, или така ни се струва? Гласътъ на Господа не мяза на никой другъ гласъ: нито на майка ти, нито на баща ти, нито на приятеля ти. Който чуе гласа на Бога въ себе си, той изпитва свещенъ трепетъ въ душата си; този трепетъ му дава потикъ, импулсъ да върви напредъ. Подчини се на този потикъ! Той е като пламъка на кибритената клечка, която е въ сила да разгори и най-дебелитѣ дърва. Отъ малката клечка кибритъ се произвежда цѣлъ пожаръ. Такова нѣщо е Божествениятъ гласъ. Отъ малка искра той създава цѣлъ пожаръ.

Всички велики, учени и идеини хора сѫ слушали въ себе си този гласъ и сѫ се подчинявали на него. Откритията на ученицѣ, на великите хора не се дѣлжатъ на тѣхъ. Всѣко откритие не е нищо друго, освенъ Божествена идея, която е проникнала въ ума на нѣкой ученъ, и той я е възприелъ и изнесълъ на свѣта. Заслугата на този ученъ се заключава само въ това, че той е насочилъ мисъльта си въ дадено направление, и оттамъ е получилъ нужната свѣтлина. И наистина, ние виждаме, че следъ дѣлги усилия, следъ упорита работа върху известни въпроси, учениятъ дохожда най-после до нѣкакво откритие. Този ученъ не казва на хората, че е получилъ откровение отгоре, защото ще го нарекатъ смахнатъ, побѣрканъ, но той казва: Следъ дѣлга и упорита работа върху еди-кой си въпросъ, най-после азъ дойдохъ до известни научни заключения. Следъ всичко това, хората наричатъ този човѣкъ ученъ.

Като четете разни теории въ науката, вие се произнасяте: Тази теория е материалистическа, този ученъ е материалистъ и т. н. Кой човѣкъ е материалистъ? Влизате въ една гостилница, и срещу васъ излиза гостилничарътъ, човѣкъ

пъленъ, съ благоутробие, съ лице кръгло, като месечина, съ весели, засмѣни очи, и казва: Заповѣдайте, господине! Какво обичате? Вие туряте на масата златна монета и започвате да гледате въ листа, какво е приготвено за ядене. Като види златната монета, гостилничарътъ още повече се вдъхновява и започва да обикаля около въстъ, иска да ви усълужи, както трѣбва. Защо? Златната монета го привлича. Това значи материалистъ човѣкъ. Трѣбва ли да говорите на този човѣкъ? Достатъчно е да му покажете монетата, за да ви разбере. Той разбира цената на златото и го различава отъ другите метали. Ако вместо златна монета, вие извадите една мѣдна или никелова монета и я сложите на масата, гостилничарътъ веднага ще каже: Излѣзъ вънъ! — Защо? — Кесията ти е празна. — Влѣзъ вътре! — Защо? — Кесията ти е пълна.

„Лазаре, излѣзъ вънъ!“ Когато влѣзе въ гроба, кесията на Лазаря бѣше пълна. Когато изпразни кесията си, Христосъ дойде предъ гроба му и каза: „Иzlѣзъ вънъ!“ Това значи: нѣма ядене и пиене, нѣма вече слава и почести отъ хората. Лазаръ трѣбаше да се освободи отъ всички врѣзки, отъ всички неджзи и заблуждения и да излѣзе вънъ. Следователно, докато не се освободите отъ всички суевѣрия, отъ всички научни и религиозни заблуждения, вие не можете да излѣзете отъ гроба. Казвате: Виновни ли сме за своите слабости и неджзи, които по наследство носимъ отъ своите майки и бащи? — Ако дѣдо ти и прадѣдо ти преди четири поколѣния сѫшили, трѣбва ли ти днесъ да станешъ пияница и да се оправдавашъ съ наследствеността? Човѣкъ може да изправи своите лоши наследствени чѣрти, както може и да разработи добрите наследствени чѣрти. Той трѣбва да знае, по какъвъ начинъ да работи за изправяне на лошите наследени чѣрти и по какъвъ начинъ да разработва добритѣ. Това, което окултизъмъ нарича „четвърто посвѣщение“ не е нищо друго, освенъ задача на човѣка, да намѣри начинъ за изправяне на своите лоши чѣрти, унаследени отъ неговите родители и прародители. И на светиите е дадена задачата, не да спасятъ хората, но да ги освободятъ отъ лошите имъ наследствени чѣрти и да ги направятъ щастливи и безсмѣртни. Сѫщиятъ принципъ подържаше и Христосъ, като казваше: „Който вѣрва въ мене, той ще придобие животъ вѣченъ“. За въстъ е важно да се освободите отъ своите лоши чѣрти и да чуете вѫтрешния гласъ, който ви казва: „Иzlѣзъ вънъ!“ Питамъ: докато едно дете не излѣзе отъ бащиния си домъ, може ли да стане ученъ човѣкъ? Докато не чуе гласа на баща си „из-

лъзъ вънъ!“ — синът не може да стане ученъ човѣкъ. Башата казва на сина си: „Иzlъзъ вънъ!“ — и се нагърбва съ години да го поддържа въ странство, да стане ученъ човѣкъ. Вие сте на висока служба, но тя ви опорочава. Вжтрешиятъ гласъ ви казва: „Иzlъзъ вънъ!“ Това значи: напусни тази служба! Който послуша този гласъ и напусне службата си, той ще получи по-висока отъ първата. Който е получилъ безсмъртието, той седи по-високо отъ всички царе или князе на земята. Защо? Земниятъ царь утре ще умре и ще го детрониратъ, а безсмъртиятъ човѣкъ е царь на живота. Той е придобилъ това, за което царът не може и да мисли. Ще кажете, че това сѫ празни работи, т. е. нѣща, които днесъ сѫ непостижими. — Ние не гледаме на нѣщата като обикновенитъ хора. Ако гледахме на живота като тѣхъ, и ние щѣхме да бждемъ нещастни. Какво ще бжде положението на вѣрвания, ако на края на живота си каже: Дали съмъ спасенъ, или не?

Следователно, вие трѣбва да различавате източниците на знанието, да не изпадате въ заблуждения. Ще кажете, че и вие слушате гласа на Бога. — Тамъ е вѣпросътъ. Този гласъ коренно се различава отъ гласа на обикновенитъ хора. Дойде заминалия ви дѣдо при васъ и започва да ви говори: Синко, едно време и азъ живѣхъ като тебе, но нишо не постигнахъ. Трѣбва да се измѣни този начинъ на живѣене! — Това е гласътъ на дѣдо ти. Следъ него ще се изредятъ баба ти, прабаба ти, и всички ще пѣятъ една и сѫща пѣсенъ, че нѣкога живѣли като тебе, но така не се живѣе. Какъ трѣбва да се живѣе, и тѣ не знаятъ. Следъ тѣхъ ще дойде чично ти, братовчедъ ти, и като си отидатъ, ще кажешъ: Главата ме заболѣ отъ тѣзи приказки. — Това не е Божествениятъ гласъ. Богъ никога не говори на хората така. Човѣкъ трѣбва да дойде до вжтрешина опитностъ, да различава тѣзи гласове отъ Божествения. Езикътъ на разумния човѣкъ коренно се различава отъ този на неразумния. Дойде нѣкой неразуменъ при васъ и казва: Знаешъ ли, колко много те обичамъ? — Може ли разуменъ човѣкъ да говори така? Разумниятъ никога не говори за любовъта. Той знае, че Богъ е Любовъ. Само онзи може да каже, че обича, който постъпва спрѣмо хората така, както и спрѣмо себе си. Когато правите добро на себе си, говорите ли си предварително, какво ще направите? Пристижвате къмъ доброто и нишо повече. Слагате на господаря си да яде и му служвате. Питате господаря си: Какво желаете, господарю? — Хлѣбъ, ядене. — После? — Тури яденето въ устата ми! — Доволни ли сте отъ яденето?

— Не съмъ доволенъ. — Добре, почакайте малко, ще донеса второ ядене. И така изреждате едно ядене следъ друго, докато господарът се задоволи. Господарът заповѣда, а азъ, който го обичамъ, изпълнявамъ съ любовь, съ разположение, безъ да говоря нѣщо. Значи, дойде ли нѣкой вашъ приятель на гости въ дома ви, вие го поканвате да седне и започвате да му усълужвате. Тази е идеалната любовь. Такава бѣше любовъта на Христа къмъ Лазаря.

Христосъ каза: „Лазаре, излѣзъ вънъ!“ Съ тѣзи думи Христосъ искаше да каже на Лазаря, че е готовъ да му усълужи. Съ какво му усълужи? Като му върна живота. Лазъръ пъкъ мина презъ четвъртото посвѣщение, следъ което бѣше абсолютно готовъ да се подчини на Божествения гласъ. Ако не бѣше се подчинилъ на този гласъ, Лазаръ и досега щѣше да лежи въ гроба. Днесъ Христосъ стои предъ вашиятъ гробове и казва: „Иzlѣzte вънъ!“ Този въпросъ стои предъ васъ, и вие сами трѣбва да го решите. Ако питате този онзи, какво трѣбва да правите, да излѣзете, или не, вие ще останете въ гроба, ще пропуснете благоприятните моменти въ живота. Когато чу гласа на Христа, Лазаръ не запита, защо трѣбва да излѣзе, какъ да излѣзе и т. н. Той разбра смисъла на тия думи, и веднага излѣзе отъ гроба. Този е човѣкътъ на четвъртото посвѣщение. Когато Павелъ, който бѣше въ първото си посвѣщение, чу гласа на Христа, запита: „Кой си ти, дето ме гонишъ?“ Христосъ го бутна отъ коня и му отговори: „Азъ съмъ Христосъ, Когото ти гонишъ“. И следъ като стана отъ земята, Павелъ разбра, какво трѣбва да прави. Лазаръ, обаче, не запита Христа, кой си Ти, но веднага каза: „Какво ще заповѣдашъ, Господи?“ — Иzlѣzъ вънъ! И той веднага излѣзе. Лазаръ слушаше, разбираще гласа и изпълняваше всичко, каквото му казваше. Гласътъ му казваше: Иди! — и той отиваше. — Ела! — и той дохождаше. Ще кажете, че това е военна дисциплина. Не, който обича, и когото обичатъ разбиратъ, какво нѣщо е любовь и сѫ готови всичко да изпълняватъ. Тѣ доброволно даватъ място на Бога да се прояви въ тѣхъ. Какво става днесъ въ свѣта? Двама млади се събиратъ на едно място и започватъ да си гугуцатъ. Тѣ чакатъ щастието да ги посети. Докато любовъта не дойде между тѣхъ, тѣ не могатъ да бѫдатъ щастливи. Любовъта, това е проява на Бога въ живота. Дойде ли любовъта въ човѣка, съ нея заедно дохождатъ богатство, слава, честь, способности, дарби и т. н. Който се домогне до този великъ законъ въ живота, той е придобилъ всичко. Любовъта е магическата то-

яжка, която разрешава всички въпроси. Днесъ хората разрешаватъ въпросите си споредъ степенъта на своето развитие, кой дето е стигналъ. Това е правиятъ путь за тъхъ. Това е путьтъ на обикновенитъ хора, който коренно се различава отъ този на съвършенитъ. Сега, азъ говоря, какви тръбва да бждатъ съвършениятъ хора. Несъвършениятъ се стреми къмъ съвършения; ученикътъ се стреми къмъ професора си, или къмъ учения. И това е хубаво. Малкото знание е за предпочитане предъ невежеството; малкото богатство е за предпочитане предъ сиромашията.

Едно се иска отъ съвременнитъ хора: тъгъ тръбва да изпъдятъ страха вънъ отъ себе си, и да дадатъ място на любовта. Само при това положение, тъгъ ще бждатъ готови да се подчинятъ на Христовия гласъ, който ще имъ каже: „Излѣзъ вънъ!“ За нѣкои Христосъ е дошълъ вече и хлопа на вратата на тъхния гробъ. За други още много време ще мине, докато дойде да хлопа на вратата на тъхния гробъ. Това зависи отъ степенъта на тъхното развитие. Който е чулъ гласа на Христа, той е вече вънъ отъ гроба. Развитието на човѣшкото съзнание е подобно на развитието на малкото дете, което започва отъ една годишна възрастъ и свършва до 120 години. Всѣка година съзнанието на човѣка се разширява по малко. Тъгъ щото, растенето на човѣка се заключава въ разширяване на неговото съзнание. Това разширяване на съзнанието пъкъ създава условия за познаване и разбиране величието на Бога. Съ разбирането на Бога се разбира и цѣлата вселена. Но Богъ тръбва да проговори на човѣка. Щомъ единъ путь му проговори, той ще срещне единъ човѣкъ, който ще го обикне; ако два пъти му проговори, двама души ще го обикнатъ; ако три пъти му проговори, трима души ще го обикнатъ; ако четвърти путь му проговори, той ще бжде въ гроба; на петия путь вече той ще бжде на небето, и оттамъ ще помага на хората. За такъвъ човѣкъ земниятъ животъ изгубва своя смисълъ.

Казвате: Какво ще бжде тогава нашето положение? Какво ще стане съ насъ? Питамъ: вие били ли сте въ духовния, въ съзнателния животъ, да знаете, какво представя той? Да живѣте въ този свѣтъ, това подразбира да живѣете едновременно въ всички тѣла и да ги чувствувате като свои. Като излѣзете отъ едно тѣло, ще влѣзете въ второ, въ трето—всички тѣла на хората ще бждатъ на ваше разположение. Това състояние е подобно на положението на хора, които нѣматъ своя кѫща и се мѣстятъ отъ една въ друга, по свое желание.

Това значи да живееш човекът въ съзнанието на другите хора. Некои ще кажатъ, че това е залъгване. Питамъ: когато четете философията на разни учени, не се ли залъгвате сътъхъ? Какво допринасятъ тия философии въ вашия животъ? Ще кажете, че тъ разширяватъ съзнанието ви. Ако, наистина, разширяваха съзнанието ви, тъ би тръбвало да внесатъ въ него нѣкакъвъ новъ елементъ. Ако нѣкой ученъ или философъ е могълъ да внесе новъ елементъ въ съзнанието ви, това значи да разполагате съ магическата тояжка, съ помощта на която можете да превръщате желѣзото въ злато. Този ученъ е могълъ да внесе този новъ елементъ, съ помощта на който можете да подобрите живота си. Истинска наука е онази, която, като жизнениятъ елексиръ, продължава живота на хората. Ако науката може да превърне 120-годишния старецъ въ младъ момъкъ, това е истинска наука. Смисълът и силата на тази наука се крие въ думите, които Христосъ е казалъ на Лазаря. Тези думи сѫ въ състояние да превърнатъ стогодишния старецъ въ младъ момъкъ. И когато питатъ, де е стариятъ човекъ, младиятъ момъкъ ще каже: Стариятъ замина за странство, а вместо него останахъ азъ да продължа неговата работа.

Една мисълъ тръбва да остане у васъ: не се съмнявайте въ Божественото, което работи въ душите ви! Който не се съмнява въ Божественото начало въ себе си, той е напълно нормаленъ, здравъ човекъ. Божественото, именно, ще заговори на душите ви съ гласъ, какъвто никога не сте слушали. За да разберете този гласъ, вие тръбва да бѫдете вътрешно подгответи. Този гласъ нѣма да развива научни теории, но направо ще ви каже: „Излѣзъ вънъ!“ Науката е за учените хора, а за обикновените хора — обикновени работи. Умъ се иска отъ човека, за да разбере, напримѣръ, езика на математиката, на геометрията. Този езикъ е единъ отъ старите езици, които сѫ съществували досега. Въ геометрията се говори за линии, за жгли, за фигури, за тѣла и т. н. Какво нѣщо е жгълътъ? Жгълътъ е едно отъ противоречията, които се създаватъ въ отношенията на двама души. Жгълътъ е противоречие, което съществува между мжка и жената. Колкото жгълътъ е по-голѣмъ, толкова и противоречието е по-голѣмо. Увеличаването на жгъла започва отъ единъ градусъ и постепенно расте, докато стигне до 90 градуса. Следъ това той продължава още да расте и достига до 180 градуса, при което дветѣ рамене на жгъла образуватъ права линия. При това положение, противоречието изчезва. Тогава, мжкътъ и жената, които до-

това време не съж се разбирали, подават ръцетъ си за примиряване и взаимно изправяха погръшките си. Такова нѣщо е противоречието, споредъ езика на геометрията. Тъй щото, когато двама души се караша, за мене не е важно, кой отъ двамата е виновенъ, нито пъкъ коя е причината на недоразумението между тѣхъ, но тѣ тръбва, като ученици, да измѣрятъ жгъла, образуванъ между тѣхъ, да видятъ, на колко градуса е равенъ. Голѣмината на този жгълъ показва, какви отношения съществуватъ между двама души. Щомъ двама души се караша, тѣ започватъ съ жгълъ отъ единъ градусъ, който постепенно се увеличава до 90 градуса, а после—до 180 градуса; като дойдатъ до 180 градуса, тѣ образуватъ права линия и подаватъ ръцетъ си за примиряване. Правата линия е путь на прощаване, на примиряване. Тя е магическата пръчица въ ръката на сѫдията, който казва: „Простени бѫдете!“

И тъй, геометрията разполага съ методи, начини, чрезъ които човѣкъ може да изправя своите погръшки. По сѫдия начинъ учениците геометрици изправятъ погръшките си. Ако статическата геометрия разполага съ методи за изправяне положение живата, динамична геометрия! Живата геометрия е наука на бѫдещето, споредъ която, ако работи, човѣкъ ще намѣри начини за изправяне на своите погръшки. Като изправи погръшките си, той ще чуе гласа на баба си и на дѣдо си, които ще му кажатъ: Сега постѫпи добре.— Обаче, това още не е Божиятъ гласъ. И днесъ, когато нѣкои казватъ, че сѫчили този гласъ, въ сѫщностъ, не сѫ го чули. За онѣзи, които не казватъ, че сѫчили този гласъ, вѣроятността, да сѫ го чули и да го чуятъ за въ бѫдеще, е по-голѣма. За предпочитане е вие да стѣ отъ вторитѣ, отколкото отъ първите, които се самоизлѣгватъ. Богъ казва: Ако всички пророци, които твърдятъ, че сѫ пратени отъ мене, говорятъ истината, даже и да не сѫ пратени отъ мене, азъ ще имъ прости.

Сега азъ не искамъ да се обезсърдчавате, да губите куража си отъ това, което говоря. Това е наука, която постепенно ще разберете. Когато учителътъ по математика предава на учениците си, въ първо време нѣкои отъ тѣхъ не го разбиратъ, но впоследствие се ориентиратъ и започватъ добре да решаватъ задачите си. Мъжните, неразбраниятъ нѣща сѫ научни, а лесните, разбраниятъ сѫ обикновени. Неразбраниятъ нѣща интересуватъ човѣка, защото тѣ представятъ почва, условия за неговото развитие. Неразбраниятъ области сѫ предметъ на науката. Дето хората не се разбиратъ, тамъ си мя-

затъ; дето се разбиратъ, тамъ не си мязатъ. Разумните хора, които не се разбиратъ, си мязатъ. Казватъ за нѣкого: Въ този човѣкъ има нѣщо тайнствено, нѣщо загадъчно — талантъ има той. Значи, вниманието на хората къмъ нѣкой човѣкъ се съсрѣдоточава, именно, къмъ това, което е неразбрано за тѣхъ. Кое е неразбраното въ човѣка? Божественото е неразбрано. Божественото всѣкога ще остане неразбрано за човѣка. Защо? За да има къмъ какво да се стреми. Единъ денъ, когато чуе гласа на Божественото въ себе си, човѣкъ ще излѣзе вънъ и ще придобие живота, както и Лазаръ го придоби. Ако при днешните трудни условия, ако при днешната криза, която хората минаватъ, чуятъ гласа на Бога и излѣзатъ вънъ, тѣ ще се освободятъ отъ всички терзания и смущения. Които разполагатъ съ пари, съ кѫщи, съ имоти, тѣ нѣматъ поне тѣзи материални терзания, но които и това нѣматъ, тѣ знаятъ, какви терзания и мжки преживѣватъ.

Ще приведа единъ примѣръ за единъ светия и за единъ богатъ човѣкъ. Светията живѣлъ въ планината. Единъ денъ богаташътъ, облѣченъ въ топли, здрави дрехи, а отгоре и съ кожухъ, тръгналъ за планината и се отбилъ при светията. Богаташътъ цѣлъ треперѣлъ отъ студъ. Погледналъ къмъ светията, но какво било очудването му, когато го видѣлъ спокоенъ, стои изправенъ на едно място и държи пржчка въ ржка. — Какво правишъ? — Топля се. — Какъ се топлишъ? Богаташътъ се приближилъ до светията, хваналъ пржчката, която била въ ржката на светията, и веднага отскочилъ на страна, кожата му изгорѣла. Светията спокойно държалъ въ ржката си горещата пржчка, а богатиятъ едва се докосналъ до нея, и ржката му изгорѣла.

Казвамъ: това е вѣруюто, което проповѣдваме. И вие можете, като светията, да хванете тази пржчка въ едната си ржка и да се топлите съ нея. Огънъ има въ тази пржчка! Силата на човѣка е въ това, въ което той вѣрва. Това, въ кое-то човѣкъ вѣрва презъ цѣлия си животъ и не се разколебава, е Божественото въ него. Този е единствениятъ капителъ, който човѣкъ има въ себе си, и съ който всѣкога може да разполага. Въ това се заключава неговото спасение. Казвамъ: на тази почва, именно, единъ денъ Богъ ще застане и ще каже: „Лазаре, излѣзъ вънъ! Понеже на малкото си билъ доволенъ, влѣзъ съ него въ благоволението на своя господаръ!“ Азъ съмъ за онова малко, за което се казва въ Писанието, че то било едно малко камъче подъ езика. Езикътъ представя Словото Божие. На това малко камъче било напи-

сано името на човѣка. Това малко камъче е Божественото, което е скрито въ човѣка, като малъкъ зародишъ, който очаква своето развитие. Отъ него ще излѣзе съзнанието на бѫдещия човѣкъ, който ще се нарече Синъ Божи, Синъ на Мѫдростта.

„Лазаре, излѣзъ вънъ!“ Сега и на въсъ казвамъ: като ви турятъ въ гроба, при голѣмитъ мѫчнотии, при неразрешенитъ задачи, кажете си: Ще дойде Христосъ и при мене и ще ми каже, като на Лазаря „излѣзъ вънъ“. Въ това седи силата на хората съ високо съзнание. Съвременнитъ религии, съвременнитъ вѣрвания на хората сѫ приготовления за вѣчното, което ще дойде като наследство, на което всички ще бѫдатъ Синове Божии. Ако нѣкой казва, че е Синъ Божи, а не чува гласа на Бога, какво показва това? Щастливъ е онзи, на когото Богъ е проговорилъ; нещастенъ е онзи, на когото не е проговорилъ. Достатъчно е Богъ да е проговорилъ веднѣжъ на човѣка. Ако два пъти му проговори, той губи. Изобщо, колкото повече пъти Богъ е говорилъ на човѣка, толкова по-зле за него. Онзи, на когото Богъ само веднѣжъ е проговорилъ, той представя добрата почва, на която семето е паднало и дало плодъ стократно. Онѣзи пѣкъ, на които Богъ е говорилъ много пъти, представлятъ неблагоприятнитъ условия, при които семето се посажда. Значи, достатъчно е веднѣжъ само Богъ да запали свѣщта на човѣка, за да продължава тя вѣчно да гори. Онзи, въ когото Божественото е събудено, представя запалена свѣщъ отъ Бога, която постоянно гори и се разгорява. Първоначално Той е вложилъ въ човѣка дихане на животъ, т. е. Божественото начало, което, поради непослушание, е затрупалъ съ материя и, въ края на краищата, заровилъ въ гроба. Старитѣ идеи и вѣрвания умъртвяватъ Божественото въ човѣка и го заравятъ въ гроба. Най-после Божественото трѣбва да чуе гласа на Христа и да излѣзе отъ гроба. Значи, Богъ, въ своето динамическо проявление, иде днесъ да спаси човѣчеството, да реализира неговото вѣзкресение. Божественото, вложено въ човѣка, трѣбва вѣчно да живѣе, защото свѣтътъ не е създаденъ за човѣка на материята, но за духовното въ него.

Сега мога да ви пожелая да не се смущавате. Като слушате да се говори за вѣзкресението, казвате: Дали това е вѣрно, или не? — Ако вѣрвате, вѣрно е; ако не вѣрвате, не е вѣрно. — Ама можемъ ли да носимъ това нѣщо? — Ако сте силни, можете да го носите; ако не сте силни, не можете. Едно трѣбва да знаете: новото учение нѣма за цель да за-

бавлява хората. Въ свѣта има много забавачници, нѣма защо и ние да отваряме такива. Който иска да постѫпи въ забавачница, азъ ще му кажа, де има такива; който иска да учи, ще му покажа, въ кое училище да постѫпи и при кои професори да се запише.

Давайте цена на Божественото и не казвайте, че Богъ говори само на този или на онзи. Въ сѫщностъ, Богъ говори само на себе си, т. е. само на Божественото. Като видѣ невежеството на хората, Богъ ги оставил да ходятъ сами въ своите пѫтища, но като поумнѣха, Той започна да имъ говори чрезъ своя Синъ, Когото изпрати на земята да ги спаси, да имъ покаже правия путь и правия начинъ на живѣене. Значи, Богъ първо е говорилъ на хората чрезъ духоветѣ, после — чрезъ ангелитѣ, следъ това — чрезъ Сина си, а най-после и Той самъ ще имъ проговори. Знаете ли, какво ще стане, когато Богъ проговори на хората? Казано е въ Писанието, че когато Богъ проговори на хората, цѣлата земя ще изгори, а тѣ ще се превърнатъ въ прахъ и димъ. Това значи: всичко непостоянно, всичко промѣнчиво ще изгори, а мислитѣ и чувствата на човѣка ще се видоизмѣнятъ. Подъ свѣршване или изгаряне на свѣта се разбира ликвидиране съ всички криви мисли, съ всички измами и заблуждения. Ще изгори всичко нереално, а ще остане само истинското, реалното. Тогава всички ще разбератъ, че сѫ братя, а Богъ — тѣхенъ Баща. Тогава всички ще разбератъ, че земята е създадена за благото на живите сѫщества, а вселената — за научни изследвания. Онѣзи, въ които Божественото е събудено, още днесъ могатъ да живѣятъ по този начинъ.

„Лазаре, излѣзъ вънъ!“

*

6. Беседа отъ Учителя, държана на 10 мартъ, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Съдържание:

1. Учителю благи!	3	стр.
2. На Бога живаго	34	"
3. На този камъкъ	55	"
4. Промънява времената	75	"
5. Даде плодъ	96	"
6. Лазаре, излѣзъ вънъ!	117	"